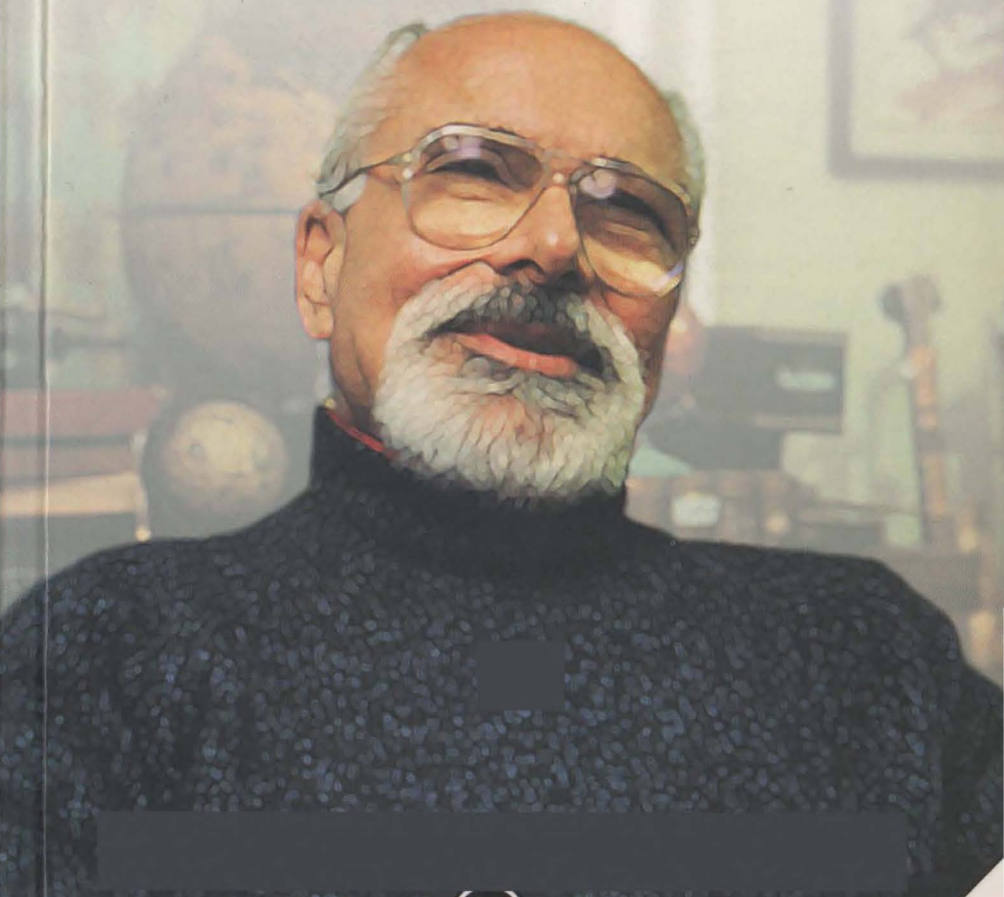
EMRE KONGAR

Trajikomik

Remzi Kitabevi

2. Basım

Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği, (10. basım, 2004). Toplumsal bilimlerdeki büyük, orta ve küçük boy değişme kuramlarının anlatıldığı, eleştirildiği ve Türkiye için sonuçlar çıkarıldığı bir temel başvuru kitabı. (Sedat Simavi Sosyal Bilimler Ödülü.)

Devrim Tarihi ve Toplumbilim Açısından Atatürk, (8. basım, 2003). Atatürk'e, toplumbilim kuramları açısından yeni bir bakış.

Türk Toplumbilimcileri I, (5. basım, 2003). Emre Kongar'ın arkadaşlarıyla birlikte yazdığı bir temel başvuru kitabı.

Türk Toplumbilimcileri II, (3. basım, 2001). Birinci cildin devamı. Her toplumbilimcinin elinde bulunması gereken bir yapıt.

Kültür Üzerine, (7. basım, 2003). Kültür üzerine temel bilgiler, denemeler, kültürümüzün kaynakları ve özellikleri.

Demokrasi ve Kültür, (4. basım, 2002). Demokrasimizin sorunları, kültür ve demokrasinin ilişkileri.

12 Eylül Kültürü, (3. basım, 1995). 12 Eylül'ün kültürel açıdan eleştirisi.

Atatürk Üzerine, (5. basım, 2000). Atatürk üzerine özgün denemeler.

Türkiye Üzerine Araştırmalar, (2. basım, 1996). Gecekondu, aile ve kent planlaması üzerine toplumbilimsel yaklaşımlar.

Yaşamın Anlamı, (10. basım, 2004). Yaşam, sevgi ve üretim üzerine otobiyografik denemeler.

Hocaefendi'nin Sandukası (Roman), (14. basım, 2001). Günümüz toplumunun, üniversitesinin ve öğrenci olaylarının hicvedildiği, Fatih Sultan Mehmet döneminde geçen bir aşk, macera ve gerilim romanı.

Ben Müsteşarken, (9. basım, 2004). Emre Kongar'ın, Ankara'da, siyaset, bürokrasi ve sanat çevrelerinde yönetici olarak geçirdiği yılları, eleştirel bir mizah anlayışıyla anlattığı anı kitabı.

Demokrasi ve Laiklik, (4. basım, 2003). Günümüzün saptırılmış kavramları olan demokrasi ve laiklik konularında açıklayıcı yazıların toplandığı bir "Aydınlanma" kitabı.

21. Yüzyılda Türkiye, (34. basım, 2004). Geçmişten günümüze, günümüzden geleceğe Türkiye'yi çözümleyen bir başyapıt. (Aydın Doğan Vakfı Ödülü.)

Yamyamlara Oy Yok!, (5. basım, 1999). Türkiye'de siyasal yozlaşma ve politikacıların nasıl yamyamlaştığı üzerine denemeler.

Konsantremi Bozma!, (3. basım, 1999). Prof. Emre Kongar, keskin gözlem gücü ve derin kültürüyle, hem "Türkiye'deki medya"nın hem de "medyatik Türkçe"nin sorunlarına eğiliyor.

28 Şubat ve Demokrasi, (3. basım, 2003). 28 Şubat'ın demokrasimiz açısından ifade ettiği anlam ve Türkiye'nin demokrasi sorunları üzerine düşünceler.

Kızlarıma Mektuplar, (48. basım, 2004). Emre Kongar'ın, okumak için evden ayrılan ikiz kızlarına yazdığı, onlarla dertleştiği, kendisini ve erkek egemen feodal toplumu eleştirdiği mektupları.

Küresel Terör ve Türkiye, (8. basım, 2003). Prof. Emre Kongar bu yapıtında küreselleşmeyi, küreselleşen terörü ve bu ikisinin dünyayı ve Türkiye'yi nasıl etkileyeceğini irdeliyor.

Demokrasi ve Vampirler, (4. basım, 2002). Türkiye'de demokrasinin yağma düzenine nasıl dönüştüğüne ilişkin güncel çözümleme ve yorumlar.

Yozlaşan Medya ve Yozlaşan Türkçe, (3. basım, 2003). Yozlaşan medyanın sorunları, Türkçe yanlışları ve çözüm önerileri.

Babam, Oğlum, Torunum, (4. basım, 2004). Emre Kongar'ın 100 yıllık aile öyküsünü, Türkiye'nin toplumsal değişmesine koşut olarak anlattığı anılar.

EMRE KONGAR

Trajikomik

Güleriz Ağlanacak Halimize

2. Basım

Remzi Kitabevi

TRAJİKOMİK / Emre Kongar

Her hakkı saklıdır. Bu yapıtın aynen ya da
özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı
sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Kapak: Ömer Erduran

ISBN 975-14-1007-X

BİRİNCİ BASIM: Ekim, 2004
İKİNCİ BASIM: Ekim, 2004

Bu kitabın basımı 2000 adet olarak yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Selvili Mescit Sok. 3, Cağaloğlu 3444●, İstanbul
Tel (212) 52● ●●52 (pbx), Faks (212) 522 9●55
http://www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Remzi Kitabevi A.Ş. tesislerinde basılmıştır.

İçindekiler

Başlarken 7

Çivi Çiviyi Söker 9

Darwin'e İnat Biz En Kötüyü Nasıl Seçeriz? 12

Bir Futbol Maçı Nasıl Kazanılır? 15

Ülkenin Birinde Bir Teşhircinin
Kısa Yaşamöyküsü 19

Adalet Reformu 23

Nasıl Köşe Yazarı Oldum? 26

Magandalıktan Holiganlığa Terfi Ediyoruz 29

Astrolojik ve Yalakalojik Bir Yazı 32

Biz ne Depremden Korkarız, ne AIDS'ten 35

Demokrasi Diye Diye Demokrasiyi Tepeleyenler 38

Kaos Kuramı: Canavarın Hakkından Canavar Gelir 41

Üstü Açık Otomobilde Hava Atmanın Hâlâ
Çözemediğim Gizi 44

Demokrasi Tramvayı 47

Bir Taraftarın Alçakgönüllü İtirafları 51

Şiddet, Geçiş Toplumu ve Kuralsızlık 55

Büyük Adam Olmanın Beş Koşulu 63

Deprem Korkusundan Sevişemeyen Çiftleri
Kutluyorum 66

İyi Politikacı Olmanın Dört Koşulu 69

Ey Politikacılar YÖK'ü Besleyin, Geliştirin
ve Ele Geçirin 73
Adam Başı Yüz Dolara Ter Kokusu Servisi 77
Küresel Terörü Nasıl Bitiririz? 81
İyi Bir Köşe Yazarı Olmanın Sekiz Koşulu 86
Avrupa Birliği Elbisesi Altındaki Efzun Askeri 91
Düğün Sahipleri İçin Yararlı Öneriler 96
Af ve Temsili Demokrasi 104
Yeni Binyıl Ne Güzellikler(!) Getiriyor? 108
Karagöz'ün Boston Sefası 112
Yolsuzluklarla Yollarını Bulanlar 118
Şu Anasayasa'dan Nasıl Kurtuluruz? 121
Milletvekillerini Tekvandocular Arasından Seçilmeli 125
Ben de Sokağımın Başına Gömülmek İstiyorum 129
Liderime ve Koltuğuma Taparım 132
Kriz Üretme ve Çözme Reçeteleri 135
Sabreden Derviş Yaşlılıktan Ölmüş 139
Neden Medya Patronu Oldum? 143
Krizde İlk Atılacaklar 147
Siyaset ile Opera Arasındaki Benzerlikler 151
Cep Telefonuyla Konuşma Kılavuzu 154

Başlarken

Hiciv yazıları yazmamı bir grup genç istemişti benden.

2000'li yılların artık İnternet egemenliğinde geçeceğini hiç kuşkusuz herkes görmüştü.

21. yüzyıla girerken, başlarında **Murat Toklucu**'nun bulunduğu bir grup genç, sanal ortamda *chivi* adıyla bir mizah dergisi çıkarmaya karar verdiğinde benim de bu dergiye yazı yazmamı önermişti.

İşte bu kitaptaki yazılar, biraz bu gençlere olan inancımdan, biraz da toplumsal ve siyasal ortamda gelişen garip ve çelişkili olayların hicve çok uygun olduğunu düşünmemden oluştu.

Bu yazıları yazarken ve yazılar sanal ortamda *chivi*'de yayınlanırken, sürekli olarak aklımın bir köşesinde, bir gün bunları bir kitapta toplamak düşüncesi de vardı.

Bir süre sonra *chivi* kapandı.

Benim yazılarım da sanal ortamda, sadece kendi İnternet sitemde kaldı.

Bunları bir kitap haline getirme düşüncesini yayıncım **Remzi** Kitabevi'nin yöneticileri **Erol Erduran**, **Ömer Erduran** ve **Ahmet Erduran**'a açtığımda, her üçü de, bu yazılar daha önce hiçbir yerde basılmamış olduğu için bunun iyi bir fikir olduğunu söylediler ve sonuç olarak elinizde tuttuğunuz bu kitap ortaya çıktı.

Kitabı hazırlarken, yazıları bir kez daha gözden geçirdim, bazılarını çıkardım, bazılarını yeniden yazdım, bir-iki tane de yeni yazı ekledim.

Bilirsiniz, ünlü sözdür: "**Güleriz ağlanacak halimize,**" derler.

Dilerim bu kitap, günlük yaşamın sorunlarından bunaldığınız, siyasal ve toplumsal yaşamın krizlerinden bıktığınız bugünlerde dudaklarınıza bir küçük gülümseme kondurabilir.

Çivi Çiviyi Söker

Annem belki de felsefe ve edebiyat hocası olduğu için atasözleriyle konuşmayı çok severdi.

"Akıl insana bir sermayedir," en sevdiği atasözlerden biriydi.

Çivi'cilerin sanal ortamda bir mizah dergisi çıkarma girişimini duyunca aklıma hemen bu söz geldi.

Kendi kendime, "Bu çocukların sermayesi fena değil," dedim.

Dünya sanal bir yapıya doğru gidiyor.

Yerleşik tutum ve davranışlar bu sanal dünya içinde önemli değişikliklere uğruyor.

İnsanlar iş yaptıkları mekânlardan bağımsızlaşıyor.

Elinde bir dizüstü bilgisayar olan herkes, her yerde kendi iş mekânını oluşturabiliyor.

Bireylerin iş yapmak için fiziksel mekân zorunluluğundan kurtulması müthiş bir devrim.

Bu durum, bütün ilişkilerimizi etkiliyor.

Eskiden kahvelerde, günümüzde cafe'lerde oluşturulan sohbetler, sanal ortamdaki "chat" odalarına taşındı.

Aşklar bile değişti.

"Sohbet odalarında" duygusal alanda başlayan ilişkiler, gerçek yaşama taşınmaya, bu ilişkiler uğruna cinayetler işlenmeye başlandı.

Bu süreci izleyenler, ona ayak uyduranlar, değişimi kullanarak değişmeye egemen olacaklar.

Çivi sözcüğü bana derhal iki çivi öyküsü ile bu yazının başında kullandığım, annemden kalan bir atasözünü anımsattı.

Delinin biri, bir çivi'nin başını duvara dayamış, elindeki çekiçle sivri tarafına vuruyormuş.

Aptalın biri de gelmiş, "Yahu," demiş, "bu çivi karşı duvarın, görmüyor musun?"

Deli, "Aptal," demiş, "ben çiviyi duvara çakmaya çalışmıyorum ki, çekicim kaybolmasın diye, ucuna işaret koyuyorum."

Bizim politikacıların yaptıkları işlere bakınca ben de Bunlar yanlış duvarlara yanlış çivileri mi çakmaya çalışıyorlar, yoksa çekicin ucuna işaret koymaya mı diye düşünmekten kendimi alamıyorum.

Şimdi yine bizim politikacıların kafa yapılarıyla ilgili ikinci fıkra:

Bu sefer de Aptalın biri yine bir çivinin başını duvara dayamış, çekiçle sivri tarafına vurup duruyormuş.

Delinin biri gelmiş, "O çivi öyle çakılmaz, kafanı kullansana," demiş.

Aptal bir süre sonra kafası kan revan içinde gelmiş ve "Kafayla da çakılmıyor," demiş.

Şimdi biliyorum, deli ile aptal arasındaki farka takıldı kafanız.

Bakın bir fıkra da bu farkı vurgulamak için anlatayım:

Adamın birinin, tam tımarhanenin önünde arabasının lastiği patlamış.

Adamcağız arabadan inmiş, bagajdan krikoyu almış, otomobilin altına takmış, arabayı kaldırmış, bijon denilen, teker-

leği tutan somunları sökmüş, patlak lastikli tekerleği yerinden çıkarmış.

Kendisine öğretildiği gibi, söktüğü bijonları, yani somunları, kaybolmasınlar diye jant kapağının içine doldurmuş ve tam yedek lastiği bagajdan almaya giderken, yanından hızla geçen bir başka otomobil, jant kapağına çarpmış ve bütün bijonlar yolun kenarındaki ızgaradan içeri yuvarlanmış.

Bijonları kanalizasyona düşen adamcağız, "Şimdi yedek lastiği yerine nasıl takacağım," diye başlamış kara kara düşünmeye.

Tımarhanenin penceresinden onu seyreden delilerden biri dayanamamış, açmış camı, "Kardeşim," demiş, "öteki tekerleklerden birer bijon sök, üç bijonla yedek tekerleğini tak, tamirciye kadar gidersin."

Adam şaşkınlık içinde, "Yahu bravo!" demiş. "Nasıl akıl ettin bunu?"

Delinin yanıtı:

"Ben," demiş, "deliyim, aptal değil."

Çevremizdeki aptallıklara karşı nereye sığınacağız?

Ya biz de onlar gibi (kurnazlık, işbilirlilik, üçkâğıtçılık, köşe dönücülük ve yağmacılıkla içinde yaşadığımız çevreyi ve toplumu yok edenlere göz yumduğumuz için) aptallaşacağız ya da delireceğiz.

Ben hicve sığınmaya, yani kafamı kullanmaya karar verdim!

Ne demişler: "Çivi çiviyi söker."

Darwin'e İnat Biz En Kötüyü Nasıl Seçeriz?

Ülkemizde her an önemli bir seçim oluyor.

Kimi zaman genel seçimler, kimi zaman belediye, kimi zaman da cumhurbaşkanlığı seçimleri gündemi belirliyor.

Ben de bu kadar önemli bir konuda bir yazı yazayım dedim. Ama benim seçim yazım bildiğiniz siyasal seçimlere değil, daha genel, daha belirleyici bir seçime ilişkin:

Darwin'in Doğal Ayıklanma dediği seçime!

Ne demiş Darwin?

"En uygun olan yaşar, yani seçilir," demiş.

"Doğa, çürükleri, bozukları, hatalı üretimleri ve çevreye uyum sağlayamayanları ayıklar," demiş.

Bunun sonucunda da, en başarılı, en uyumlu olan yaşar ve gelişir demiş.

Demiş de ne olmuş yani?

Efendim, Darwin adlı bilgin, canlıların evrimi ve dolayısıyla insanlığın da gelişmesi açısından çok doğru bir kuram geliştirmiş olabilir.

(Tabii Darwin'in evrim kuramını da kabul etmeyen pek çok dinci kardeşimizin varlığı ayrı bir olgu. Bu, bütünüyle ayrı bir yazı konusu olduğu için şimdilik o tartışmaya girmiyorum.)

Bilim evrensel olduğuna göre, bu kuram herkes için de geçerli kabul edilebilir.

Ama biz herkes miyiz?

Biz farklıyız, değil mi efendim?

Evrim yoluyla, yani Darwin'in terimleriyle, doğal ayıklanma ya da doğal seçim denilen yolla en uygun olanın, yani en başarılı olanın yaşamasıyla herkes gelişebilir.

Neymiş? Doğa kötüleri, bozukları, yanlışları, eksikleri, güçsüzleri yani kısacası çevreye uyum sağlayamayanları ayıklar, yok edermiş.

Böylece sadece en başarılılar, çevreye en iyi uyum sağlayanlar yaşar ve gelişirmiş.

Yukarıda da söyledim ya, bu yolla herkes kendiliğinden zaten gelişebilir.

Asıl iş, bizim yaptığımızda:

Yaşamın hemen hemen her alanında, hem en kötüleri, en başarısızları, hiç iş yapmayanları ya da yanlış ve kötü işler yapanları seçeceksin, hem de dünyanın en ileri ülkelerinin yer aldığı çağdaş toplumlar ailesine (örneğin Avrupa Birliği'ne) üyelik peşinde koşacaksın.

Örneğin alın benim uzmanlık alanım olan sosyal bilimleri.

İstek az olduğu için üniversiteye girişte, en düşük puan alan öğrenciler sosyal bilimlere girer.

Yani sosyal bilim bölümleri, daha öğrenci alırken, en kötüleri seçerler.

Lise mezunları arasında en düşük puanla öğrenci alan bu bölümler, mezunları arasından da, en yalaka, en kişiliksiz, hocasına en sorun çıkarmayacak, yani en kötü olanları araştırma görevlisi yaparlar.

Yani en kötülerden seçilmiş öğrenciler arasından, yeniden bir seçim yapılır ve bunların da en kötüleri, asistan olur.

Bunların arasında da uzmanlık, doktora ve doçentlik aşamalarında, en suya sabuna dokunmayan çalışmaları yapanlar,

hocalarına (özellikle çanta taşımak gibi konularda) en iyi hizmet edenler, akademik kariyerin basamaklarında yükselir.

Biraz iddialı ve çalışkan olanlar ise, tehlikeli görüldükleri için bu basamakların herhangi bir aşamasında elenir.

Böylece en kötülerin seçilmesinin üçüncü aşaması da gerçekleşmiş olur.

Aslında sakın sosyal bilimlerdeki meslektaşlarım ve genç kardeşlerim alınmasınlar.

Ben politikacılar kızmasın diye, ilk örneği kendi branşımdan verdim:

Unutmayın ben bir sosyal bilim profesörüyüm.

Yani her üç aşamayı da başarıyla geçmiş biriyim.

Aslında politikada durum daha da vahim:

Türkiye'de başka hiçbir alanda dikiş tutturamayanlar politikaya girer.

İşte kötülerin seçiminin ilk aşaması.

Sonra bunlar arasından, karşıtlarına en çok saldıranlar, yani en saygısız ve mütecaviz olanlar ile liderine en iyi yalakalık yapanlar, yani en dalkavuk olanlar yükselir.

İşte en kötünün seçilmesinin ikinci aşaması.

Bu iki aşamayı da başarıyla geçenlerden, iş çevreleri ile parti mensupları arasındaki karanlık ilişkileri en iyi örgütleyebilenler, çete, mafya, karapara işlerinde uzmanlaşanlar sivrilir, ötekiler ayıklanır ve üçüncü aşama da tamamlanmış olur.

Böylece gelinir dördüncü aşamaya.

Ben yazıyı bu aşamada kesiyorum.

Gerisini arif olan anlar!...

Bir Futbol Maçı Nasıl Kazanılır?

Efendim, benim çocukluk çağımda İstanbul bugünkü kadar kalabalık değildi ve her mahallede mutlaka boş bir arsa bulunurdu.

Her bir boş arsa ise bir futbol sahası demekti.

İşte ben bizim mahallenin Futbol Takımı Kaptanı ve maçların değişmez hakemi olarak, komşu mahallelerle oynadığımız maçlarda, bu konudaki uzmanlığımı tam anlamıyla derinleştirmiş bulunuyorum.

Tabii bizim zamanımızda, futbolculara öyle büyük transfer paraları filan ödenmediği için evde anne-babalarımız ve okulda öğretmenlerimiz, futbol oynamamızı haytalık diye niteler ve kesinlikle yasaklarlardı.

Ama benim ve arkadaşlarımın yılmaz spor azmi her türlü engeli aşar ve ülke sporunun kalkınmasındaki unutulmaz katkılarımız, büyük zorluklara karşın gerçekleşirdi.

Bizim zamanımızda kurallar da biraz değişikti.

Örneğin ben üstün yeteneklerim sayesinde hem takım kaptanı, hem antrenör hem de hakem olurdum.

Şimdi biliyorum, diyeceksiniz ki, "Haydi hem takım kaptanı hem de antrenör olmanı anladık ama, hakemlik de nereden çıktı?"

Bunun yanıtı çok basit:

Maç yaptığımız bütün mahallelerdeki çocuklar arasında tek futbol topu sahibi olan bendim.

Bu üstün yeteneğim, beni hem kendi takımımın antrenörü hem takım kaptanı ve hem de maçlarda hakem yapıyordu.

Hakemlik konusunu şu şekilde açıklasam belki daha doğru olur:

"Benim hakemliğimi kabul eden takımlarla maç yapıyorduk sadece."

Yakın çevredeki mahallelerin tek topu da bende olduğu için aslında bizimle oynamak isteyenler arasından takım bile seçiyorduk.

Bu arada bir anımsatma daha yapayım: Bizim zamanımızda üç korner bir penaltı ederdi.

Arsalar küçük olduğu için benim (tabii hakem sıfatıyla) icad ettiğim ve uyguladığım bir kuraldı bu.

Evet şimdi gelelim, maç kazanmanın şaşmaz ilkelerine:

Birinci ilke: Oynayacağınız maçın kurallarını bizzat sizin belirlemiş olmanızdır.

Örneğin top sadece karşı takımın kalesine girdiğinde goal sayılması, sizin kaleye girdiğinde ise oyunun otomatik olarak bir off side atışıyla devam etmesi gibi.

(Kusura bakmayın değerli okurlarım, konu hakkındaki uzmanlığım, bu spor dalındaki terimleri icat edildikleri dildeki imlalarıyla yazmamı gerektiriyor. Öyle banal biçimde Türkçeleştirilmiş terimler kullanmak tabii ki bana yakışmaz.)

İkinci ilke: Hakemi bizzat sizin tayin etmiş olmanızdır.

Buradaki incelik, tayin sözcüğündedir. Asla karşı tarafın kabul edeceği ya da onaylayacağı birinden söz etmiyorum, doğrudan doğruya sizin tayin edeceğiniz biri hakem olmalıdır.

Evet, eğer bu iki kural sizin maçı kazanmanızı güvence altına alamıyorsa, (çünkü ne de olsa 0-0 beraberlik, bu koşullar altında bile olanaklı) o zaman üçüncü ilkeye bakın:

Üçüncü ilke: Maçın sonunda hâlâ gol atamamış iseniz, hakemin sizin takımı hükmen galip ilan etmesidir.

Bu her üç ilke de sizin kazanmanıza yetmiyorsa, karşı takımın oyuncularını ve taraftarlarını öldürün gitsin.

Şimdi biliyorum, "Bu yazının hiciv ögesi nerede, buz gibi soğuk esprilerinde mi?" diye soruyorsunuz.

Yanıt açık: Bu yazı mizah yazısı filan değil.

Doğrudan dört gerçekliği yansıtmak için yazıldı.

Birinci olarak, benim çocukluğumda bu işler gerçekten üç aşağı beş yukarı böyle olurdu.

İkinci olarak, tarihteki futbol karşılaşmalarında ülkeler arasında böyle olaylar yaşandı. İnanmazsanız El Salvador ile Honduras arasındaki futbol maçına bakın. Maçın sonunda iki ülke birbirlerini bombalayarak savaşa tutuştular.

Üçüncü olarak, ülkemizde oynanan maçlara, maç öncesi ve maç sonrası olaylara bakın.

Bu ilkelerin günlük yaşamda bire bir geçerli olduklarını göreceksiniz.

Dördüncü olarak, son zamanlarda hakemlerimize yapılan silahlı saldırıları anımsayın, ne demek istediğim hemen ortaya çıkacak.

Arif olan anlar.

Olayın en gerçek, en çarpıcı ve en mizahi olan yönünü ise en sona sakladığımı da belirtmeliyim:

Aslında bütün bu ilkeleri çapraz kesen, yani hepsiyle birlikte kullanılabilecek bir başka önlem var:

Büyü!

Büyük medyadan öğrendiğimize göre anlı şanlı klüpleri-

miz kendi futbol sahalarına ve kalelerine büyü yaptırıyorlarmış.

Böylece karşı takımın "kısmeti bağlanıyor", kendi şansları ise açılıyormuş.

Bu büyüleri yapanlar da Afrika büyüsü gibi evrensel yöntemler kullanıyorlarmış.

İşte size müthiş bir mizah:

Anadolumuz'un, etkisi ispatlanmış muska ve büyüleri dururken, büyük klüplerimizin Afrika kökenli büyüler kullanması kadar gülünç ve mizahi bir olay olabilir mi?

Doğrusu ben haberleri okuyunca çok güldüm ve "Ne kadar komik bir durum," diye düşündüm:

Sen, büyü tarihine geçecek her türlü dua ve muskayla tüm bir kültür ve gelenek oluştur, kısır kadınlardan kocalarını eve bağlamak isteyenlere, koca arayan genç kızlardan rakibinin zürriyetini engellemek isteyenlere kadar her derde deva ol, ondan sonra senin futbol takımların gitsinler Afrika büyüsü yaptırsınlar!

Olacak iş değil.

Gerçek hayatın gülünçlükleri, her türlü kurmaca mizahı ve hicivi aşıyor Türkiye'de!

Ülkenin Birinde Bir Teşhircinin Kısa Yaşamöyküsü

Teşhircilik onun genlerinde var mıydı, bilmiyorum.

Ama gerek annesinin, gerekse babasının, daha doğar doğmaz onu teşhir etmeye başladıkları düşünülürse, belki de bu nitelik ona ana-babasından geçmişti.

Doğumunun üzerinden henüz yirmi dört saat geçmeden, doğumevinde annesini ziyarete gelen akrabalara ve eş-dosta, cam arkasından gösterilerek, sonradan yaşamının en önemli özelliği olan teşhircilik geleneğinin oluşturulmasına doğru ilk adımları başarıyla attı.

Daha sonra eve getirildiğinde, yine yakın akrabalara ve yakın arkadaşlara, altı değiştirilirken, cinsel organı teşhir edilerek, bu geleneğin bilinçaltına yerleşmesi konusunda önemli katkılar aldı.

Kime benzediğinin saptanması ve ne denli sağlıklı gülümsediğinin ve ne kadar zeki olduğunun kanıtlanması için daha yürümeye başlamadan, kucaktan kucağa gezdirilerek teşhir edildi.

İlk sözcükler yavaş yavaş ağzından çıktığında ve ilk adımlarını attığında, bunları başkalarının da önünde yapması için ailesel ve toplumsal baskıyla teşhirciliğin ilk bilinçli eğitimini aldı.

Daha sonra, karşı cinsle aralarındaki farkı gözlemlemek

için arkadaşlarıyla birbirlerine cinsel organlarını göstererek, teşhirciliğine "toplumsal boyutlar" kattı.

Okula başladığında, yaptığı güzel resim ve haritaları, yazdığı anlamlı yazıları başkalarıyla paylaşması için gerek ailesinden gerekse öğretmenlerinden büyük bir destek alarak, teşhirciliğinin ödüllendirildiğini gördü.

Mandolinde bir-iki nağme tıngırdattığında ve bir-iki dize şiir ezberlediğinde, aynı teşhircilik baskısı hem ailede, hem de okulda sürdü gitti.

"Hadi evladım, bir şiir oku," ya da "Hadi bir-iki şarkı çal da misafirler dinlesin," sözcükleri, teşhirciliğin, yaşamının ana eksenlerinden biri haline gelmesine büyük katkılarda bulundu.

Okul müsamerelerinde rol alması ise teşhirciliğinin, artık karakterinin en temel özelliği olmasını sağladı.

Yaşamöyküsü bundan sonra hangi senaryoya göre gelişirse gelişsin, sonuç artık değişmeyecekti.

İster sahne sanatlarına ilgi duyarak teşhirciliğe prim veren bir meslek sahibi olsun, isterse bilgisayar mühendisliğine merak sarıp bunun eğitimini gördükten sonra karanlık bir odada, bir ekran başında tek başına mesleğini sürdürsün, artık sonuç değişmeyecekti: O bir teşhirci idi.

Kimseden saklısı gizlisi olmayan, yaşamının her alanı kamuya açık olan bir teşhirci.

Bu arada ülkesindeki siyaset, ticaret, tarikat, bürokrasi, medya ve mafya ilişkileri iyice karmaşıklaşmış, karanlık ve gizli ilişkiler toplumun her kesiminde egemen olmuştu.

Bu karanlık ve gizli ilişkilerden bıkanlar, gittikçe yaygınlaşan ve etkinleşen medya aracılığıyla siyasette şeffaf ilişkilerin önemini vurgulamaya başladılar.

Medya, şeffaflık konusuna aşırı bir ilgi geliştirdi hemen.

Çünkü, şeffaflık konusunun, beraberinde büyük bir "reyting" potansiyeli taşıdığı keşfedilmişti.

Ama bu arada garip bir dönüşüm yaşandı: Şeffaflık siyaset alanından, kirli ilişkiler alanından, mankenlerin, "sanatçıların", dizi yıldızlarının özel yaşamlarına doğru bir viraj aldı.

Çünkü, medya kendisinin de içinde bulunduğu siyasetteki karanlık ilişkilerin şeffaflaştırılmasını uygun bulmamış, ama şeffaflık ilkesinin taşıdığı ilginçliği de gördüğü için bu ilkeyi, yaşamın bir başka alanına, "ünlülerin" özel yaşamları alanına taşımaya karar vermişti.

Böylece, hem toplumun teşhirci ve teşhircilikle el ele, kol kola gelişen ve onun ikiz kardeşi olan röntgenci tavrı tatmin edilmiş oluyor hem de politikacıların hortumcu, soyguncu ilişkileri gölgede kalıyordu.

Teşhircilik ve röntgencilik konusunda medyanın aldığı bu keskin viraj sonunda, ülkenin manzarası birdenbire değişti.

Artık ekranlarda karısını aldatan kocalar, kocasını aldatan eşler haber gündeminin birinci sırasına oturdu.

Düzeyli ilişki adı altında, dünyanın en seviyesiz ve menfaate dayalı cinsel birliktelikleri toplumun gözüne sokuldu.

Bu ilişkilerin "kahramanları" bu şeffaflık ve röntgencilik çılgınlığından çok memnundular.

Çünkü her skandalın içinde yer alan "kahramanın" piyasası yükseliyor ve "sanatçı" kimliğiyle kendisine saat veya gece başına ödenen ücret artıyordu.

Medya çalışanları da bu teşhircilik-röntgencilik furyasından nasiplendiler:

En gizli ilişkileri yakalayan ve teşhir eden programcılar en yüksek "reytingleri" yakalayan ve en çok para kazanan, yani en "başarılı" televizyon programcıları oldular.

Bu arada, bilmem söylemeye gerek var mı?

Bizim teşhirci kardeşimiz de, toplumun medya tarafından desteklenen bu röntgenci tavrı sonunda, televizyonlarda sık sık boy göstererek köşeyi döndü.

Politikacılar, tarikatçılar, hortumcular, soyguncular ise bu gelişmeden son derece memnundular:

Hem toplumun dikkati kendi üstlerinden başka yerlere çekildiği için soygun ve vurgunlarını rahat rahat yapıyorlar, hem de ekranlardaki teşhircilikleri, "Bu ne ahlaksızlık," diye eleştirerek kirli ellerini, kirli vicdanlarını ve kirli imajlarını "ahlakçılık" kisvesi altında temizlemeye çalışıyorlar.

Adalet Reformu

Sevgili okurlarım, beni sürekli izleyenler bilir, Adalet Reformu, üzerinde en çok durduğum konulardan biridir.

Uzun araştırma ve düşüncelerden sonra, sanıyorum nihayet çok etkin ve kolay uygulanabilir bir "Adalet Reformu Formülü" geliştirebildim.

Formülün ana ekseni ve felsefesi, tek bir ilkeye dayanıyor:

Adalet işlerini, toplumun geleneksel mekanizmalarına bırakmak ve bunları destekleyerek sonuca varmak.

Hiçbir toplum, hiçbir konuda boşluk kaldırmaz.

Eğer devlet ya da bir fonksiyonu yerine getirmesi beklenen bir kurum, görevini yerine getiremiyorsa, toplumdaki başka bir kurum ya da mekanizma devreye girer ve toplumun o işlevi şu ya da bu biçimde yerine getirilir.

Türkiye'de de "Adalet Mekanizması", hem yasaların yetersizliğinden, hem adalete ayrılan fonların, başta yargıç ve savcı maaşları olmak üzere, hiçbir temel altyapı gereksinmesini karşılamaya yetmemesinden kaynaklanan bir bunalım içinde.

Sokakta kadınların çantasını kapıp kaçanların suçüstü yakalandıktan sonra, yasalar yetersiz olduğundan karakolda ya da mahkemede serbest bırakılmasından tutun da, elli yıl süren davalara kadar, gelinen bu noktada vatandaş artık hakkını adliyede aramaktan umudunu kesmiş durumda.

Hemen hemen her hükümet zamanında gündeme gelen Adalet Reformu bir türlü yasalaşma aşamasına gelemiyor.

Öte yandan yasal düzenlemelere bağlı olmayan ve doğrudan doğruya bütçeden ayrılacak yeterli fonlarla çözülecek sorunlar, bu para tahsis edilmediği için çözülemiyor.

İşte benim adaletin, geleneksel mekanizmalarla yerine getirilmesi esasına dayalı reform önerim bütün bu sorunları şipşak çözecek. Bakın nasıl:

Önce evliliğe ve boşanmaya ilişkin davaları el alalım:

Toplum, bu konuda geleneksel olarak şeriat hukukunun kalıntılarını uygulamayı sürdürüyor.

Örneğin pek çok çift, medeni nikâhtan sonra, bir de imam nikâhı kıydırıyor.

Eh mademki evlilik imam nikâhıyla başlayabiliyor, o halde şeriat hukukuna göre de sona erdirilir ve mahkemeler bu yükten kurtulur.

Biliyorsunuz, şeriat hukukuna göre koca, üç defa karısına boş ol dedi mi, evlilik kurumu sona erer ve boşanma gerçekleşir. Nasıl, harika bir çözüm, değil mi?

Şimdi gelelim, yine mahkemelerin başını en çok ağrıtan alacak ve borç davalarına.

Biliyorsunuz, toplumumuzun ve necip basınımızın ünlü babalar adını taktığı bir grup insan var.

Bunlar başta devlet ihaleleri olmak kaydıyla, pek çok ekonomik faaliyetten avanta almakta, hatta, son zamanlarda çağdaşlaşan Türkiye çerçevesinde özelleştirme kapsamındaki banka satışlarına bile aracılık etmektedirler.

Bu ünlü babaların bir de racon kesme tabir edilen bir etkinlikleri vardır:

Alacaklarını tahsil edemeyenler bunlara başvurur ve bunlar da söz konusu miktarın üçte biri gibi mütevazı bir pay ala-

rak, borçlu ile alacaklı arasındaki sorunu çözer ve parayı kendi etkin yollarıyla tahsil ederler.

İşte her iki tarafı da dinleyerek, haklıyı ve haksızı ayırma ve tahsil edilecek paranın miktarına karar verme olayına, yeraltı dünyasında racon kesme denir.

Alacak davalarını da babalara havale edelim ve mahkemeler bu yükten de kurtulsun.

Her türlü taciz ve tecavüz davası da geleneksel aile konseylerine ve onların infazlarına bırakılmalıdır.

Bu konseyler bazen normal aşk ilişkilerine de ölüm cezası uygulamakta ve kimi zaman da yıllarca süren ve pek çok insanın canına mal olan kan davalarına da yol açmaktadırlar ama, adaletin gözü kördür ve bazen yanlışlık yapar, değil mi ama!

Genellikle Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde görülen feodal yapı, uyuşturucu kaçakçılığı davalarında da önemli bir rol oynayabilir.

Uyuşturucu işini o bölgelerdeki aşiretlere ihale edersek, aşiret reisleri uyuşturucu kaçakçılığı sorununu hiç sızıltı ve dırıltıya meydan bırakmadan çözerler.

Kimi zaman sanıkların polisin elinden alınması biraz gürültü yaratırsa, onu da ilişkide bulundukları parti büyükleri aracılığıyla çözüverirler.

Yukarıdaki önlemler alınırsa, artık mahkemelerin de yükü çok hafifleyeceğinden, adalet mekanizmasının işleyişinde hiçbir sorun kalmayacak ve Adalet Reformu en etkin bir biçimde uygulamaya konmuş olacaktır.

Nasıl ama dahice bir öneri, değil mi?

Nasıl Köşe Yazarı Oldum?

Türkiye'de köşe yazarı olmak hem çok zor hem çok kolay.

Bir toplumda bir iş başarmak ya da bir yere gelmek hem çok zor, hem de çok kolay olur mu?

O toplum hem **anomik**, hem de **komik** bir toplumsa olur.

Biliyorsunuz **anomik** kuralsız demek, **komik** de güldürücü.

Weber'den beri biliyoruz ki, hızlı değişme dönemlerinde toplumsal kurallar bozuluyor ve yerine yenileri gelene kadar, ortalığa **kuralsızlık** yani **anomi** egemen oluyor.

Bergson'dan beri de biliyoruz ki, insan, doğal olmayan ve beklenmedik nitelik taşıyan davranışlar karşısında gülüyor.

Örneğin, bir insanın cansız bir kukla gibi doğal olmayan davranışı ya da ayağı kayıp yere düşen bir kişinin hem beklenmedik hem de doğal olmayan durumu gibi.

İşte **anomik** toplumların **komik** duruma düşmesi, yani insanları güldürmesi, çevremizde genellikle doğal olmayan ve beklenmedik olayların meydana gelmesinden kaynaklanıyor.

Doğru dürüst **Türkçe konuşamayan ve yazamayan**, hiçbir konuda **genel bir bilgisi olmayan bir sürü insanın**, (dikkat edin, **birkaç** değil, **bir sürü** insanın) hemen hemen hiçbir **emek sarfetmeden** köşe yazarı olması, işte ancak bizimki gibi **anomik, anomik** olduğu için de **komik** toplumlarda bu denli yaygın olarak görülebilir.

Sonuç olarak Türkiye'de emeğinizle ve yeteneklerinizle köşe yazarı olmak isterseniz, bu çok, ama çok zor.

Kişiliğinizle ve ilişkilerinizle köşe yazarı olmak isterseniz, bu çok, ama çok kolay.

Emeğinizle köşe yazarı olmak istiyorsanız, iki yolunuz var: Biri basın içi, biri basın dışı.

Basın içinden köşe yazarı olmak için işe önce muhabir olarak başlamak, yıllarca adliye koridorlarında ya da politikacıların peşinde sokaklarda süründükten sonra yazı işlerine terfi etmek ve yıllarca da orada dirsek çürütmek gerekmektedir.

Bu uzun ve acılı süreç sonunda belki bir gazetenin bir köşesinde kendi adınızla bir-iki satır yazma olanağına kavuşursunuz, tabii o güne kadar açlıktan ölmemişseniz.

Basın dışından, emekle köşe yazarlığına yükselmek de aynı derecede zordur, çünkü kendinizi bir bilim ya da bir sanat veya bir edebiyat dalında kanıtlamış olmanız gerekmektedir.

Eh Türkiye'de bu işin ne denli zor olduğu açık.

Bir de böyle bir uzmanlık alanında sivrildikten sonra, basındaki patron ve yöneticiler için bir tehdit oluşturmadığınıza da inanılmalıdır ki size bir sütun emanet edilebilsin.

Buraya kadar işin **trajik** ve zor tarafına değindik, şimdi izin verirseniz, **anomik** ve **komik**, yani kolay tarafına bakalım:

Paranız varsa, köşe yazarı olmanın en kolay yolu, bir gazete çıkarmaktır.

Paranız yoksa bir gazete patronu ile evlenerek de köşe yazarı olabilirsiniz.

Bu yolla kariyer yapıp Meclis'e dek yükselen yazarlarımız vardır biliyorsunuz.

Güzelseniz, bir güzellik yarışması kazanarak önce bir televizyona sunucu, sonra da sunucu olduğunuz televizyonun holdinginin gazetesinde köşe yazarı olabilirsiniz.

Şanslı iseniz patronun oğlu, kızı, damadı ya da gelini olarak da köşe yazarı olmanız olanaklıdır.

Tabii oğul ve kız olarak bir köşeye yerleşmek, doğrudan şansa, damat ya da gelin olarak köşe yazarlığına yükselmek ise daha çok kişisel ilişkilerdeki yeteneğinize bağlı görünmektedir.

Bütün bu alanlarda şansınız ya da ilişkiniz yoksa, bir kademe aşağıya inerek, genel yayın yönetmenlerini **kafaya veya yatağa alarak** da bir köşeye yerleşmeniz olanaklı olabilir.

Bu tür ilişkilerle bir köşeye yerleştiyseniz, daha sonra, köşe yazarlığı kariyerinizi "teşhirci" bir yaklaşımla sürdürmeniz sizin için çok yararlı olacaktır.

Çünkü böylece hem "röntgenci" okurların ilgisini çekersiniz, hem de teşhircilik yaptığınız için o köşeye yükselmekte kullandığınız yöntemleri ve ilişkileri açıklayacağınız korkusuyla, size geçmişte destek vermiş olanlar, bu desteklerini sonsuza kadar sürdürürler.

Hiçbirini beceremediyseniz, **bir devlet kuruluşunda gizli bir göreve atanıp** bu görevin **gereği** imiş gibi bir köşeye yerleşebilirsiniz.

Tabii aslında önemli olan **köşe yazarı olabilmek** değil, **köşe yazarı kalabilmektir.**

Bu nedenle sizi oraya getiren ilişkilerinizin tetikçiliğini yapmakta bir an bile tereddüt etmemeniz, yanlış haber, mantıksız yazı, yalan, iftira demeden, size işaret edilen hedeflere doğru küfür ve hakaret dolu makaleler döşenmeniz gerekmektedir.

Magandalıktan Holiganlığa Terfi Ediyoruz

Biliyorsunuz sevgili okurlarım, Türkiye Avrupa Birliği'ne resmen aday.

Artık siyasetimizi de, günlük yaşamımızı da, iç hukukumuzu da, Avrupa Birliği normlarına göre düzenlememiz gerekiyor.

Aslında, altı yüz yıllık bir imparatorluğun küllerinden bin bir zorlukla yeniden yarattığımız ve seksen yaşına yaklaşan Cumhuriyetimiz, gerçekten de çağdaşlaşma çerçevesinde artık kapalı toplum olmaktan çıkıyor, kabuğunu yırtıyor ve küreselleşiyor.

Çağa ayak uydurmakta âdeta bir elastikiyet mucizesi gösteren halkımız ve özellikle de onun duygu ve düşüncelerini yansıtan necip basınımız, yaşamın her alanında, Avrupalılaştı, hatta Avrupa'yı da geçerek Amerikanlaştı bile.

Önce lokantalarımız restaurant oldu. Sakın bu sözcüğün sonundaki "t" harfini özellikle telaffuz etmeyi unutmayın.

Çünkü bu harfin vurgulanarak telaffuz edilmesi, bu yabancı sözcüğün milliyetçi töreye uygun bir yaklaşımla Türkçeleştirildiğini belirtiyor.

Sonra, vücut kokularını önleyen deodorant yaşamımıza girdi.

Bu sözcüğün sonundaki "t" harfini de, yukarda açıkladı-

ğım aynı nedenden dolayı, vurgulayarak telaffuz etmeyi sakın ihmal etmeyin.

Gerçi yine bazı restaurantlarımızda, Ramazan'da, iftar zamanı gelmeden yemek servisi yapılmıyor ve bütün Ramazan boyunca içki satılmıyor ama, olsun, ismen bile olsa lokantalarımızı Avrupalılaştırdık ya, ne gam!

Gerçi deodorant'ları, vücudumuzu yıkamadan ve hatta terli gömlek ve bluzlarımızın üzerine sıkarak, çıkan iğrenç kokularla bunların üreticilerini bile hayrete düşürdük, ama olsun, Avrupalı bir temizlik ürününü, tam aksi sonuç verse de, bol bol tüketiyoruz ya, siz ona bakın!

İşte bu çerçevede, kırk yıllık maganda teriminin spora uygulanması sonucunda ortaya çıkan alaturka bir sıfatla andığımız futbol magandalarımızı da, Galatasaray-Leed United maçı sayesinde holigan'lığa terfi ettirmiş bulunuyoruz.

Tabii bizim holigan'larımız, Avrupalı meslektaşlarından biraz farklı. Onlar kafayı çekip etrafı dağıtıyorlar, biz ise tabanca ve bıçak kullanarak onları öldürüyoruz.

Eh artık o kadar da fark olur, değil mi?

Aslında ben bu noktada necip basınımızı takdir ediyorum:

Değerli basınımız yerli maganda ile Avrupalı holigan ayrımını mükemmel bir biçimde yapıyor.

Sakın yanılıp da bu ayrımı, magandaların kökenlerine bakarak yaptıklarını sanmayın.

Tam tersine, magandalarımızın kimi öldürdüğüne bakarak yapılıyor bu ayrım.

Eğer maç sonrası havaya sıkılan kurşunlarla, örneğin daha on altı yaşının baharında balkonda çay içen bir genç kızımız yaşamını yitirdiyde, bunun adı magandalık.

Yok eğer, Taksim'de Leeds taraftarları bıçakla katlediliyorsa, bunun adı holiganlık.

Ayrıca halkımız, Türkiye Avrupa Birliği'ne aday olalı küreselleşme konusunda da müthiş bilinçlendi ve örneğin feminizm gibi çağdaş akımlar, özellikle kadınlarımız arasında önemli bir taban buldu.

Geçenlerde Galatasaray'ın Leeds zaferini, oturduğu prefabrik konutun penceresinden dışarı tabanca sıkarak kutlayan ve evinde oturan depremzede bir kadını ayağından yaralayan hanımı, basınımız "Bu da kadın maganda," olarak tanıttı...

Ama benim asıl hoşuma giden bu hanımın müthiş bir feminst bilinçle! gazetecilere söylediği sözlerdi:

"Herkes silah attı. Onlar sıktı, ben de sıktım. Ne yani, kadın taraftarın sevinmeye hakkı yok mu?"

Evet ben bu bilinçli halkımla iftihar ediyorum:

Yaşasın holiganlığa terfi eden magandalarımız, yaşasın feminist kadın magandalarımız!

İnşallah feminist kadın magandalarımızın da holiganlığa terfi edecekleri günler uzak değildir!

Astrolojik ve Yalakalojik Bir Yazı

Sevgili okurlarım, benim diplomam yok ama, sezgilerim çok güçlüdür.

Üstelik **ilm-i nücum**'u da çok iyi bilirim.

İşte bu özelliğim sayesinde, ülkemizi yöneten köşe yazarlarıyla birlikte bu büyük gazetede ben de yazıyorum ve elimden geldiğince ülke yönetimine katkılarda bulunuyorum.

Siz genç okurlarım, belki **ilm-i nücum** nedir bilmezsiniz.

İlm-i nücum, yıldızlar bilimi demektir.

Sakın bunu **gökbilim** ile karıştırmayınız.

Belki Fransızca adlarını söylersem, daha iyi anlayacaksınız:

İlm-i nücum, astroloji demektir.

Onunla asla ve asla karıştırılmaması gereken **gökbilim**'e ise Fransızca'da **astronomi** denir.

Gökbilim ile uğraşanlara, **gökbilimci** ya da yine Fransızca adıyla **astronom** denir.

Bizim gibi **yıldızlar bilimi**'yle uğraşanlara ise **astrolog** deniyor Fransızcada.

Sakın benim gibi **yıldızlara bakarak geleceği okuyan**, yani Türkçesi **gaipten haber veren**, açıkçası bir nevi falcılık yapan değerli insanlarla, sadece gökte olup biteni izlemekle ve saptamakla yani uzayı keşfetmekle yetinen **astronomları** birbirine karıştırmayınız, doğrusu çok alınırız.

Sevgili okurlarım, galiba terimlerle aklınızı karıştırdım.

Şimdi izninizle, tarihten örnekler vererek, bizim **astroloji** mesleğinin önemini size iyice bir anlatayım:

Biliyorsunuz, bizim gibi **ilm-i nücum** ile uğraşanlara eskiden **müneccim** denilirdi.

Osmanlı padişahları bizim o sıralardaki üstadımız olan **müneccimbaşıya** danışmadan hiçbir önemli karar almazlar, alamazlardı.

Örneğin, **Diyar-ı Küffar'a** karşı bir sefere mi çıkılacak, önce **müneccimbaşıya** danışılırdı.

Sefere çıkılmasının uygun olup olmadığı, uygun görülüyorsa, bu seferin hangi ayda ve günde yapılmasının daha hayırlı olacağı **müneccimbaşı** tarafından belirlenirdi.

İmparatorluğun çöküşü, pek çok cahil ve münafık tarihçi tarafından padişahların cehaletine ve hurafeye inanmasına bağlanmışsa da bunun aslının esasının olmadığı ve gerçekte asıl batışın, padişahların **müneccimbaşıların** söylediklerini uygulamadıkları için yaşandığı bilinir.

Bilmem böylece, benim **astrolog** olarak, önemli bir gazetenin önemli bir köşesinde halkıma ve onu yönetenlere yol göstermemin tarihsel kökenlerini anlatabildim mi?

Neyse, bugün bu yazıda asıl anlatmak istediğim, bizim **astrologlar** arasında da eksik olmayan bazı cahil ve münafıkların 5 Mayıs 2000 tarihinde gezegenlerin böyle bir **ip gibi** aynı sıraya dizilmelerini bir **felaket habercisi** olarak sunmalarına karşın, gerçeğin, bunun tam tersi olduğudur. (Bilim insanları yani **astronomlar** gezegenlerin 21 derecelik bir açıyla yani bir yelpaze **gibi** sıraya dizildiklerini söylüyorlar ama siz onlara değil bana inanın: **İp gibi dizildiler**).

Neymiş efendim, bu, büyük bir felakete yol açacakmış, zelzele habercisiymiş, falan filan.

Hepsi palavra bunların, **hepsi palavra.**

Bakın tarihte bu **ip gibi** dizilme ne zamanlar olmuş ve ne sonuçlara yol açmış.

Birinci dizilme tarihi: 12 Mayıs 1307.

Sonuç; **Osmanlı İmpatorluğu'nun kuruluşu.**

İkinci dizilme tarihi: 9 Kasım 1881.

Büyük kurtarıcı **Mustafa Kemal Atatürk**'ün doğum tarihi.

Üçüncü dizilme tarihi: 5 Mayıs 2000.

Ahmet Necdet Sezer'in cumhurbaşkanı seçilme tarihi.

Bilmem anlatabildim mi değerli okurlarım.

Gezegenlerin **ip gibi** bir sıraya dizilmeleri **felaket habercisi** değil, Türk'ün yıldızının parladığı olayları belirleyen bir **müjde habercisi.**

Eh artık **Çankaya'ya** da, gelenek ve göreneklerimize, hele hele **törelerimize uygun** bir biçimde bir **müneccim,** ay pardon! bir **astrolog** kadrosu verilmesinin zamanı gelmedi mi dersiniz?

Böyle bir kadro alınır ya da alınmaz, ama umarım Cumhurbaşkanımız, bu kadroya atanacak en ehil kişinin bu satırların yazarı olduğu konusunda herhangi bir kuşkuya kapılmazlar.

Biz Ne Depremden Korkarız, Ne AIDS'ten

Gölcük depremi her yıldönümünde bütün yurtta, Yavru Vatan Kıbrıs'ta ve dış temsilciliklerimizde medyamızın büyük desteğiyle anılıyor.

Bu güzel bir olay. Medyamızı da kutlamak gerek.

Bütün bu anma törenlerine kimi zaman öncülük etti, kimi zaman da kendi öncülüğü dışında düzenlenen etkinlikleri sabahlara kadar halkımıza duyurdu.

Ama burada güzel olmayan şeyler de var.

Örneğin bazı münafıklar, devletin depremzedelere yeterince ilgi göstermediğini ve bu nedenle politikacıların deprem bölgesine gelmeye cesaret edemediğini yazdı.

Oysa büyük basınımız, hükümetin deprem konusunda ne denli başarılı olduğunu birinci sayfadaki manşetlerle herkese ilan ederek, gerçeği tüm halkımıza duyuruyordu.

Örneğin, yine komünistler ortaya çıktı ve yıkılan evlerin yerine yeni evlerin yapılma işinin, depremden yıkılan evleri yapan müteahhitlere verildiğini öne sürdü.

Bunlar, bununla da kalmayıp bu işlerden sorumlu olan bakanın, bakanlığının yaptığı güzel işleri anlatmak için bastırdığı mükemmel bir kitabı, "Bakanın resimleri çok kullanılmış, halkın milyarları bir propaganda kitabına yatırılmış," diye eleştirmeye kalktılar.

Oysa çok milliyetçi olan bakanımız, deprem olayına da milli ve manevi değerlerimiz bağlamında yaklaşarak, önce halkın moralini düzeltmeye yönelik yayınlar yaparak sorunu çözmeye çalışıyordu.

Yeni inşaat ihalelerinin eski hırsız müteahhitlere verildiği iddiası ise tümüyle komünistlik.

Hani, bir tane hüküm giymiş müteahhit var mı ortada?

Yargı kararı olmadan bakan ne yapsın?

Yani "yargısız infaz"da mı bulunsun?

Üstelik unutmayın ki, türbanlı genç kızlarımızın açtıkları pankartta belirttikleri gibi, **"Bu deprem, türbanı üniversitede yasaklayan yöneticileri cezalandırmak için Allah'ın yolladığı bir felaket"** idi.

Bu nedenle de sorun, çürük yapı yapan, malzemeden çalan müteahhitlerde değil, çürük yöneticilik yapan üniversite idarecilerinin ve politikacıların eylemlerinde yatmaktadır.

Siz kalbinizi bütün tutun, duanızı eksik etmeyin, gerisini Allah'a bırakın.

Öyle, yok fay hattıymış, yok hırsız müteahhitlermiş, yok rüşvetçi belediyelermiş, yok şuymuş, yok buymuş diye kafanızı ve kalbinizi karıştıran münafıklara yüz vermeyin.

Bırakın bu işleri büyükleriniz düşünsün.

Zaten Allah elbet Türk'ü koruyacaktır.

Bakın sevgili yurttaşlarım, bu deprem konusu da aynı AIDS gibi.

Türk erkeği AIDS'ten korkuyor mu?

Gazetelerimizde, AIDS'li olduğu saptanan ithal malı hayatkadınlarına, "Hasta olduğunuzu bile bile niçin erkeklerle para karşılığı yatıp hastalığı yayıyorsunuz?" diye sorulduğunda verdikleri yanıt size ders olsun:

"Biz onlara hastalık bulaşmasın diye prezervatif öneriyo-

ruz ama onlar, 'bize bir şey olmaz' diye reddediyorlar," demişler.

İşte siz de kalbinizi bütün tutun, büyüklerinize güvenin, onların başarıları için her gün dua edin, ne depremden korkun ne AIDS'ten.

Duyduğuma göre deprem korkusundan sevişemeyen çiftler varmış.

Onlar hakkında da bir yazı yazacağım ve onları kutlayacağım.

Hiç şaşırmayın, yazıyı okuyunca ne denli haklı olduğumu göreceksiniz.

Demokrasi Diye Diye Demokrasiyi Tepeleyenler

Sevgili okurlarım.

Bu yazıda sizlere, elli küsur yıl öteden bakıldığında, niçin 14 Mayıs 1950 seçimlerinde **Demokrat Parti**'nin iktidara gelişinin gerçek bir **demokratik devrim** olduğunu anlatacağım.

Daha da önemlisi, **Demokrat Parti** yöneticilerinin, ellerine geçen büyük bir **demokratikleşme fırsatını** nasıl **en iyi biçimde kullandıklarını** reddedilemez kanıtlarla açıklayacağım.

Önce **karşı tezi** çok kısa olarak anımsatayım ki, bu yazının tarihsel, siyasal ve toplumbilimsel önemi daha iyi anlaşılabilsin.

Biliyorsunuz, bazı **münafıklar** (yani **kötü niyetliler**), 14 Mayıs 1950 tarihinde yapılan **serbest seçimlerle**, Türkiye'de **tek parti** yönetiminin sona ermesini doğrudan doğruya o dönemdeki **Milli Şef İsmet İnönü**'nün, **demokrasiye geçiş kararına** bağlarlar ve bütün onuru da ona verirler.

Neymiş efendim, **güya dünyada başka örneği olmayan bir biçimde,** o dönemin diktatör yetkileriyle donatılmış Cumhurbaşkanı ve parti lideri **İsmet Paşa**, sırf **ülke çağdaş demokrasiye kavuşsun ve Atatürk Devrimleri tamamlansın** diye **çokpartili düzene** geçmişmiş de, 14 Mayıs'ta iktidara gelen Demokrat Parti yöneticileri ellerine geçen bu **fırsatı harcamışlar** ve ülkeyi tek parti döneminden bile daha koyu bir dikta-

törlüğe sürükleyerek, **demokrasiyi yeniden kurmak amacıyla yapılan 27 Mayıs 1960** askeri müdahalesine yol açmışlar.

Yani münafiklara göre Demokrat Parti **demokrasi diye diye, demokrasiyi tepelemiş.**

İşte şimdi ben, reddedilemez kanıtlarla bu görüşün yanlışlığını sizlere ispatlayacağım.

Sıkı durun, bir korku filmi başlıyor:

Bir defa hemen belirtelim ki, **çokpartili düzene geçiş** kararı, tek başına demokrasiyi getirmez.

Partilerin ayrı seçenekleri savunmaları gerekir gerçek demokrasi için.

İşte Demokrat Parti, bu **çok partili düzeni**, laikliğe karşı, **İslamın siyasette kullanılması** seçeneğiyle besleyerek, **gerçek demokrasinin** asıl savunucusu olmuştur.

Örneğin türbelerin bir bölümünün yeniden ziyarete açılması, ezanın herkesin anladığı Türkçe okunuşunun, yeniden halkın anlayamayacağı Arapça'ya çevrilmesi, **gerçek demokrasinin** değil de neyin kanıtlarıdır?

Ayrıca bir an düşünün, **Demokrat Parti** eğer parti programında belirttiği gibi, işçilere sendika ve grev hakkı dahil, tüm haklarını verseydi, bu kahraman "Türk İşçisi", neyin mücadelesini yapacak, nasıl bilinçlenecekti?

Yine elinizi vicdanına koyup yanıt verin, **Demokrat Parti** eğer söz verdiği gibi basın özgürlüğünü güvenceye alsaydı ve hapishaneleri gazetecilerle doldurmamış olsaydı, bu medya bugün, **basın özgürlüğü** diye bir kavramın savunucusu haline gelebilir miydi?

Ya üniversiteler?

Bugün hâlâ YÖK'e karşı mücadele veren üniversitelerimiz, **Demokrat Parti**'nin lideri **Başbakan Adnan Menderes**, öğretim üyelerine **Kara Cüppeliler** diye hadlerini bildirme-

seydi, rektörleri, polisler aracılığıyla yerlerde sürükletmeseydi, bugünkü **özgürlük ve özerklik** bilinçlerine ulaşabilirler miydi?

Aslında değerli okurlarım, bu örnekleri çoğaltmak olanaklı.

Özellikle siyasette, demokrasinin olmazsa olmaz koşulu olan, **muhalefet hakkı'nı** muhalefet partilerinin yöneticilerini hapse atarak yok etmeye çalışmasaydı, bugün kim **muhalefet hakkının mukaddesliğinden** söz edebilirdi.

Düşünün, koskoca bir **Kırşehir vilayeti muhalefete oy verdi** diye, Demokrat Parti tarafından cezalandırılarak, **ilçe yapılmıştı.**

Böylesi bir örneği Türk Demokrasi Tarihine armağan edebilmiş bir iktidarın, **demokrasiye olan hizmetleri** nasıl yadsınabilir?

Demokrat Parti, çoğunluğun baskısını demokrasi diye yutturma **demagojisine** başvurmasaydı, bugünkü siyasal bilimciler ve anayasa hukukçuları hangi **olumsuz örnekleri** kullanacaklardı **demokrasi'yi** tanımlamak için.

Ayrıca Demokrat Parti'nin, bir **Tahkikat Komisyonu** kurarak, **sivil bir darbeyle, fiilen zaten rafa kaldırdığı demokrasiye hukuken de son verme** çabası, **demokrasiyi yeniden kurmak için askerlerin darbe yapmasına** yol açmasaydı, Türkiye'nin siyasal yapısının Latin Amerika ülkelerinden farkını nasıl anlayacaktık ve anlatacaktık ki...

Kaos Kuramı: Canavarın Hakkından Canavar Gelir

Ben evimizde besleyip büyüttüğümüz ve pek çok insanın **canavar** diye adlandırdığı **iki mahluku,** çok ama çok seviyorum.

Bunların birincisi **trafik canavarı.**

İkincisi **de enflasyon** canavarı.

Üstelik bu konuda sevgili vatandaşlarımı, yani seçmen kardeşlerimi hiç anlamıyorum.

Hem bu canavarları doğurup özenle üzerlerine titreyerek bakıp besleyip büyüteceksiniz, sonra da onlara (**sözde de olsa**) savaş ilan edeceksiniz.

Üstelik daha da kötüsü, bu canavarları bizzat siz doğurup besleyip büyüteceksiniz.

Bakım işini üstlenmeleri, yani bunlara **bakmaları** için bazı insanları **bakan** ve **başbakan** yapacaksınız, sonra da bunları bir yandan korumaya ve beslemeye devam ederken, öte yandan bakıcı görevini verdiğiniz insanlardan yani **politikacı** ve **bürokratlardan,** bunlara karşı savaşmalarını isteyeceksiniz.

Bu iş bana bir hayli mantıksız görünüyor doğrusu.

Sanıyorum, bakıcılık görevi verdiklerimiz de, bizim bu tutarsız tutum ve davranışlarımızdan dolayı, **bu iki sevimli canavarla** mücadeleyi sadece **sözde** yapıyorlar.

Yani yapar görünüp durumu idare ediyorlar ve bizim besleyip büyüttüğümüz bu canavarları aslında korudukları halde, lafta onlarla mücadele ediyor gibi görünüyorlar.

Neyse bu yazıda aslında bu tutarsızlıklar üzerinde durmak değil niyetim.

Esas olarak bu yazıda, bu canavarlardan birinin, trafik canavarının, bize yaptığı güzel hizmetlerden söz ederek, aslında ne denli yararlı olduğunu vurgulamak istiyorum.

Biliyorsunuz, Soğuk Savaş bittikten sonra, bütün dünyada Sovyetler Birliği'ne karşı mücadele için kurulmuş olan gizli terör örgütleri tasfiye edilmeye başlandı.

Çünkü bunlar hem artık çok güçlenmiş ve denetimden çıkmış hem de kendilerini oluşturanların çıkarlarını değil, doğrudan doğruya kendi çıkarlarını kollamaya başlamışlardı.

Bir yandan silah, öte yandan uyuşturucu kaçakçılığına da girişen bu örgütler, patronlarının emirlerine göre işledikleri cinayetleri kendi işlerini yürütmek için de keyfî olarak yaygınlaştırmışlardı, bu nedenle artık ortadan kaldırılmaları gerekmişti.

Türkiye de, biraz geç de olsa dünyadaki bu eğilime ayak uydurmuş ve temiz toplum hedefi, artık siyasetçilerin mafya ile işbirliğinden ve genel olarak yaşamın her alanında egemen olan soygundan bıkan geniş kitlelerin özlemi haline gelmişti.

Peki, bu eğilim nereden çıkmıştı?

Yani temiz toplum sloganını tetikleyen olay neydi?

Susurluk'taki trafik kazası, değil mi?

Eğer o trafik kazası olmasaydı, politikacılarla bürokratların mafyayla el ele kol kola ülkede çevirdikleri dolaplar, toplumun böylesine çarpıcı bir biçimde dikkatini çekecek miydi?

Bilmiyoruz.

Ama bildiğimiz bir şey var:

Sürekli aydınlık için bir dakika karanlık adıyla tüm topluma yayılan ve desteklenen, sonra da **Türkiye laiktir, laik kalacak** sloganıyla benimsenen **yurttaş eylemi**, doğrudan doğruya Susurluk'taki trafik kazasının sonucu olarak ortaya çıkmıştı.

Türkiye'de, **Berlin Duvarı**'nın yıkıldığını ilan eden 28 Şubat 1997 kararları bile **bu eylem** çerçevesinde bir anlam kazanmıştı.

Derken, geçenlerde bir yargıç ile bir işadamının geçirdikleri trafik kazası, aralarındaki gölgeli ilişkilerin açığa çıkmasına yol açmamış mıydı?

Evet Türkiye tam bir kaos yaşıyor.

Trafikten ekonomiye, adalet ve güvenlikten eğitime kadar, her konuda esas olan ilke **kuralsızlık**: Yani bir **kaos**.

İşte **trafik canavarı**, bu **kaos** içinde, **herkesi** pençesine aldığı için toplumda gittikçe **yaygınlaşan mafya** ilişkilerini de vuruyor ve böylece toplumun bazı dengelerinin korunmasına yardımcı oluyor.

Bizim toplumda çok güzel bir söz vardır: "**Dinsizin hakkından imansız gelir,**" derler.

Yaşadığımız kaos içinde de **mafya canavarının** hakkından **trafik canavarı** geliyor.

Onun değerini bilelim, koruyalım ve kollayalım!

Üstü Açık Otomobilde Hava Atmanın Hâlâ Çözemediğim Gizi

Ben küçükken, herhangi bir otomobilin stop lambalarına ya da önündeki farlarına bakarak, o otomobilin markasını, modelini ve yılını bilmek arkadaşlarla aramızda sürekli olarak oynadığımız bir oyundu.

Park etmiş otomobillere uzaktan bakar, markasını, modelini ve yılını tahmin eder, sonra da yanına gidip kendimizi kontrol ederdik.

O zamanlar ortada çok model de yoktu.

Genellikle Amerikan, Alman ve Fransız arabalarının egemen olduğu piyasada, birkaç da İngiliz otomobili olurdu ve en çok da onların marka, model ve yıllarını bilmekte zorlanırdık.

Sonra piyasaya Japon arabaları girdi ve mertlik bozuldu.

Daha sonra Uzakdoğu otomobillerinin de yaygınlaşmasıyla, artık oyun iyice zorlaşmıştı ama biz de büyüdüğümüz için hem arkadaş gruplarımız dağılmış hem de bu tür oyunlar oynamayı zaten bırakmıştık.

Taa o dönemden kalan bir üstü açık araba merakı vardı hepimizde.

Satış fiyatları da ötekilerden çok yüksek olan bu lüks arabalara ağzımız sulanarak bakardık hepimiz.

Hiçbirimizin ailesinde bırakın üstü açık olanını, normal,

külüstür bir araba bile olmadığı için böyle bir spor arabada gezme hayalimizi hiç gerçekleştirememiştik.

Derken, büyüdük ve adam olduk.

Bir gün yaz tatiline birlikte çıkacağımız arkadaşlardan biri üstü açık arabasında kendisine eşlik edebileceğimi söyleyince eski hayallerim aklıma gelmiş ve öneriyi derhal kabul etmiştim.

İlk düş kırıklığımı arabanın son derece küçük olan bagajına bavulum sığmayınca yaşamıştım.

İkinci yaşadığım şok ise düş kırıklığını aşan bir acıyla belleğime kazınmış durumda:

Üstü açık olduğu için öğlen saatinde doğrudan aldığı güneşle iyice ısınmış koltuğa şortumla oturduğumda, popom fena halde yanmış ve bağırarak arabadan fırlamıştım.

Neyse o gün baştaki bu birkaç talihsiz olayı aşarak, sonunda yola çıkmıştık.

Gerçekten püfür püfür esen rüzgârda gitmek çok hoş oluyordu.

Fakat bir süre sonra, güneş ikimizi de bunaltmaya başlamıştı.

Otomobilin sahibi olan arkadaşım deneyimli olduğu için başına yanında getirdiği şapkayı geçirmiş, rahat görünüyordu.

Ben ise arabadan indiğimde haşlanmış ıstakoz gibi kıpkırmızı kesilmiştim.

Tabii sadece yüzüm ve fanilamın dışında kalan kısmıyla kollarım ve şortun paçalarının açıkta bıraktığı bacaklarım yanmıştı.

Üstelik saçlarımın arasına ve kirpiklerime kadar bulaşan yolun tozu ve toprağı, hemen girdiğim duşun altında bile sanki çıkmamıştı.

Sanıyorum, yanan cildimin verdiği acı, duşun altında bi-

le toz topraktan temizlenememiş olduğum duygusunun temel nedeniydi.

Ertesi gün, orada buluştuğmuz bütün arkadaşlar sere serpe güneşlenirken, ben amele yanığı tabir edilen haşlanmış bedenimle gölgede oturup onların alaylarına göğüs germek zorunda kalmıştım.

İşte şimdi ne zaman üstü açık bir arabayla kent yollarında, etrafa hava atarak gezen insanları görsem, bu işkence aklıma gelir ve onlara şaşarım.

Daha da ilginci, güneşin altına bırakılmış olan bu arabalara nasıl girip de kızgın koltuklara oturabildiklerinin ve o sıcak güneşten nasıl korunabildiklerinin gizini hâlâ anlayabilmiş değilim.

Yaz sıcaklarının bastırdığı bugünlerde ne zaman üstü açık bir araba görsem, kullanana yaklaşıp bunları sormak ve işin gizini çözmek istiyorum ama dayak yerim korkusuyla bu merakımı hiç gideremedim.

Bu işin, yani üstü açık arabaya girip o kızgın koltuklara oturabilmenin ve güneş altında haşlanmadan gezmenin gizini bana bir açıklayan olursa çok mutlu olacağım.

Yoksa hava atmanın keyfi bütün bu acıları unutturuyor mu?

Demokrasi Tramvayı

Adam tramvay durağına geldi.

Tek hatlı tramvayın son durağı **demokrasi** idi.

Adam, kalabalık olmadan binip oturacak bir yer bulabilmek için **bağımsızlık** adlı ilk durağa gelmişti.

Biraz sonra tramvay göründü.

Ama tramvay gelene kadar durak kalabalıklaşmış, kadın erkek, genç yaşlı, bir sürü insan birikmişti.

Adam sarığını düzeltip içeri girmek için birbirini itip kakan insanların arasına daldı.

Bir ara ayakları yerden kesildi ve birdenbire kendisini kalabalıkla birlikte tramvayın içinde buldu.

Tramvay hareket ederken, vatmanın sesi duyuldu:

"**Bundan sonraki durak *laiklik*, ondan sonra *çok parti*. Son durak, laik ve demokratik sosyal hukuk devleti semtindeki *demokrasi*. Aradaki *sınıf diktatörlüğü*, *faşizm* ve *şeriat* durakları kaldırıldı.**"

Adam sarığını arkaya atıp alnını kaşıdı. Şöyle bir düşündü:

"**Ben *şeriat* durağında inecektim ama, madem o durak kaldırılmış, ben de çok parti durağında iner, oraya yürürüm,**" dedi kendi kendine.

Etrafına şöyle bir göz attı.

Parkalı, sakallı, postallı gençler ilişti gözüne.

Onların hemen yanında düşük bıyıklı, yine parkalı ve postallı bir ayrı genç grubu daha vardı.

Aralarında bazı sarıklıların da bulunduğu üçüncü bir grup daha gözüne çarptı biraz ilerde.

Ama bu grup biraz değişikti.

İçindeki herkes sarıklı değildi.

Bir bölümü sadece sakallı, bir bölümü ise sadece takkeli idi.

Bu arada tramvay hayli yol almış, ***laiklik*** durağı geçilmişti.

Derken yine vatmanın sesi işitildi: *"Çok parti."*

Biraz dikkat edince vatmanın da değişmiş olduğunu gördü.

Önceleri kalpak, sonra da fötr şapka giyen ilk vatman gitmiş, yerine yine fötr şapka giyen ufak tefek yardımcısı geçmişti.

Adam birdenbire ***çok parti*** durağında inmekten vazgeçti.

Çünkü durakta bekleyen sarıklılar dikkatini çekmişti.

"Tramvay durunca bunlar da biner, o zaman yeterince çoğalmış oluruz; vatmanı zorlayıp *şeriat* durağında tramvayı durdurur ve hem biz ineriz, hem de herkesi indiririz," diye düşündü.

Gerçekten de tramvay, ***çok parti*** durağında durunca durakta bekleyen bütün sarıklılar içeriye doldu.

Adam bunların nereden çıktıklarını merak etmişti:

"Nereden geliyorsunuz hemşerim," diye sorunca, yeni binen sarıklılardan biri, **"Amca haberin yok mu, Soğuk Savaş Mahallesi'nin tümü artık *şeriat* durağına yürüyerek gitmekten bıktı, mahalle muhtarı Coni'nin akıl öğretmesiyle de demokrasi tramvayına binmeye karar verdi,"** dedi.

Adam yeni binenlerle konuşurken biraz ilerde bir hareketlenme başlamıştı.

Biletçi, parkalı, sakallı, postallı gençlere, "**Kardeşim, içerisi zaten çok kalabalık oldu, bu tramvay bu yükü çekmez, hazır *sınıf diktatörlüğü* durağına yaklaşıyoruz, şu camdan atlayıp kurtarın paçanızı,**" diye öğüt veriyordu.

Adam vatmana baktı.

Vatman yine değişmişti. Eski vatman gitmiş, yerine üç kişi gelmişti: Biri iriyarı, üniformalı bir adam, öteki, saçsız başını bir şapkayla örtmüş, şişman, orta boylu bir adam, üçüncü ise yüzü karanlıklarda olduğu için görünmeyen ama yönü Doğu'ya dönük bir siluetti.

Bu siluet biletçiye fısıltıyla arka çıkıyor, sadece o gruptaki gençlerin duyabileceği bir sesle, "**Atlayın atlayın, başka kurtuluş yok, ben bu arada tramvayı yavaşlatırım,**" diyordu.

Gençler kısa bir süre aralarında tartıştıktan sonra grup halinde son sürat giden tramvayın açık camından dışarı atladılar *sınıf diktatörlüğü* durağı hizasında.

Arkalarından, biletçi ve yüzü görünmeyen vatman, "**Enayilerden kurtulduk, şimdi rahat bir nefes alabiliriz,**" diye kahkahalarla gülmeye başladılar.

Derken, biletçi vatmanlara dönerek, "**Ya hepsi ölmediyse,**" dedi.

Vatmanlarla biletçi arasında kısa bir fiskostan sonra, biletçi bu kez, sarkık bıyıklı gruba dönüp "**Bakın arkadaşlar, *faşizm* durağına yaklaşıyoruz. Ben vatmanlarla konuştum. Siz çok kalabalık olduğunuz için tramvay bu durakta kısa bir süre duracak, isteyen hemen insin,**" dedi.

Adam dikkat kesildi ve tramvay *faşizm* durağında gerçekten durunca, hiddetle biletçiye dönüp "**Bu haksızlık ama, biz de çok kalabalığız, *şeriat* durağında da durmanız gerek,**" diye söylendi.

Biletçi, yine üç vatmanla kısa bir fiskostan sonra, "**Merak**

etme *şeriat* durağında da duracaklar, sessizce inersiniz siz de," dedi.

Tramvay ***şeriat*** durağında durduğunda, adam ve arkadaşları sessizce ve büyük bir hızla indiler.

Ama o ne?

Durak yıkılmış, etrafta dolaşan çok büyük bir kalabalık, **"Soğuk Savaş Mahallesi depremle yerle bir oldu, artık *şeriat* durağına gideceklerin sayısı azaldı, bu nedenle durak tümüyle iptal edildi, siz, üstelik de yasak olduğu halde bu durakta niçin durdunuz?"** diye vatmanlara ve biletçiye bağırarak tramvayın yönetimine el koyuyorlar.

Kalabalık, eski üç vatmandan orta boylu, şişman ve başı şapkalı olanının yönetiminde, yeniden ***demokrasi*** durağına doğru hızla yol aldığında, yıkılmış durakta yiyecek ve içecek de kalmadığını fark eden bizim adam ve arkadaşları kapıları kapanmış tramvayın ardından koşmaya ve **"Bizi de alın,"** diye bağırmaya başladılar...

Bir Taraftarın Alçakgönüllü İtirafları

Eskiden, çocukken maytaplar vardı. Tuttuğumuz takım maçı kazanınca maytap yakar ve gırtlağımız yırtılırcasına, "Yaşasın," diye bağırarak kutlardık zaferi.

Ben o zamandan beri, her iki elime de üçer maytap alarak, aynı anda altısını birden ateşleyip liderliğimi ilan etmiştim.

"Ben en iyi olmalı, tuttuğum takımın en büyük, onu en çok sevenin de ben olduğumu kanıtlamalıydım."

Büyüyünce, fizik gücümle daima önde oldum.

Bilgi ya da düşünce tartışmalarında beni madara ederek yendiklerini düşünenleri bir temiz döverek, aslında kimin kazandığını onlara açık ve net olarak anlatıyordum.

Tuttuğum takımın maçlarına gittiğimde, çevremde kimse karşı takımın lehine tezahürat yapamazdı.

Herkesin gözünü öyle korkutmuştum ki, sonunda tribünler takımlara göre ayrılmaya başlandı.

Futbol oynayamıyordum ama, takımıma seyirci olarak çok güzel hizmet ediyor, moral veriyordum. Böylece tüm futbolcuların başarılarında benim de payım oluyordu.

Doğuştan lider nitelikli olduğumdan, bir süre sonra stadyumdaki taraftarları işaretlerle yönetmeye başladım.

Bu konuda öylesine başarılı olmuştum ki, bir süre sonra takımın yöneticileri bana, arkadaşlarımla birlikte gelerek, te-

zahüratı daha iyi yapabilmem için bedava bilet vermeye başladılar.

Ben de bunları, sesine ve kavgada bileğine güvendiğim arkadaşlarıma dağıtmaya başladım.

Bazen getirecek yeterince arkadaş bulamıyor, o zaman elimde kalan biletleri tutturduğuma satıyordum karaborsada.

Bilet satışından kazandığım birkaç kuruşu da yine meyhanelerde takımımın propagandasını yapmak, gerekirse onun adına tartışmak ve hatta ölümüne kavga etmek için kullanıyordum.

Artık takımı bütünüyle ben temsil ediyordum.

Bir süre sonra baktım artık çevrenin dikkatini yeterince çekemiyorum takımımın zaferlerine.

Çünkü bütün öteki takımların taraftarları da **benim** yaptıklarımı yapıyorlar.

Herkesten değişik ve etkili bir şey yapmalı, örneğin silah kullanmalıydım.

Böylece hem takımım layık olduğu dikkati çekecek, hem de herkese gösterecektim farkımı: En çok **ben** seviniyordum zafere, çünkü takımımı en çok **ben** seviyordum.

Hemen bastım parayı, pırıl pırıl bir İspanyol tabancası aldım.

Niye İspanyol?

En iyi futbolu da onlar oynamıyorlar mı?

Tabii galibiyeti kutlamak için en iyi tabancayı da onlar yapar!

İlk zafer gecesi sokağın ortasında asıldım tetiğe.

Tabii daha önce kafayı da bulmuşum.

Birisi ters bir laf edecek olsa, ciğerini sökeceğim.

Aman Allah'ım ne zevk: Bırakın laf etmeyi, millet gözlerinde büyük bir dehşet, sus pus olmuş bana bakıyor.

Bir sürü gencin ve aydının öldürüldüğü ve ruhsatsız silahın ya çete mensubu ya da mafya olmakla eşdeğerli tutulduğu kentlerde ben sokağın ortasında uluorta asılıyorum tetiğe.

Ya çete başıyım ya mafyayım ya da (daha güzeli) komser filan... Yani farklıyım çevremdeki magandalardan.

Etrafımdaki hayret ve dehşet bakışları, ikinci şarjörü havaya boşaltırken, takdir ve hayranlık ifade eden haykırışlara dönüştü.

"Yaşa, varol," sesleri arasında o gece üç şarjör boşalttım.

Fakat bizim millet sadece yalaka değil, aynı zamanda müthiş taklitçi de be kardeşim.

Bir süre sonra başka takımların taraftarları da tabanca atmaya başladılar her zaferden sonra.

Ama ben pes eder miyim?

Derhal bir kaleş edindim. İlk zaferden sonra bir asıldım tetiğe: Öf be sanırsın, aya ilk ayak basan insan benim.

Bizimkiler, takımın zaferini bile unutmuşlar, beni alkışlamaya başladılar.

Tabii tahmin edersiniz ki, bu da derhal rakip takımların taraftarları tarafından taklit edildi.

Ben şimdi Hizbullah ve Filistin Savaşçıları operasyonlarından sonra ucuzlayan bir lav silahı peşindeyim.

O zaman siz bizim takımı görün, onları değil Avrupa, dünya şampiyonu yapmazsam ben de adam değilim.

O her maçtan sonra kutlama kurşunlarıyla ölenler var ya, onların sadece yarısı benim vukuatımdı bu güne kadar.

Hele bir lav silahını alayım, göreceksiniz, şimdiye kadarki bütün galibiyet kutlamalarında ölenlerin sayısına eşit vukuatım olacak.

Böylece herkes, hem bizim takımın büyüklüğünü hem de benim farkımı o zaman daha iyi anlayacak.

Bu arada gizli silahım olan büyüyle yaptıklarımı, ne yazık ki kamuoyuna açıklayamıyorum.

Açıklarsam, büyüme karşı önlemler alırlar diye korkuyorum.

Gerçi benim büyüm çok etkilidir, kimse onu bozamaz ama, ne de olsa tedbirli olmak gerek.

Bir taraftar olarak beni en çok üzen nokta, büyülerimle başardıklarımı gizli tutmak zorunda kalışım.

Kamuoyu benim gücümü bilmedikten sonra, takımım kazanmış ne fayda.

Aslolan **benim** büyüklüğüm değil mi?

Şiddet, Geçiş Toplumu ve Kuralsızlık

Ne demiş büyüklerimiz:

"Türkler için üç şey önemlidir: At, avrat, pusat."

Biliyorsunuz, "pusat" silah demek.

Son günlerde yine şiddet toplumu olduk.

Şimdi hemen diyeceksiniz ki, "Ne zaman şiddet toplumu olmaktan kurtulmuştuk ki, 'son günlerde yine şiddet toplumu olduk,' diyorsun."

Gerçekten de şiddet, uzun süredir toplumumuzun ayrılmaz ve temel bir özelliği olmuş durumda

Aslında öncelikle televizyonlarımız şiddet görüntüleriyle dolu ama, günlük yaşamdaki sertlikler açısından, filmleri ve televizyon programlarını suçlamak ne derece doğru bilemiyorum.

Çünkü bizim gündelik yaşamdaki şiddetin kaynağı kuralsızlık.

Örneğin, son zamanlarda gazetelere yansıyan bir cinayet olayını anımsayalım:

Aynı apartmanda oturan iki kişi, otomobillerinin park yeri için ettikleri kavgada silahlarını çekmişler ve biri ötekini vurarak öldürmüş.

Silah çekenlerin biri emekli polis, öteki emekli astsubay.

Ya bir yazlık sitedeki olaya ne demeli:

Gürültü yüzünden komşusuyla aralarında çıkan kavgada, kurusıkı silahıyla komşusunun evini basan bir sanatçı, bir politikacının oğlu olan ev sahibi tarafından gerçek bir tabancayla vurularak öldürülmüş.

Görüldüğü gibi şiddet sadece hapishanelerdeki **ölüm oruçlarında** ya da bunları durdurmak için yapılan müdahalede değil, şiddet, trafikten devlet dairelerine, bankacılık sisteminden reklamlara kadar her yerde.

Neden böyleyiz?

Son günlerdeki ölüm oruçlarının, hapishanelere müdahalelerin ve kendilerini yakanların yeniden gündeme getirdiği şiddet olgusunu soğukkanlılıkla irdelediğimiz zaman, Türkiye'nin hızlı bir geçiş dönemi yaşadığını, feodal toplumdan çağdaş endüstriyel topluma geçerken gerekli olan yasal ve ahlaki düzenlemeleri yapamadığını görüyoruz.

Durum böyle olunca da, kuralın olmadığı yerde **kaba kuvvet** devreye giriyor ve **şiddet tanrısı egemenliğini ilan ediyor.**

Üstelik değişimin bir başka boyutu daha var:

Biz feodal tarım toplumundan, endüstriyel kent toplumuna geçmeye çalışırken, dünya, endüstriyel kent toplumu aşamasını da geride bırakarak, yeni toplumsal ilişkilerin ve yeni çevresel ögelerin ortaya çıkardığı **bilgi toplumu** aşamasına hazırlanıyor.

Tabii gündemdeki bir başka sorun da kırsal tarım toplumundan kentsel endüstri toplumuna bu geçişi hem zorunlu kılan, hem de bir anlamda kolaylaştırıyormuş gibi görünen ama aslında daha da zorlaştıran **Avrupa Birliği** ile bütünleşme sorunu.

Aslında, geçiş aşamasında olduğumuz ve **kuralların ve düzenin henüz oturmamış** olduğu düşünülürse, bu kaotik yapının, yani kuralsızlık durumunun, bir aşama atlayarak artık

Avrupa Birliği'nin temsil ettiği **bilgi toplumu** aşamasına geçiş ortamını daha kolaylaştırdığı düşünülebilir.

Çünkü nasıl olsa kuralları ve düzeni oturmamış bir toplum olduğumuz için daha üst aşamadaki bir düzenin, yani **Avrupa Birliği**'nin hazır yapısını doğrudan almamız daha kolay gibi gelebilir insanlara.

Ama bu son derece yanıltıcı bir izlenimdir.

Çünkü oturmamış olan hukuksal ve siyasal yapının ardında bu sorunları üreten temel neden, kırsal feodal tarım toplum değerlerinin, alışkanlıklarının, davranışlarının direnmesidir.

İşte bu **kuralsızlık, belirsizlik ve düzensizlik** bir yandan mevcut yapı içindeki **şiddeti beslerken**, öte yandan **Avrupa Birliği** gibi, **bilgi toplumuna** geçişin düzenini kurmaya çalışan bir yapının doğrudan alınması ve buna uyum sağlanması sürecinde çok daha büyük sorunlar yaşanabilir.

Bu açıdan Türkiye'nin yapması gereken, değişen dünyaya, değişen değerlere ve bunun ardında yatan değişen teknolojiye uyum sağlamak, insan ilişkilerini yeniden inşa ederken, bunu sevgisizliğe, kuralsızlığa ve dolayısıyla kaba kuvvete ve şiddete bağlamak değil, kendine ve toplumuna güvenen, geleceğe umutla ve güvenle bakan bireyler yetiştirmek gibi görünüyor.

Böyle bireyler yetiştirmenin yolu da önce milli eğitim sistemimizin sonra da medyamızın reforme edilmesinden geçer.

Tabii bütün bunlar, "iğnenin kendimize batırılması" için söylenmiş sözler.

Ama "çuvaldızı başkasına batırmaya" kalktığımızda sorun birdenbire içinden çıkılmaz bir hal alıyor.

Dünya liderliğine soyunan **Amerika Birleşik Devletleri**'nin dünyaya barış ve demokrasi getirmek adına, en ileri şiddet ön-

lemlerine başvurduğunu ve örneğin Irak'ta şiddetin dik âlâsını kullandığını görüyoruz.

Hadi diyelim, bu başka, iki ülke arasındaki sorun bizi ilgilendirmez.

Ama öyle değil ki, dünya o kadar küçüldü ki, **Amerika**'nın **Afganistan**'da ya da **Irak**'ta yaptıkları, ya da **İsrail-Filistin Savaşı** veya **El Kaide**'nin **Amerika'ya** açtığı savaş, bizi doğrudan etkiliyor.

İbadet yerlerine, bankalara **El Kaide** tarafından konulan bombalar düzinelerle insanın canını alıyor, günlük hayatı çekilmez hale getiriyor.

Ya **ayrılıkçı etnik terörün** yaptıkları?

Ülkemizin bir bölgesinde açık ya da gizli bir savaş sürüyor. Bu savaş, her an öteki kentlerimize sıçrama tehlikesi taşıyor.

Bu arada ülkemizde **Hizbullah** diye anılan örgütün **din adına işlediği cinayetler** herkesin midesini bulandırıyor.

Yani, şiddet ve terör sadece bizim toplumun bir niteliği değil, evrensel kaynaklardan da doğuyor, büyüyor ve gelişiyor.

Eh mademki terör ve şiddet bu denli yaygın, hem ulusal hem de evrensel kaynaklardan besleniyor, o zaman biz de terör ve şiddeti kabul edelim, günlük yaşamımızı ona göre düzenleyelim diyorum.

Örneğin bütün trafik kuralları kaldırılsın.

Yollardaki kurallar şiddet ve terörün ilkelerine göre düzenlensin.

Büyük ve güçlü araçlar, ağırlıklarına ve büyüklüklerine göre, geçiş üstünlüğüne sahip olsunlar.

Kendilerine yol vermeyen araçları ezip geçmek hakkına sahip olsunlar.

Bir kamyonla bir otobüs karşılaştığında, kafa kafaya gelerek, hangisinin daha güçlü olduğunu denesinler.

Ölü sayısı filan önemli değil, nasıl olsa her gün düzinelerle insan çeşitli nedenlerle ölüyor.

Zaten ecel **kader** değil mi?

Büyüklerimizin son tren kazalarında da belirttikleri gibi, **"Her şey Allah'tan,"** değil mi?

Varsın, şiddet ve terörün egemenliği adına birkaç kişi fazla ölsün.

Sonunda kurallar yerleşecek ve sistem oturacaktır.

Tabii araç büyüklüğüne göre geçiş üstünlüğü kuralı, aracı nispeten küçük olanların, bu küçüklüğü, yanlarında silah taşıyarak telafi etmek istemeleri sonucunu doğuracaktır.

Örneğin öteki binek araçlarına göre üstünlük taslamak için dört çekerli kocaman arazi cipiyle kent yollarına çıkanların, kendilerinden daha büyük olan kamyonlar karşısında komplekse kapılmayacaklarını beklemek çok safdillik olur:

Çünkü bunlar kompleksli olduklarını zaten kent yollarında arazi aracı kullanarak dışa vurmaktadır.

İşte böyle durumlarda, yani sürücülerin, kullandıkları aracın büyüklüğüne göre geçiş üstünlüğü kuralının, nispeten küçük araç sahiplerini rahatsız ettiği ve bu rahatsızlığın silahla telafi edilmesi yoluna başvurulduğu olaylarda, kuralı bozmamak için sürücünün aracının içindeyken silah kullanması kesinlikle yasaklanmalı, bu yasağa uymayanlar, derhal polis tarafından mahkemeye bile çıkartılmadan infaz edilmelidir.

(Unutmayın, şiddetin kuralları ancak daha büyük bir şiddetle uygulanabilir.)

Bu tür olaylarda, silah ancak, araçtan inildikten sonra ağız dalaşı sonunda kullanılabilmelidir.

Önce sunturlu bir biçimde küfretmeden silah kullanılması da yasaklanmalıdır.

Çünkü küfretmek, şiddet kültürümüzün bir parçasıdır ve küfretmeden silaha davranmak delikanlılığa sığmaz.

Tam bu noktada şiddetin bir başka kuralı devreye girmek zorundadır.

Kullanılacak silahın niteliği: Sadece tabanca mı kullanılacaktır, yoksa tomson ve uzi gibi otomatik saldırı silahlarına ve av tüfeğine de izin var mıdır; tabanca kullanılacaksa, bu yarı otomatik veya otomatik olabilir mi?

Görüldüğü gibi değerli okurlarım, şiddetin kurallara bağlanması da kolay bir iş değildir.

Bence trafik anlaşmazlıklarında otomatik ve yarı otomatik tabanca dışında hiçbir silaha izin verilmemelidir.

Çünkü tam otomatik saldırı silahları ve av tüfekleri, araçlara da zarar verebilir.

Oysa bizim amacımız araçlara zarar vermek değil, tam tersine onları korumaktır.

Amacımız, insanlar arası anlaşmazlıkları mümkün olduğu kadar şiddet ve terör yoluyla çözerek, bireylerimizi ve toplumumuzu şiddet ve terörün egemen olduğu bir dünyada yaşamaya hazırlamaktır.

Türkiye'de en çok yaşanan anlaşmazlıkların trafikten sonra komşular arasında ortaya çıktığı düşünülürse, apartman dairelerinde oturanlar arasındaki kavgalar için de özel düzenlemelerin yapılması gereği ortaya çıkar.

Bence bu kavgalarda her türlü silah, hatta tanksavar lav silahı bile kullanılabilmelidir.

Çünkü buradaki ilke, trafikteki ilkenin tam tersidir:

Amaç araçları korumak değil, tam tersine, kimsenin bu dünyada korunaklı olmadığını kanıtlamak için insanın evinin bile "başına yıkılacağını" göstermektir.

Trafikteki gibi **ev tokuşturmak** olanaklı olmadığı için ör-

neğin gürültü eden komşusunun kapısına elinde silahla dayanan bir kişiye karşı, öteki komşu da bir lav silahıyla kendini koruyabilmelidir.

Trafik ve komşu kavgaları bu biçimde kurala bağlandıktan sonra, sıra alacak-verecek davalarına gelmektedir.

Burada sorun artık bir düzey yukarı taşınmıştır ve olaya çeteler de karışır; çünkü alacak-verecek davaları kimi zaman şirketler bazında birden çok kişiyi kapsar.

Aslında **çetecilik** daha işin başından beri dikkate alınmalı ve özendirilmelidir. Çünkü şiddet ve terör her ne kadar bireysel bir davranış biçimi olarak gelişse de, ciddi eylemler için bir çeteye gereksinme vardır.

Ama yine de "çeteciliğin" sadece borç-alacak davalarının tekelinde kalması iyi olur, çünkü bir toplumda bu işin kurallara bağlanması zaten yeterince zorken, bir de trafik ve komşuluk sorunlarına çetelerin dahil edilmesi bu denetimi çığrından çıkarabilir.

Çetelerle ilgili olarak, devletin gizli örgütlerinin bunları sürekli olarak izlemesi, zaman zaman gizli operasyonlarında kullanması iyi olur.

Güvenlik güçlerinin bazen bunların aralarındaki hesaplaşmaları bahane ederek, liderlerini yakalayıp hapse atması da şiddet ve terör üzerindeki devlet denetimini vurgulayacağından, gerekli bir eylemdir.

Liderler nasıl olsa hapisten de çetelerini idare edeceklerinden, böyle bir yakalamanın şiddet ve terör yönetiminde kayda değer bir etkisi olmayacaktır.

Kimi zaman çeteler, uyuşturucu kaçakçılığından yakalanan üyelerini kaçırmak için polis merkezlerini filan da basabilirler.

Ama artık şiddetin ve terörün yaygınlaştığı bir toplumun

inşası adına bu tür eylemlere hoşgörüyle bakılması gerekmektedir.

Tabii bu arada, bağımsız yargının da şiddetin ve terörün egemenliğine girmesini sağlamak için gerekli tedbirler alınmalı, yargı doğrudan denetime alınamıyorsa, kurulan komplolarla kamuoyunda en azından böyle bir izlenim yaratılmalıdır.

Bütün bu önlemler alındıktan sonra iş toplumun şiddet ve teröre bütünüyle alıştırılmasına yani son aşamaya gelmiştir.

Bunun için içinde güvenlik güçlerince yakından izlenen, kimi zaman yakalanıp tekrar bırakılmış sabıkalıların da bulunduğu yerli ve yabancı kişilerden oluşan çetelerin, toplumsal terör eylemleri düzenlenmeli ve toplum bunlarla yaşamaya alıştırılmalıdır.

Bu arada pek çok kişi ölecektir ama, ne yapalım toplumun çıkarları uğruna artık o kadar kayıp göze alınabilir.

Sevgili okurlarım, önerdiğim bütün bu önlemler alınırsa, sonunda toplumumuz tümüyle şiddet ve terörle yaşamaya alışmış, küreselleşme sürecine tam anlamıyla uyum sağlamış olacaktır.

Böylece hem ülkemizdeki şiddet ve terör sorununu çözmüş hem de tam bir bölgesel ve küresel güç haline gelmiş olacağız.

Tabii hâlâ bu toprakların üstünde yaşayan insan kalmışsa.

Büyük Adam Olmanın Beş Koşulu

Bu yazımda, bakan düzeyine yükselen başarılı dostlarıma altın değerinde beş koşul önerisinde bulunmak istiyorum.

Birinci koşul: Sert bir yüz ifadesidir.

Gözler iri ve azarlar gibi bakmalıdır.

Gözler yeterince iri değilse sürekli açılmış olarak dolaşılacak ve gerekirse, gözleri olduğundan büyük gösteren hipermetrop gözlükler kullanılacaktır.

Ayrıca bu gözler karşısındakini kimi zaman küçümseyen kimi zaman da azarlayan bakışlara sahip olacaktır.

Kaşlar gür, havaya kalkık ve sürekli çatılmış olacaktır.

Kaşlar yeterince gür değilse, saç ektirme yöntemi kullanılarak çoğaltılacaktır.

Uyurken yüz kaslarının gevşemesi sonucu çatık kaşların düzelmesini önlemek için kaşlar yara bandıyla alın ortasına yapıştırılacaktır.

İkinci koşul: Sürekli olarak on beş kişiden az olmayan bir kalabalıkla dolaşmaktır.

Bu kalabalığın üçte biri, yani en az beş kişi öncü kuvvet olarak bakanın önünden yürür, gideceği yere önceden vararak, bakanın heybetini vurgulayacak önlemler alır.

Gerekirse, bakanın önemine göre medya mensuplarını ve vatandaşları biraz itip kakabilir.

İkinci üçte bir, bizzat bakanla birlikte yürür.

Etrafa tehditkâr bakışlar fırlatarak ve yanlarından geçtikleri insanları elleri, ayakları ya da en azından vücutlarıyla sağa sola iterek, bakanlarının önemini vurgular.

Üçüncü üçte bir, artçı kuvvettir.

Bunlar en arkadan gelir.

Bakanın öncü kuvvetlerinin ve bizzat bakanla birlikte olanların geçişi sırasındaki itip kakmalardan etkilenmeyenleri etkiler, fazla etkilenip tepki gösterenlere ise bakanın önemini anımsatan ilave bir gösteri uygular.

Üçüncü koşul: Ciddi bir araç konvoyu oluşturmaktır.

Bakanın bindiği arabanın iki yanında birer, önünde ve arkasında da birer olmak kaydıyla en az dört koruma otomobili olmalı, ayrıca bakanın makam arabasının arkasında (ama koruma arabasının önünde) en az bir refakat otomobili gelmelidir.

Bu konvoya, arkadaki koruma arabasından sonra pek çok başka otomobil ile birçok otobüs ve minibüsün eşlik etmesi, ayrıca konvoyun uygun bir yerinde bir cankurtaranın ve bir itfaiye arabasının bulunması tercihe şayandır.

Koruma arabalarındakiler ya yarı bellerine kadar dışarı sarkmalı ve ellerindeki makineli tüfekleri böylece göstermeli ya da camdan sarkamıyorlarsa, en azından ellerindeki silahları, arabanın dışında tutarak, sağa sola, aşağı ve yukarı sürekli olarak sallamalıdırlar.

Koruma arabalarında hoparlör olması ve bu arabaları kullananların arada bir, "Ulan beyfendi çekilsene yoldan," diye, bakanın büyük adamlığını vurgulayan nezih uyarılarda bulunmaları tercihe şayandır.

Dördüncü koşul: Ciddi bir karşılama töreninin örgütlenmesidir.

Bakanın gideceği yerde, gelenlerin sayısından daha büyük bir kalabalığın karşılayıcı olması sağlanmalıdır.

Eğer ziyaret edilecek yerdeki personel sayısı bakanla birlikte gelenlerden azsa, bakanın mensup olduğu partinin ilçe ya da il teşkilatından gerekli yardım alınmalıdır.

Bakan, ziyaret edeceği yere gelince arabadan hemen inmemelidir.

Önce makam arabasını yavaşlatarak korumalarının otomobillerinden atlayıp bir süre makam arabasıyla birlikte koşmalarına izin vermelidir.

Daha sonra, makam aracı tam durduktan sonra, önce korumalarının tehditkâr gözlerle etrafı süzmelerini beklemeli, sonra arabanın tavanına üç kez vurulmasını takiben arabadan yavaş ama çok yavaş bir biçimde çıkmalıdır.

Beşinci koşul: Bakanın sürekli bağırmasıdır.

Bakan makam aracından iner inmez bağırmaya başlamalıdır.

Karşılayıcıların sayısı gelenlerden yeterince fazla değilse bakan, derhal, ziyaret etmekte olduğu birimin en büyük amirini herkesin içinde, "Defol gözüm seni görmesin," diye azarlamalıdır.

Yok her şey yolunda görünüyorsa, bu kez en azından trafiğe sövmelidir.

Bakan, bu beş koşulu uyguladığı halde hâlâ kendisinin önemli adam olup olmadığı tartışılıyorsa, derhal bir beyanat vermeli ve "**Bu komünistlerin işidir,**" demelidir.

Deprem Korkusundan Sevişemeyen Çiftleri Kutluyorum

Türkiye zaten bir korkular ülkesi.

Yazar hapse girmekten korkar.

Memur sürülmekten.

Vatandaş ay sonunu getirememekten.

Bütün bunlardan sorumlu olan politikacı da seçilememekten korkar.

Kadınlar aldatılmaktan ve aç kalmaktan, erkekler ise işsizlikten ve iktidarsızlıktan korkar.

Şimdi bu korkularımıza bir de **deprem korkusu** eklendi.

Ben aslında (daha önceki bir yazımda da belirttiğim gibi) halkımızın depremden korkmadığı kanısındayım ama, gazetelerin yazdığına göre bazı çiftler, deprem korkusundan sevişemiyorlarmış.

Bir arkadaşım bu haberi okuyunca, **"Ayıp artık bu kadar da olmaz,"** dedi.

Oysa ben tam tersini düşünüyorum:

Sadece deprem korkusundan dolayı sevişemeyen çiftleri kutlamak istiyorum. Çünkü Türkiye'de çiftlerin sevişememelerinin o kadar çok nedeni var ki, bütün bu nedenleri aşarak, sadece deprem korkusuyla sevişemeyenleri kutlamak gerek.

Önce yer sorunu var.

Köylerde ve gecekondularda oda sayısı yeterli olmadığı

için **yersizlik,** Türkiye'deki sevişme engellerinin tarihsel olanlarının başında gelir.

Hani polis sevişen bir çifti Volks-Wagen otomobilin içinde yakalayınca, **"Nedir bu densizlik!"** demiş. Adam da boynunu büküp **"Densizlik değil memur bey, yersizlik, yersizlik!"** demiş ya, işte o hesap.

Sonra genç kızlarımıza aileleri tarafından müthiş bir cinsel kültürle **ilk** gece **korkusu** aşılanması olayı vardır.

Kızlık zarının yırtılamamasından dolayı kan gelmemesi sonucu cinayet çıkması ihtimalinin yanında, yırtılan zardan gelen kanın durdurulamaması sonucunda **hastanelik olmaya** kadar giden ibretlik dehşet öyküleri.

Tabii erkeklerimize aşılanan **becerememe** korkusunun, bu muhteşem **cinsel** eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğunu da unutmamak gerek.

Kadının ya da erkeğin cinsel organının çok büyük ya da çok küçük olması ihtimalinin vurgulandığı öteki korkunç öyküler de cabası.

Diyelim ki genç evliler bütün bu engelleri aşarak sevişme başarısını gösterdiler.

Aile büyüklerinin sorgulayıcı bakışları ve tutumları, kadının ve erkeğin cehaletinden ya da komplekslerinden kaynaklanan sorunlarına eklenince bu işin **devamı** bir hayli zorlaşabilir.

Hadi diyelim ki, bu da aşıldı.

Geçim sıkıntısı, ev işlerinin yorgunluğu, yaşam savaşının her iki cins üzerine de yüklediği yükler ve ilk heyecanın zamanla geçmesi...

Hele bir de zevk bile alınmadan yaşanan cinselliğin sonunda çocuk da olmuşsa, artık bazı çiftler için sevişebilmek bir mucize halini alır.

Feodal değerlerden kurtulamamış kadının ve erkeğin, sevişirken nasıl davranmasının doğru olacağına ve karşısındakinin beklentilerine ilişkin kaygıları, sevişme eylemini bir işkence haline de dönüştürebilir kimi zaman.

Tabii bir de erkeklerin eşlerini magazin medyasında boy gösteren dilberlerle kıyaslamaları, kadınların ise kocalarını çevredeki başarılı erkeklerle mukayese etmeleri işin içine girince, yatak artık **sevişme** değil dövüşme alanı haline gelir.

Kayınvalidenin aile işlerine karışması, kadının çalışması (ve böylece ekonomik bağımsızlığına kavuşması), geçim sorunları, çocukların eğitimi gibi konulardaki anlaşmazlıkların hepsi sevişmeyi engelleyici birer öge haline gelir zaman içinde.

Televizyon dizilerindeki "kahramanların" özel yaşamlarındaki sıkıntıların, karı koca arasında da tartışılmasından kaynaklanan gerginliklerden söz etmiyorum bile.

İşte bu yazıda belirttiğim aklıma gelen ve daha aklıma gelmeyen pek çok **sevişme engelini** atlatarak, sadece **deprem korkusundan** dolayı sevişemeyen çiftleri **sağlıklı ruhsal yapılarından** ve **başarılı seks yaşamlarından** dolayı kutlamak istiyorum.

İyi Politikacı Olmanın Dört Koşulu

Sevgili okurlarım.

"**Büyük Adam Olmanın Beş Koşulu**" başlıklı yazım o denli yankı uyandırdı, o kadar çok olumlu tepki ve yorum aldı ki, ülkeme ve politikacılarımıza olan katkılarımı bir başka yazıyla sürdürmeye karar verdim.

Biliyorsunuz ülkemizde **politikacılık** artık çok revaçta bir meslek haline geldi.

Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında gençler yeni bir toplum yaratmanın heyecanıyla öğretmenlik, hemşirelik, doktorluk, avukatlık, subaylık gibi halka hizmet etmeye yönelik mesleklere yönelirlerdi. Sonradan ülkemiz yavaş yavaş kalkınmaya başladı.

Bu mesleklere mühendislik de eklendi.

Ülkemiz iyice kalkınıp gelişmiş ülkeler düzeyine yaklaşmaya başlayınca, bilgisayarcılık, bankacılık, reklamcılık gibi çağdaş meslekler de bunlara katıldı.

Sonunda gelişmiş ülkeleri yakalayıp bunları geçince, gençlerimiz yeni ve çok kârlı bir başka meslek keşfettiler:

Politikacılık.

Üstelik politikacılık, öteki meslekler gibi uzun ve yorucu bir eğitimi de gerektirmiyordu.

Hem herkes, okuma yazma bile bilmese politikacı olabili-

yor, hem de bütün öteki mesleklerden daha fazla para ve itibar kazanabiliyordu.

İşte ben şimdi bir toplumbilimci olarak, bu en kolay edinilebilen ve en çok para ve itibar kazandıran meslekteki başarının dört sırrını açıklayarak, halkıma büyük bir hizmet yapmak istiyorum.

Birinci koşul: Lidere yalakalık konusunda sınır tanımamaktır.

Lideriniz dünyanın en namuslu, en akıllı, en dürüst ve en başarılı kişisidir.

Başında bulunduğu ve sizin de mensup olduğunuz partiyi ülkedeki birinci parti konumundan, Meclis dışında kalacak düzeye bile düşürmüş olsa, bu, onun başarılarına karşı iç ve dış düşmanların ihanetleri sonunda ortaya çıkmış olan yani iç ve dış konjonktürün ürettiği bir sonuçtur.

Sakın bu konuda liderinize toz kondurmayın.

Onu eleştirenleri geri zekâlılıkla ve hainlikle suçlayın.

Yönetimde bulunduğu sırada yolsuzluk yaparken suçüstü bile yakalanmış olsa, bunu ona karşı düzenlenmiş olan bir komploya bağlayın.

Asla namusu ve dürüstlüğü konusunda kimseye ödün vermeyin.

İkinci koşul: Soyut bir seçmen dalkavukluğudur.

Seçmen, aynen müşteri gibi her zaman haklıdır, bunu asla unutmayın.

Tüm meslek gruplarını ve toplum katmanlarını **benim köylüm benim memurum** gibi sloganlarla ayrı ayrı destekleyin.

Zaman zaman, "**Benim memurum işini bilir,**" ya da "**Ben Müslümanın zengin olanını severim,**" gibi ifadelerle onlara yol gösterin.

Yalnız, bunu yaparken soyut düzeyde kalmaya ve somut

olarak kimseyle ilişki kurmamaya dikkat edin, sakın en büyük payı almadan, kimseye yararınız dokunmasın.

Soyut lafların dışında, sizin aslan payını almadığınız somut hizmet, politikacılık şanınızı zedeleyebilir.

Üçüncü koşul: Somut çıkarları, size bu çıkarları sağlayanlarla paylaşmaktır.

Sakın açgözlü olmayın.

Rüşvet ve yolsuzluk kazançlarınızı tek başınıza cebinize atmaya kalkışmayın.

Bu avantaları hem sizin bunları kazanmanıza göz yuman, hatta sizi bunları kazanacak düzeye getiren üstlerinizle, hem de bu tezgâhları kurmanıza yardımcı olan yandaşlarınızla paylaşın.

Unutmayın bütün yolsuzluklar, paylaşma aşamasındaki anlaşmazlıklardan dolayı dışarı sızar.

Dördüncü koşul: Sorun çözmek yerine, sorun üretmektir.

Aslında bu son koşul, başarılı bir politikacı olmanın en önemli ögesidir.

Her gerizekâlı insan sorun çözebilir.

Esas başarı, sorun çözmekle görevli olan politikacıların, sorun çözer gibi görünüp sorun üretebilmeleridir.

Örneğin adalet konusunda durup dururken ortaya bir af konusu atın ve bırakın herkes bu yeni sorunu tartışsın.

Veya sizden önce verilmiş kararlara göre işleyen projeleri eleştirin ve bunları iptal edin.

Böylece hem yeni projeler üretmek sorumluluğundan kurtulmuş olursunuz, hem de kamuoyunda büyük tartışmalara yol açacağınızdan dolayı bir medya yıldızı haline gelirsiniz.

Örneğin her düzeyde görev yapan politikacıların maaşlarını yükselten ve emeklilik başta olmak kaydıyla bütün hakları-

nı artıran, ayrıca bu hakları ailelerinin tüm üyelerine de yaygınlaştıran önerilerde bulunun.

Halk, yani seçmen kızsa da bunun bir önemi yoktur, çünkü sizin bir dahaki seçimlerde seçilip seçilemeyeceğinize seçmen değil, lideriniz karar verecektir.

Üstelik böyle önerilerle hem medyada yine başköşelere oturursunuz hem de tüm meslektaşlarınızın yani öteki politikacıların saygısını kazanırsınız.

Bunların hiçbirini beceremezseniz, eski rayların üzerinde hızlı tren gibi projeler üretin ve kitlesel ölümlere yol açın.

Halkı nasıl olsa, **"Her şey Allah'tan,"** ve **"İktidarımız o kadar başarılı ki kem gözlerin nazarı değdi,"** diye uyutur ve katliamın büyüklüğünden dolayı, akıllarda kalan projelerin atılımcısı olarak anılırsınız.

İşte benden bu kadar...

Gerisi sizin becerinize kalmış.

Hayırlı başarılar dilerim efendim.

Ey Politikacılar YÖK'ü Besleyin, Geliştirin ve Ele Geçirin

Türkiye'de tarih boyunca gerek darbeciler, gerekse sivil iktidarlar hep "üniversitelere egemen olmak" istemişlerdir.

Kimi sivil politikacılar üniversite hocalarını "Kara Cüppeliler" diye aşağılamış, kimi askerler darbe yapar yapmaz, hemen bir tasfiye listesi hazırlayıp pek çok değerli bilim insanını üniversiteden atmış, 12 Eylül 1980 darbesi ise yepyeni bir "otoriter düzen" kurup hem tasfiye ve hem de yeni atamalar yoluyla bütün üniversiteleri en azından otuz yıl geriye götürmüştür.

Gençler pek bilmez:

YÖK hem **Yüksek Öğretim Kurulu** hem de **Yüksek Öğretim Kanunu** anlamına gelir.

Yani YÖK, hem üniversiteleri yöneten kurulu hem de bu kurulun yasal dayanağı olan kanunu belirtir.

Ben YÖK sözcüğünü her iki anlamı da kapsayan bir biçimde kullanıyorum.

YÖK, 12 Eylül'de darbe yapan askerlerin üniversiteleri hem cezalandırmak hem de denetim altına almak isteklerine uygun olarak **Prof. İhsan Doğramacı**'nın bulduğu çözümdür.

12 Eylül öncesi, ülkeyi ve bu arada yüksek öğrenim kurumlarını ele geçirmek isteyen sağdaki ve soldaki terörist gruplar, üniversite yerleşimlerini (**yerleşim** sözcüğünü **kampüs** karşılığı kullanıyorum) birer savaş alanına çevirmişlerdi.

Bir yandan birbirlerini, öte yandan masum öğrencileri ve kamuoyunda tanınan öğretim üyelerini öldürerek, üniversite yerleşimlerini kendi ideolojilerinin denetimlerine almak ve böylece, yüksek öğrenim gençliğini inandıkları ideoloji çerçevesinde eğitmek istiyorlardı.

Üniversiteler, anarşinin **kaynağı** değildi ama, terörün **hedefi ve çatışma alanı** haline gelmişti.

İşte 12 Eylül'de bir içsavaşı önlemek için yönetime el koyan askerler, hem bu gerçeği tam algılayamadıkları, yani üniversitelerin bir **kurban** değil, bir **kaynak** olduğunu sandıkları için onları **cezalandırmak amacıyla**, hem de o sırada A.B.D. ile Sovyetler Birliği arasında bütün hızıyla süren **Soğuk Savaş'ın** mantığı çerçevesinde, üniversiteleri de **dinci-ırkçı çizgide yeniden yapılandırmayı** hedeflediklerinden, yeni bir model peşindeydiler.

Bu sırada **Hacettepe'yi** kuran ve Dr. **Spock**'un çocuk eğitimi hakkındaki kitabının benzerini Türkçe'ye kazandıran **Prof. İhsan Doğramcı** sahneye çıktı ve **YÖK** düzenini kurdu.

YÖK, esas olarak tüm üniversiteleri birer ilkokul derecesine indirgeyen ve hepsini tek bir merkeze bağlayan bir düzendi.

İlk kurulduğunda, tüm **üniversitelerin!** yatırım fonları da **YÖK**'ün emrindeydi.

Böylece **YÖK**, bugünün parasıyla trilyonlarca lira tutan yatırım fonlarını denetliyor ve **Doğramacı**'nın ilişkili olduğu vakıflara bağlı inşaat şirketleri aracılığıyla bu yatırım fonlarını kullanıyordu. Buradan elde ettiği kârı, **Doğramacı**'nın **Bilkent Üniversitesi**'nin kuruluşuna aktarıyordu.

Bu arada, **Bilkent Üniversitesi**, rektörleri **YÖK** yani **İhsan Doğramacı** tarafından atanan **Hacettepe**'nin, **Beytepe** yerleşi-

minden ve ODTÜ'den arazi yardımı alarak yeni bir yerleşim alanı geliştiriyordu.

Ayrıca bütün **üniversitelerin!** programları ve hatta ders içerikleri YÖK çerçevesinde **birörnekleştirilmişti.**

Kısacası tüm **üniversiteler!** tek bir öğrenim kurumu haline getirilmişti.

YÖK, 1982 Anayasası'nın kabulünden önce kurulmuştu.

1982 Anayasası'nın metni içine, bu Anayasa'yı hazırlayan komisyonun başkanı olan **Prof. Orhan Aldıkaçtı**'nın bütün itirazlarına rağmen aynen dahil edildi.

Böylece YÖK'ü değiştirmek, Anayasa'yı değiştirmek için Meclis'te gerekli olan üçte iki oy çoğunluğunu zorunlu kıldığı için bugüne dek, varlığını aynen korudu.

O dönemde **Doğramacı-Evren** ikilisi, önce sıkıyönetim yasasını kullanarak, üniversitedeki bütün demokrat yöneticileri ve öğretim üyelerini tasfiye ettiler.

Sonra, tamamen **milliyetçi-mukaddesatçı** görüşe sahip olan kişileri rektör ve dekan olarak atadılar.

Ayrıca eğitim enstitülerini üniversitelere bağlayarak buradaki öğretmenlere profesör ve doçent unvanları verdiler.

Yeni yöneticiler, akademik ve bilimsel kaygıları bir yana bırakıp yetkilerini kullanarak, üniversiteleri kendi ideolojilerine uygun olan personelle doldurdular.

Bu arada komşu üniversitelerden alınan arsalar üzerinde gelişen **Bilkent Üniversitesi'nin** inşaatı da, YÖK'ün ihale işlerini yapan şirketlerden vakıflara aktarılan paralarla bitirilmişti.

Zaman içinde YÖK'ün aşırı merkeziyetçi yönetimine karşı oluşan tepkilerin de etkisiyle, bazı kurallar biraz yumuşatıldı, ders programlarında bazı çeşitliliklere ve rektör atamalarında **eğilim yoklamalarına** izin verildi.

İşte bugün rektör atamaları tartışılan ve atamada tercih edilmeyen adayların, kendilerinin, eşlerinin ya da taraftarlarının canhıraş feryatlarla onlar adına sokaklara ve gazete sayfalarına döküldüğü üniversitelerimizin ve onun başındaki YÖK'ün kısa öyküsü böyle.

Şimdi sorun nasıl çözülecek?

Hiçbir politikacı YÖK'ün kaldırılmasından yana değil.

Tam tersine herkes YÖK'ün "değiştirilse bile" **korunmasından** ve **kendisi tarafından denetlenmesinden** yana.

Çünkü YÖK'ü ele geçiren siyasal güç, bütün yüksek öğrenim kuruluşlarını doğrudan denetleyebiliyor.

Kimse böyle bir gücü elinden kaçırmak istemiyor.

Hiçbir politikacının da **akademik başarı** ya da **bilimsel çalışma** gibi bir derdi yok.

Onun için ben tüm politikacılarımıza, YÖK'ü **besleyin, geliştirin ve ele geçirin**, diyorum...

Adam Başı Yüz Dolara Ter Kokusu Servisi

Geçenlerde bir arkadaşımızın doğum gününü İstanbul'un en lüks lokantalarından birinde (şimdi bunlara "restorant" –sondaki "t" harfini vurgulayarak telaffuz etmeyi sakın unutmayın– diyorlar) bir akşam yemeğinde kutlamaya karar verdik.

Gittiğimiz yer, İstanbul'un en lüks semtlerinden birinde, tam Boğaz'a nazır, açık hava bölümü de olan, yabancı isimli çok ünlü bir lokantaydı.

On beş kişilik bir gruptuk.

Masamız, lokantanın en güzel yerinde, tam denize karşı, en öndeydi.

Hava, İstanbul'un boğucu sıcaklarından bunalmış olan bizleri mutlu eden bir serinlikteydi.

Lokanta yönetimi, müşterilerinin üşümemesi için hem doğalgazla çalışan açık hava ısıtıcıları kullanıyordu, hem de her ihtimale karşı koltuklarımızın arkasına birer battaniye koymuştu.

Biraz uzaktan gelen yemek müziğinin sesi tam dozundaydı:

Ne konuşmalarımızı engelliyor ne de duyulmayacak kadar hafif kalıyordu.

Derken, garson geldi ne yiyip içeceğimizi öğrenmek için.

Bana adımla hitap etmesinden, beni tanıdığını anlamıştım.

Tam içecekleri söylerken, birden burnuma iğrenç bir ter kokusu çarptı:

Sentetik dokumadan yapılmış bir kumaşa sinmiş olan eskimiş terin, o, insanın **burnunun direğini kıran** keskin ve dayanılmaz kokusu.

Aniden bütün iştahım kaçmıştı.

Açık havada olmamıza karşın, garson tam omzumda durduğu için koku, bütün şiddetiyle çevredeki her türlü kokuyu ve ister inanın ister inanmayın, sesi bile bastırmıştı.

Midem bulandığı için hemen masadan kalktım ve tuvalete gittim.

Şimdi artık bütün gece, o garsonla karşılaşmamak için köşe kapmaca oynayacaktım.

Yemek siparişlerini alan bir başka garsondu ve uzakta duruyordu.

Bu nedenle *büyük bir sevinç içinde, ıspanak kökü salatası* ve kılıçbalığı ızgarasından oluşan isteklerimi keyifle belirttim.

Tam artık, yemeğin başında bütün keyfimi kaçıran ter kokusunu unutmaya başlıyordum ki, birdenbire, kafama bir balyoz yemiş gibi oldum.

Yemekler gelmiş ve öteki garson tepemden, tam koltuk altını burnuma dayayacak bir biçimde kolunu uzatarak, yemeğimi önüme koymaya çalışıyordu.

Kafamı o denli şiddetle geriye çekmişim ki, şu anda bu yazıyı yazarken bile hâlâ boynum ağrıyor.

Çünkü bir önceki ter kokusu, bu yeni kokunun yanında çiçek esintisi gibi kalmıştı.

Koku bu kez, sadece çevredeki bütün koku ve sesleri bas-

tırmakla kalmamış, bana sorarsanız, Boğaz'ın enfes güzellikleri de dahil, bütün görüntüyü de kaplamıştı.

Sakın bana, "**Ter kokusu nasıl işitilir ve görülür,**" diye sormayın, çünkü herhalde servis yaparken koltuk altlarını müşterilerinin burnuna dayamak için özel bir eğitim almış olan o garson arkadaşın giydiği üç-dört gündür yıkanmamış sentetik kumaştan yapılmış gömleğin kokusu feleğimi o denli şaşırtmıştı ki, benim için bütün dünya bu kokudan ibaretti artık.

Tahmin ederseniz ki, hemen masadan kalktım ve tekrar tuvalete koştum. Her tarafımı kolonyayla ovalayarak, iliklerime kadar işlediğini hissettiğim o kokudan kurtulmaya çalıştım.

Ondan sonrası ise tam bir karabasan.

Zeytinyağlı ıspanak kökü salatası da ter kokuluydu, kılıç şiş de.

Ben bütün yemek boyunca garson masaya geldiğinde orada olmamak için her işi bırakmış, garsonların hareketini gözlüyor ve garsonlardan biri bizim masaya yaklaşır yaklaşmaz derhal ayağa fırlayıp tuvaletin yolunu tutuyordum.

Fakat işin kötüsü, beni tanıyan ve memnun etmek isteyen garson arkadaşlar, her seferinde önümü kesip bir isteğim olup olmadığını soruyorlardı.

Ben de boynu tutulmuş gibi kafamı geride tutup mendilimi burnuma bastırarak, çok nezle olduğumu söyleyip yanlarından hızla uzaklaşıyordum.

Ama insanın algılama merkezi bir garip çalışıyor.

Ne yaparsam yapayım, garsonlarla oynadığım köşe kapmaca da, yanımdaki hanımın mendilime damlattığım ve burnuma bastırdığım parfümü de bu kokudan beri kurtaramamıştı.

Gece sona erdiğinde, gelen hesap adam başına bölündüğünde her birimizin payına yüz dolar düşmüştü.

Çift başına iki yüz doları toka edip ter kokan Boğaz manzarasından, ter kokan müzikten, ter kokulu ıspanak kökü ve ter kokulu kılıç şişten kurtulmanın sevinciyle kendimi arabaya atarken bir daha bütün yaz mevsimi süresince lokantaya gitmemeye karar verdim.

İşin en acıklı tarafı, geçen yaz da bu olayı hemen hemen aynen yaşamış ve bir daha yazları lokantaya gitmeye tövbe etmiş olmamdı.

Küresel Terörü Nasıl Bitiririz?

Tarih boyunca terör eylemlerine başvuranlar, kendilerini besleyen, destekleyen genel ideolojik ve siyasal kaynaklar bulmuşlardır.

İdeolojik kaynak olarak anarşizm ve onun Rusya'daki biçimi olan nihilizm tarihsel açıdan başı çekmekle birlikte, her dinci ve milliyetçi ideoloji terörün kaynağı olarak kullanılmıştır.

Ezen ulus-ezilen ulus ikilemi milliyetçi terörün, **iman ve Allah uğruna savaş** da dinci terörün, milliyet ve din farkı gözetmeksizin kullanılan gerekçeleridir.

İngiltere'deki IRA, İspanya'daki Bask, Fransa'daki Korsika terörleri, milliyetçi terörün günümüzdeki klasik örnekleri arasında sayılabilir.

Ayrıca IRA teröründe bir de dinci taraf vardır:

Bitmez tükenmez **Katolik-Protestan** kavgası bu terörün altında yatan ideolojik kaynaklardan biridir.

İdeolojik kaynakların dışında her terör örgütünün ardında siyasal destekler de vardır:

Kimi zaman komşu ya da düşman bir ülkeyi zayıflatmak için o ülkedeki teröre verilen destek, kimi zaman da devletin doğrudan doğruya "şeffaf" ve "yasal" biçimde yapamayacağı eylemleri gerçekleştirmek için doğrudan doğruya kendi eliyle, kendi ülkesinde beslediği terörün gelişmesi, tarihin hiç de yabancı olmadığı uygulamalardır.

Ama dikkat edilmeyen nokta, terör ister dış ülkeler tarafından desteklensin, isterse doğrudan doğruya ülkenin içinde devlet tarafından korunsun, sonunda onu beslemenin, korumanın ve geliştirmenin maliyetinin ödenemeyecek kadar yüksek noktalara ulaşmasıdır.

Genellikle **İkinci Dünya Savaşı**'ndan sonra ortaya çıkan **Soğuk Savaş** döneminde ve **Soğuk Savaş** yöntemlerinden biri olarak gelişen terör, Batı Dünyası'nda, **komünist gerilla** ve buna karşı desteklenen **dinci ve milliyetçi gerilla** zıtlığı içinde örgütlendi.

Sovyetler Birliği'nin Asya, Afrika ve Güney Amerika ülkelerinde örgütlediği ve desteklediği **komünist gerilla** eylemlerine karşı **Amerika Birleşik Devletleri** de bu ülkelerde **milliyetçi** ya da **dinci gerillaları** örgütledi ve destekledi.

Sonuç ilginç oldu:

Diktatörlükle yönetilen ülkelerde "komünist gerillalar" genellikle başarılı oldular.

Bu ülkelerde rejimler değişti: Kiminde faşist diktatörlüklerin yerini komünist diktatörlükler aldı ve bireysel terör totaliter teröre dönüştü, pek azında da rejim demokratikleşti, ama bireysel terör bitmedi.

Çünkü demokratikleşen rejimlerde "komünist gerillalara" ilaveten bu kez "milliyetçi terör örgütleri" de rejimin başına bela oldular.

Sonunda bu gerçeği kavrayan ABD, artık Güney Amerika'da ve Afrika'da, komünizme karşı faşist diktatörlükleri değil, demokrasiyi desteklemeye başladı ama artık çok geç olmuş, milliyetçi terör denetlenemez hale gelmişti.

Bu durumun en klasik örnekleri arasında **El Salvador** başta gelir. Meraklısı El Salvador'un siyasal tarihini terör açısından incelerse bu politikalar hakkında önemli örneklere ulaşabilir.

Sonunda Sovyetler Birliği çökünce, anti-komünist anlayışla desteklenen dinci ve milliyetçi teröre de gerek kalmadı ama bu örgütler o denli güçlenmişti ki, örneğin Afganistan'da rejimi ele geçirip eski patronları olan Amerika Birleşik Devletleri'ne kafa tutmaya başladılar.

Sonunda Amerika'nın, Sovyetler Birliği'nin işgaline karşı savaşmak için Afganistan'da kurdurduğu, desteklediği ve besleyip büyüttüğü **El Kaide** "mücahit örgütü", Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra, döndü, kendisini üreten Amerika'yı kendi topraklarında 11 Eylül 2001'de vurdu.

Bütün bunları neden anlatıyorum:

Diyarbakır Emniyet Müdürü **Gaffar Okkan**'ın öldürülmesi, dinci ve milliyetçi terör örgütlerinin, artık kendilerine anti-komünizm açısından gerek kalmadığı için yitirdikleri resmi desteğin kaybından kaynaklanan önemli bir strateji değişikliğini işaret ediyor da ondan.

Tarih boyunca bütün ülkelerde görülen, **terörün denetlenemez ve kendi başına hareket eden bir canavar haline gelmesi** olayı Türkiye'de de yaşanıyor.

Ama hiç kuşkunuz olmasın, etnik kökenli ayrılıkçı terörü denetlenebilir sınırlara gerileten Türkiye, bununla da başa çıkacaktır.

Sonunda terör kendi çocuklarını yiyecek ve bu aşamada aslında hepsi bizim çocuklarımız olan gençlerin kanlarını içerek, tarihin karanlıklarında kaybolup gidecektir.

Ne yazık ki, Türkiye'de de ayrılıkçı etnik teröre karşı devlet eliyle desteklenen ve beslenen dinci terör, ayrılıkçı etnik terör denetim altına alındıktan sonra, **domuz bağı** yöntemiyle işkence ettikleri kurbanların görüntüleri herkesi rahatsız eder bir biçimde gündeme gelmişti.

Daha sonra **bu dinci terör örgütleri, El Kaide gibi radikal**

İslamcı terör örgütleriyle bütünleşmiş, en sonunda ülkemizde de Sinagog ve banka bombalamaları biçiminde küreselleşen terörün uluslararası bağlantılarını oluşturmuştur.

Şimdi bu durumda, terörün kendini üretenleri ve kendi ürettiği çocukları yemesini beklemek yerine, çok daha kısa yoldan bir çözüm önerisi sunmak istiyorum:

Mademki **El Kaide** bütün dünyaya karşı bir terör eylemine girişmiş ve bunu da İslam ideolojisi adına yapıyor, mademki ülkemizde bağlantıları da var, mademki **bizim iktidarımızın da ideolojik ve kişisel kökleri İslamcı bir partide yatıyor ve El Kaide eylemlerini İslamcı terör diye nitelemekten kaçınıyor,** o halde ortam uygundur, bu örgütü Türkiye'ye davet edelim.

Ona üs ve tesis verelim. Destekleyelim, besleyelim, geliştirelim.

Böylece bir taşla yine birkaç kuş birden vurmuş oluruz.

Birinci kuş, küresel terör örgütü El Kaide'nin ve onun lideri Usame Bin Ladin'in adresinin belirlenmesi olacaktır.

Biliyorsunuz, dünyanın en güçlü istihbarat örgütleri, başta CIA olmak üzere, Usame Bin Ladin'i bulamıyor.

Türkiye'nin kucak açıp konuk edeceği Usame, böylece sürekli bir adrese sahip olacak ve yeri belirlenecektir.

İkinci olarak, El Kaide'nin Türkiye'deki işbirlikçileri artık saklanmak zorunda kalmayacak, hem kendileri hem de onları izleyen emniyet güçleri rahat bir nefes alacaktır.

Üçüncü olarak **iktidar, radikal siyasal İslam ideolojisi ile mevcut rejim arasındaki açmazından kurtulacak,** açıkça her iki ögenin (çok kısa süreli de olsa) birlikte yaşayacağı bir deneyimi dünya tarihine armağan etmiş olacaktır.

Dördüncü ve sonuncu kuş da bütün dünyanın, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere, bize saldırması ve küre-

sel terörün en azından önemli bir örgütünün sonunun getirilmesi olacaktır.

Tabii tek taşla vuracağımız bütün bu dört "kuş"un dışında muazzam bir başka kuş daha olacaktır:

O da Türkiye'nin sonsuza kadar köşeyi dönmesidir.

Başta Amerika ve bütün dünya Türkiye'ye saldırınca, El Kaide'nin kökü kazındıktan sonra, işgal ettikleri Türkiye topraklarını kalkındırmak için tonla para akıtacaklar, böylece ülkemiz ve halkımız kısa yoldan köşeyi dönmüş olacaktır.

Tabii otomatikman Avrupa Birliği üyesi olmamız da cabasıdır.

Yalnız bu yazıyı bitirirken okurlarıma bir itirafta bulunmak istiyorum:

Ne yazık ki önerimin en sonundaki "köşeyi dönme" fikri benim orijinal buluşum değil.

Bu fikri, Peter Sellers'in başrolünü oynadığı *Kükreyen Fare* adlı filmin öyküsünden çaldım.

Bu filmde, küçük bir ülke, ekonomik sorunlarını çözmek için Amerika'ya savaş ilan eder.

Amaç, savaşı kaybedip Amerika tarafından işgal edildikten sonra ekonomik yardım almaktır.

Enfes bir taşlama olan filmi çok beğenmiştim.

Anafikri belleğimde yer etmiş.

Bu yazıyı yazarken, **üniversitedeki bazı büyüklerimizin(!) oluşturduğu geleneği izleyip o fikri kendi düşüncemmiş gibi kullanayım dedim.**

Umarım kusura bakmazsınız.

İyi Bir Köşe Yazarı Olmanın Sekiz Koşulu

Sevgili okurlarım, bu, köşe yazarları hakkında yazdığım ikinci yazı.

Birinci yazıda **"Nasıl Köşe Yazarı Oldum"** başlığı altında, aslında bir **köşe kapmanın sırlarını** sizlere aktarmaya çalışmıştım.

Ne yapayım, Türkiye'yi politikacılar ve köşe yazarları yönettiği için onlara ilişkin yazı yazmaktan kendimi alamıyorum.

Belki engin deneyimlerimle onlara yardımcı olabilirim ve benim tavsiyelerimi tutarlarsa daha başarılı olurlar ve bu sayede ülkem daha güzel bir yönetime kavuşur diye umut ediyorum.

Üstelik bugünlerde çeşitli nedenlerle, köşe yazarlığı yine medya gündeminin başköşesine geldi oturdu:

"Kimler gerçek yazar kimler değil", "Hangi yazarımız hangi yazarımızın altındaydı, hangisi ötekinin üstündeydi", "Hangi köşe yazarının yazılarını anlamayan okurlar aptaldır", "Çantayla para alıp iş takip eden köşe yazarı kim", "Karısını aldatan erkekleri destekleyen kim, eleştiren kim", "Hangi yazar hangi gizli servisin ajanı" tartışmaları herkesi son derece meşgul ediyor.

İşte hem çok önemli oldukları hem de bugünlerde kendi-

leri haber olarak gündeme girmiş bulundukları için bu ikinci yazımı yazmak zorunda hissettim kendimi.

Bugün yeni başlayanlar veya köşe yazarı olmak isteyenler için vazgeçilmez bir başarı reçetesi sunmak istiyorum.

Aslında "yeni başlayanlar" biraz geç kalmış bile sayılabilirler, çünkü okuyunca göreceksiniz ki, reçetemin birinci maddesi, daha köşe yazarlığına başlamadan yerine getirilmesi gereken bir koşula ilişkin.

Ama olsun.

Büyüklerimiz ne demişler:

"Zararın neresinden dönülse kârdır."

Yeni başlayanlar, eğer birinci koşulu eksik bırakmışlarsa, sonradan bir piston ya da torpil veya iltimas, yani kibarcası bir "referans" bularak bu eksikliklerini giderebilirler.

Evet, şimdi gelelim önerilerimize:

Birinci olarak, köşe yazarlığına başlamak için **iyi bir referans** bulunmalıdır.

Bu referansın doğrudan doğruya köşe yazısı yazacağınız gazetenin patronuna **kredi verecek** olan **başbakandan** gelmesi tercih edilir.

(Şaka bir yana, ben üniversiteden istifa ettikten sonra bir gazetede çalışırken, bizzat dönemin başbakanının, bugün yine çok satan bir gazetede yazan çok ünlü, çok kıdemli yazarlarımızdan birine bir gazetede köşe ayarladığına bizzat tanık olmuştum.)

İkinci olarak, köşeye yerleştikten hemen sonra, patronun ve genel yayın yönetmeninin **ruhunu anlamalı** ve onun **havasına uygun** biçimde yazılar döktürmeye başlamalısınız.

(Şaka bir yana, patron ve genel yayın yönetmenleri kimseye **şöyle yaz, böyle yaz** demezler. **Sohbet toplantılarında** ne düşündüklerini, kimleri sevdiklerini, kimlere kızdıklarını size

arkadaşça aktarırlar. Onların **ruhunu ve havasını anlamak** artık sizin ferasetinize kalmıştır.)

Üçüncü olarak, patronun ve genel yayın yönetmeninin havasına ve ruhuna uygun olarak onların sevmedikleri insanlara **küfretmekten, hakaret etmekten korkmayacaksınız.**

Onlar, annelerinden süt yerine irin içmiş, hatta anneleri bile belli olmayan sefil yaratıklardır.

Yazdıklarını bütünüyle saptırabilir, kendilerine de en ağır küfür ve hakaretleri edebilirsiniz.

Nasıl olsa mahkeme tarafından tazminata mahkûm olursanız, cezayı patron ödeyecektir.

(Şaka bir yana, bazı basın kuruluşlarının yıl başında bütçelerini yaparken, tazminat harcamaları olarak trilyona yaklaşan paralar ayırdıkları artık herkesin bildiği bir gerçek.)

Dördüncü olarak, unutmayın ki değeriniz, size ve genel yayın yönetmenine gelen faks, mektup, telefon, elektronik posta gibi tepkilerle ölçülmektedir.

Bu nedenle herkesi ne denli **rahatsız edip tepki alırsanız, o denli başarılı sayılırsınız.**

İnsanlara ve bu arada başka yazarlara küfür ve hakaret etmekle yetinmeyin, bol bol kendi yaşamınızdan örneklerle **vajina ve penis öyküleri** yazın.

(Şaka bir yana bugüne dek vajina yazılarını sadece kadın yazarlar, penis yazılarını da sadece erkek yazarlar yazdı. Tersi olsa, yani erkek yazarlar vajina yazıları, kadın yazarlar da penis yazıları yazsa başarı oranları ne biçim artardı, öyle değil mi.)

Beşinci olarak, sakın unutmayın, Türkçe bilmemek esastır.

Sözcükleri yanlış kullanın.

Cümleleriniz anlaşılmasın.

Dilbilgisi ve imla kurallarına uymayın, hatta nokta, virgül, büyük harf bile kullanmayın.

Televizyon programı yaptığınızda kimse ne dediğinizi anlamasın.

Böylece **özgün kişiliğiniz** vurgulamış olursunuz.

(Şaka bir yana bir köşe yazarımız televizyonda, hem de bir reklam programında izleyiciler ne dediğini anlamadığı için söylediklerini köşesinde ayrıca yazarak belirtmek zorunda kaldı.)

Altıncı olarak, yazacak konu bulamıyorsanız, olay yaratın.

Örneğin bir sandala atlayın ve bir komşu ülkenin kıyısına gidip milliyetçi nutuklar atarak, oraya bayrağımızı dikin.

Sonra da bizzat yarattığınız olayın yorumunu köşenizde yazın.

(Şaka bir yana, bunun örnekleri o denli çoğaldı ki, uzmanlar, bazı köşe yazarları ve haber sunucuları bu mesleği bıraksalar, Türkiye'nin iç ve dış politikasının daha kolay yönetilebileceğini söylüyorlar.)

Yedinci olarak, bir ideolojik kampın ya da bir siyasal partinin en ateşli militanı **görünün**.

Görünün diyorum, çünkü samimiyetle bu ideolojiye **inanmanıza gerek yok**.

Sadece **onlardan yana** olduğunuzu belirtin yeter.

Böylece ne yaparsanız yapın, ne yazarsanız yazın, ne söylerseniz söyleyin, daima sizi destekleyen militan bir grubunuz olacaktır.

Bu gruptan ya da ideolojiden yeterli (maddi ve manevi) destek alamazsanız, **doğru yolu şimdi bulduğunuzu** söyleyerek bir başka gruba yamanın.

Burada işin püf noktası, bağımsız yani yalnız kalmamaktır.

(Şaka bir yana, şu arada medyadaki bütün yıldızlar "kamp değiştirmiş" –dönek demeye dilim varmıyor– arkadaşlardan oluşmuyor mu?)

Sekizinci ve son olarak, İnternet kullanmayı iyi bilin.

Böylece yazacak konu, küfredecek rakip, yaratacak olay bulamadığınız zaman İnternet'e girip oradan yararlanabilirsiniz.

Orada yıllardır beklemekte olan "özlü sözlerden" veya "ilginç olaylardan" bir derleme yapın ve köşenizi kurtarın.

(Şaka bir yana, kaç ciddi gazetede kaç "ciddi" köşe yazarının bu yöntemi kullandığını bilseniz, çok hayret ederseniz.)

Avrupa Birliği Elbisesi Altındaki Efzun Askeri

Sevgili okurlarım, Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkilerini, uyumsuz karı-kocalar arasındaki sorunlu yaşamlara benzetiyorum.

Hani bazı çiftler vardır, ilişkileri karşılıklı çıkarlara dayandığı için birbirlerinin yanlışlarını görmezden gelirler.

Bir sorun çıktığı zaman, "**Biz çok seviyeli bir ilişki yaşıyoruz,**" diye basına beyanat veren uyumsuz sevgililer gibi, ne kadar mutlu bir evlilikleri olduğunu söyleyerek her türlü sapkınlığı örtbas etmeye çalışırlar, işte o hesap.

Üstelik bu uyumsuzluklar öyle ufak tefek sorunlardan da kaynaklanmaz. Örneğin, koca geceleri kadın elbiseleri giyerek, gey barlarda dolaşır, bunu bilen eş de hiç sesini çıkarmaz.

Ben 1963 yılında **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye ve İktisat Bölümü**'nden mezun oldum.

Hocalarımız arasında **Prof. Sadun Aren** gibi, **Prof. Cahit Talas** gibi, **Prof. Aydın Yalçın** gibi ve **Prof. Besim Üstünel** gibi hem dönemin "büyük hocaları" olan, hem de o sıralarda veya sonradan siyasette önemli roller oynamış kişiler vardı.

Örneğin **Prof. Sadun Aren**, sonradan **Türkiye İşçi Partisi**'nden milletvekili oldu.

Örneğin **Cahit Talas** sonradan **Çalışma Bakanı** oldu.

Örneğin **Aydın Yalçın**, sonradan **Adalet Partisi**'nden milletvekili oldu.

Örneğin **Prof. Besim Üstünel** o sıralarda **Devlet Planlama Teşkilatı**'nda **İktisadi Planlama Dairesi Başkanı** idi.

Sonradan **Cumhuriyet Halk Partisi**'nden senatör seçildi ve **Maliye Bakanı** oldu.

İşte mikro ve makro ekonomi, para-banka, iktisadi sistemler, iktisadi doktrinler tarihi, dış ticaret, sosyal politika, günün ekonomik sorunları gibi dersleri ben bu hocalardan aldım.

Hiç unutmam, dış ticaret dersine gelen **Besim Üstünel**, dönem sonu sınavı olarak, Türkiye'nin (o zamanki adıyla) **Ortak Pazar**'a girmesini tartışmamızı istemişti.

Dikkat edin; yıl 1963.

Kırk yıldan fazla zaman geçmiş aradan.

Yani Avrupa Birliği ile olan ilişkilerimiz kırk yılı aşkın bir süredir sorunlu bir biçimde devam ediyor; aynen ne mutlu olan ne de ayrılabilen uyumsuz çiftlerin birlikteliği gibi.

Önceleri, 1963 yılında imzalanan anlaşmayla Türkiye'ye "Ortak Pazar"ın tam üyesi olma yolunda pek çok ödün verilmiş, Türkiye de ekonomik açıdan hazırlanmak için pek çok zaman kazanmıştı.

Ne yazık ki, 1975'te de Yunanistan'la birlikte üye olma fırsatını kaçırınca, ikinci sınıf adaylar arasına düştük.

1975 yılında, Albaylar Cuntası'nın diktatörlüğünden Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesi sayesinde kurtulan Yunanistan, siyasal olarak güçlenmek için Avrupa Birliği'ne girmek üzere başvurduğunda, Birliğin Genel Sekreteri **Emil Noel** Türkiye'yi uyarmış ve Yunanistan'ın Birliğe girdikten sonra veto hakkını kullanarak Türkiye'yi dışlaması tehlikesine dikkati çekmişti.

Fakat dönem, **Demirel**'in başında bulunduğu **Birinci Milliyetçi Cephe Hükümeti** dönemi idi.

Demirel'in ortakları **Türkeş** ve **Erbakan**, Avrupa Birliği'ni istemiyorlardı.

Dışişleri Bakanı **İhsan Sabri Çağlayangil**, Türkiye'nin olumsuz cevabını ilgili büyükelçilere bildirdi.

İki binli yıllarda, gerekirse, partisinin haklarını(!) da kişisel özgürlüğünü(!) de Avrupa'da arayacağını belirten **Erbakan**, o zamanlar Avrupa Birliği'ne, **Emperyalist Batı Kulübü** olduğunu söyleyerek karşı çıkıyordu.

Sevgili okurlarım mutlaka bilirler ama ben yine de tekrarlayayım: Avrupa Birliği'nde ülkeler nüfuslarına göre temsil edilirler ve kararlar **oybirliğiyle** alınır.

Oybirliği yöntemi, her karara her ülkenin katılmasını gerektirdiğinden, her ülke bütün kararlar açısından **veto hakkına** sahip olmaktadır.

Yani herhangi bir ülke, herhangi bir karara karşı olursa, ona katılmamakta, böylece Avrupa Birliği o konuda bir karar alamamaktadır.

Tabii Birliğin bütün çalışma yöntemleri **oybirliği** üzerine dayalı olduğundan, her türlü belge de ortak kararla yazılmakta, örneğin, Türkiye'ye sunulan **Katılım Ortaklığı Belgesi** de ancak Yunanistan'ın onayıyla geçerlik kazanabilmektedir.

İşte Türkiye'nin karşısındaki esas sorun budur:

Türkiye Avrupa Birliği ile müzakere ettiğini sanmakta, ama aslında, karşısındaki masada Avrupa Birliği elbisesi giymiş Efzun Askeri oturmaktadır.

Avrupa Birliği'nin sürekli olarak Türkiye'yi aşağılamasına, iç işlerine müdahale etmesine, Türkiye'nin **Gümrük Birliği**'ne girmiş olmasına karşın, hâlâ söz verdiği yardımları yapmamasına, tüm ilişkilerin yokuşa sürülmesine, Yunanistan adına Kıbrıs ve Ege'de kabul edilemeyecek ödünler istenmesine hep bu durum yol açmaktadır.

Masada Avrupa Birliği elbisesiyle oturan **Efzun Askeri,** Birliğin 1 Mayıs 2004'te uygulamaya konulan genişleme kararından sonra artık resmen, Kıbrıs Devleti olarak anılan Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyeti'nin de temsilcisi olmuştur.

Ben, **Efzun Askeri'nin etkisi Avrupa Birliği tarafından gerçek ölçülere indirgenmedikçe, yani "Avrupa Birliği eşittir Yunanistan" formülü aşılmadıkça, Türkiye'nin Birlikle olan ilişkilerinin düzeleceğine doğrusu pek inanamıyorum.**

Çünkü ne yazık ki komşumuz ve NATO içindeki müttefikimiz Yunanistan, **Türkiye düşmanlığını,** tarihsel ve siyasal bir ilke olarak **varlığının temeli yapmış** bir görüntü içindedir.

Ülkedeki ders kitaplarından, politikacıların nefes alışlarına kadar, her düzeydeki Yunanlılar **Türk ve Türkiye düşmanlığıylayla** koşullanmaktadırlar.

Yunanistan'da pek çok kişi, hâlâ Türkiye'nin Anadolu'dan kovulmasının ve 1071 öncesine dönülerek Bizans İmparatorluğu'nun yeniden kurulmasının hayali içindedir.

Biliyorsunuz, bu özlem **Megalo İdea** adıyla tarihsel bir kimliğe bile sahiptir.

Ege sorunu, Ege'deki küçük adaların karasularını 12 mile çıkararak Ege Denizi'ni bir Yunan içdenizi haline getirmek, Türklere ve Türkiye'ye neredeyse yüzmek için bile kıyıdan denize girmek hakkını tanımamak hedefine yöneliktir.

Kıbrıs'ta, bire beş daha kalabalık olan Rumlar, 1960'lı ve 1970'li yıllarda sanki Türkleri kesmemişler ve sanki ilan edilmiş bulunan Kıbrıs Cumhuriyeti sorunsuz yaşamış ve Kıbrıslı Rumlar tarafından tamamiyle yozlaştırılarak yıkılmamış gibi yeniden eski duruma dönülmesi ve Ada'nın tümünün Rumların yönetimine bırakılması istenmektedir.

Değerli okurlarım sakın beni Yunanistan düşmanı sanma-

yın. Tam tersine, **ben Yunanistan'la dostluğa yürekten inanıyorum.**

Kuruluşundan beri **Abdi İpekçi Barış ve Dostluk Ödülü** jüri üyeliği yapmaktayım.

Her türlü görevim sırasında **Türk-Yunan dostluğunun** gelişmesi için çaba sarf ettim.

Ama Türkiye'nin, karşısında Avrupa varmış sanılırken AB konusunu Yunanistan'la müzakere ediyor olması gerçeğinin görülmemesinin ülkemize büyük zararlar vereceği kanısındayım.

İşin hoş tarafı, Almanya ve Fransa gibi Avrupa Birliği'nin **büyükleri** de işin farkındalar.

AB, Birliğin hızlı işlemesini engelleyen, hatta kimi zaman akılcı kararlar alınmasını bütünüyle önleyen **oybirliği** sisteminden kurtulmak istemektedir.

Nitekim genişleme kararından sonra kabul edilen yeni Avrupa Birliği Anayasası'nda, bazı kararlar oybirliği koşulundan çıkarılarak, nitelikli çoğunluk şartına bağlanmıştır.

Ama Yunanistan'ın yanında artık Kıbrıs'ın da tam üye olduğu bir Avrupa Birliği'nin gerçek yüzünü görmek zamanı gelmiştir diye düşünüyorum.

İşin ilginç yanı, Birliğin ağır topları olan Almanya ve Fransa'nın da artık yavaş yavaş belli partilerin ya da belli kişilerin ağzından Türkiye'nin tam üyeliğine karşı bir görüş geliştirmeye ve bunu yüksek sesle telaffuz etmeye başlamış olmalarıdır.

Türkiye, farklı elbiseler giyen ve her giydiği değişik elbiseyle farklı bir yaşam süren kocası tarafından sürekli aldatılan bir eş durumuna düşmüştür Avrupa Birliği ile olan ilişkilerinde.

Düğün Sahipleri İçin Yararlı Öneriler

Değerli okurlarım, biliyorsunuz, bu aralar evlenme mevsimi.

("Hangi aralar?" diye sormayın, iki bayram arası hariç, her "ara" evlenmek için uygundur ülkemizde.)

Düğünlere gitmekten perişan bir durumdayım.

Hanım "Hadi," diyor, ben her gece bir, bazen iki düğüne koşuyorum.

Ne kadar çok evlenmeye teşne bekâr varmış Türkiye'de de haberimiz yokmuş.

Üstelik sanki hepsi de bizim tanıdık.

Hani cesaretim olsa hanıma "Gitmeyelim," ya da "Bu gece ben gelmesem," filan diyeceğim ama, o önüne aldığı davetiyeleri sıraya koyarak her düğün için giyeceği ayrı elbisenin planlamasına öylesine dalmış ki beni duyacağından bile kuşkuluyum.

Bir de tanıdık olmayanların ama gitmek zorunda kaldığımız insanların düğünleri var:

Büyüklerimizin düğünleri.

Büyüklerimiz derken, aklınıza sadece bakan, başbakan gibi politikacılar gelmesin, değerli manken-sanatçılarımızın, şarkıcılarımızın, dizi oyuncularımızın, mafya babalarımızın ve sosyete mensuplarımızın da düğünleri bunlar.

Onlara da gitmesek olmaz.

Çünkü bizim de **büyük** adam olduğumuz ancak **büyüklerimizin** düğünlerinde boy göstermemizle anlaşılıyor.

Laf aramızda, aslında **tanıdık düğünleriyle, büyüklerimizin düğünleri** arasında **boy gösterme güdüsü** açısından fazla bir fark yok.

Her ikisine de gitme zorunluluğumuz, bizim de **büyük adam olduğumuzun bir göstergesi** değil mi?

"Gitmezsek ayıp olur," tümcesi, bizim kendimize verdiğimiz özel önemi anlatmıyor mu?

Sakın beni yanlış anlamayın, evliliğe karşı filan değilim.

Sadece, birbirini seven (veya sevgiden başka nedenlerle hayatlarını birleştirmeye karar vermiş olan) çiftler evleniyor diye anne-babaların, eş, dost, tanıdık ve uzak-yakın akrabalara ziyafet çekmelerini ve insanların bu vesileyle göbek atmalarını anlamıyorum.

Tabii azgelişmiş toplumların **gösterişçi tüketim** davranışını çok iyi biliyorum.

Önemli insan görüntüsü verebilmek için topluma hizmet etmek yerine, başkalarına gösteriş yapmak güdüsünü de iyi biliyorum.

Ama yine de düğünlerde, düğün sahiplerinin çocuklarının evlenmesi onuruna yaptıkları **üstün fedakârlıklar,** beni güldürmek yerine artık düşündürmeye başladı.

Her neyse, istemeye istemeye de olsa, bu arada o kadar çok düğüne gittim ki, düğün sahipleri için bir **yararlı öneriler listesi** oluşturacak kadar deneyim kazandım.

Bunları siz değerli okurlarımla paylaşıyorum ki hiç olmazsa çektiğim sıkıntılar bir işe yarasın.

1) Nasıl olsa çöpe gidecek diye davetiyelere çok para harcamaktan kaçınmayın.

Masif tahta üzerine oyma, bence en güzeli ve en pahalısıdır.

Üst sınıfa mensubiyetiniz ve çocuklarınıza verdiğiniz önem, davetiyelerin lükslüğünden ve pahalılığından anlaşılır.

Görgüsüz damgası yemekten korkmayın, size görgüsüz diyenlere "Asıl onlar görgüsüz," diye burun kıvırın.

Davetiyenin altına mutlaka, "Lütfen Cevap Verin," anlamına gelen LCV'yi koyun ama bunun karşısında verdiğiniz numara sürekli meşgul olsun ki, sizi adam yerine koyup aramak ve haber vermek isteyenler, ne kadar ünlü ve meşgul olduğunuzu anlasınlar ve ancak çok uzun uğraşlardan sonra bu numaraya erişebilsinler.

2) Davetiyeleri posta dağıtım şirketleriyle yollayın ve mutlaka bizzat alıcının kendisine imza karşılığı elden teslim koşulu koyun.

Böylece, işyerlerine yolladıklarınızın sekreterlerin elinde unutulmasına engel olun ve alıcının önemli bir toplantısının tam ortasında kedisinden imza istenmesi gibi "önemli" bir olayla kendinizi anımsatın.

Ev adresine yolladıklarınızda da, evde olmayanlar için "Bizde evrakınız var," diye not bıraktırıp insanları dağıtım merkezlerine çağırtın ki, hem öneminiz anlaşılsın hem de oralara gidip de evrakın bir davetiye olduğunu görünce, sizi hayırla yâd edeceklerin sayısı artsın.

3) Düğün yeri olarak ya çok pahalı ve ünlü bir restoran ya da şehir dışında, zor ulaşılan, kimsenin bilmediği çiftlik ve benzeri yerler seçin.

Bu yer ne kadar ünlü ve pahalı ya da ne kadar uzak ve zor bulunan bir mekân ise, düğünün değeri o denli iyi anlaşılır.

Böyle pahalı ya da uzak ve zor erişilebilir bir yer bulamadıysanız, Lütfi Kırdar Kongre Merkezi gibi "moda" bir yeri seçin.

Son günlerde politikacılarımızın gösteri niteliği taşıyan nikâh törenleri dolayısıyla böyle yerlerin gözde mekânlar arasına girdiğini unutmayın.

4) En az bir düzine arkadaşınıza, **"Sadece dostlara söylüyoruz, armağanları şu dükkânlarda, listeye göre seçebiliyorsunuz,"** şeklinde propaganda yaptırın ve İstanbul'un en pahalı en lüks bir kuyumcusuyla sadece ithal malı satan bir zücaciyecide **hediye masası** hazırlatın.

En ufak bir tuzluk bile en az 250 dolar olmalı.

Ayrıca satıcılara tembih edin, birkaç ünlü arkadaşınızın, 1000 doların üzerinde mutfak eşyası ve 2000 doların üzerinde ziynet eşyası aldığını fısıldasınlar gelenlerin kulaklarına.

Bu arada, bu dükkânlardan alınan listeleri, düğünün kapısındaki gorillere verin ve armağan almamış olanları, **"Affedersiniz adınız listede yok,"** diye geri çevirtin.

İtiraz edenler olursa, goriller kendilerini, **"Ulan bir hediye bile almamışsın yüzsüz,"** diye nazikçe uyarsınlar.

5) Yukarıdaki 4. maddeden de anlayacağınız gibi, kapıdaki goriller ve bu gorillerin uygulayacağı denetim çok önemlidir.

Aynen Başkan Bush'un korumalarının bizim politikacılara yaptıkları gibi, her geleni baştan aşağı arasınlar ve ellerini açarak, avuçlarının içinde zehirli iğne filan olup olmadığını kontrol etsinler.

Konukları ne kadar ayrıntılı aratırsanız ve bu arama sırasında ne kadar aşağılatırsanız, değeriniz o kadar artar.

Biliyorsunuz, bizim insanımız ancak kendisini aşağılayanlara saygı duyar.

Tabii silahlara filan asla izin verdirmeyin.

Biraz aşağıda göreceğiniz gibi düğünde silah atmak, düğün sahibi olarak sadece sizin tekelinizde bulunan bir imtiyaz niteliği taşımalıdır.

6) Gelin'in kıyafetini ve makyajını profesyonellere yaptırın ve nerede yapıldıklarına ilişkin bilgileri masaların görünür yerlerine kartlarıyla koyun.

Modaevlerinin ve profesyonel güzellik salonlarının ünü, sizin de ününüze ün katacaktır.

7) Nikâh şahitlerini mutlaka çok ünlü politikacılardan, tercihen parti genel başkanlarından veya ünlü sanatçılardan seçin.

Tanık sayısının ikiden fazla olmasına dikkat edin.

Biliyorsunuz, politikacılarımız sayesinde artık ikiden fazla tanıklı nikâhlar moda.

Bu arada en azından iki tanığın birbiriyle kavgalı ve küs olmasını sağlamaya çalışın ve nikâhta buluşacaklarını basına sızdırın.

Böylece düğününüz paparazziler tarafından en mükemmel biçimde kamuoyuna duyurulacaktır.

Belki biraz zor ama tanıkların bir bölümünün yabancı olmasını sağlamaya çalışın.

Özellikle yabancı ülke yöneticilerinden tanık bulabilirseniz, çok iyi olur.

8) Mutlu görünmesi için geline, sürekli olarak gülümseyerek, ağzı açık dolaşmasını öğütleyin.

Gelini **"Kızım ağzını kapa, budala gibi görünüyorsun,"** diye uyaran dostlar olursa, onları hemen tersleyin.

İnsanın en mutlu gününde **ağzı açık ayran budalası gibi** dolaşmasının bir sakıncası olmadığını söyleyin.

9) Nikâhı bizzat belediye başkanının kıymasını sağlayın.

Belediye başkanının işi çoksa ve gelememişse, nikâh memuruna bahşişi bol verin, çok konuşsun ve son derece anlamsız sözleri art arda sıralasın.

Bizim millet politikacıların çok konuşup hiçbir şey söyle-

memelerine alışık olduğu için davetliler memurun nutkunu seveceklerdir.

10) Yemekler yağlı ve kalorili, tatlılar hamur tatlısı türünden ve çok şekerli olmalıdır.

Bizim millet başka türlü doyduğunu anlamaz.

Yalnız yiyecekleri tek bir masada toplayın ki, millet uzun bir sıra oluştursun.

Unutmayın kuyruk ne denli uzun olur ve davetliler ne kadar çok beklerse yemek o denli makbule geçer.

11) İçecekleri de asla garsonlara dağıttırmayın.

İçecek büfesi de tek masada olmalı, içki almak isteyenler bu masanın önünde kuyruk oluşturmalıdır.

Masaya bol miktarda sahte rakı şişesi koyun. Bundan içenler bir hafta hasta olup yataklarından kalkamasınlar; böylece, **"Yahu gece çok içmişiz,"** diyerek sizin düğünün propagandasını yaparlar.

Tabii bol sahte rakının yanına bir sürü ünlü marka ithal viski ve benzeri içki şişelerini diplerinde bir-iki parmak sarı renkli suyla dizmeyi de unutmayın.

İnsanlar gördükleri markaları (içemeseler bile) anımsayarak, düğünün ne kadar zengin olduğunu arkadaşlarına anlatırlar.

12) Müzik, son çıkan kasetlerden oluşmalıdır ve mutlaka her iki parçada bir, göbek havasıyla sürmelidir.

Son çıkan kasetlerin veya CD'lerin karga sesli bir sanatçı tarafından detone biçimde kayda alınmış şarkılardan oluşması önemli değildir; nasıl olsa herkes göbek havasını duymaktadır sadece.

Unutmayın, bizim millet düğünlerde hemen piste fırlayıp göbek atmayı zorunlu görevleri arasında sayar.

13) Çok değişik ve havalı olmak istiyorsanız, benim bu ya-

zımı da masif tahta üzerine oyma ile yazdırarak davetiyeyle birlikte yollayın ve ayrıca erkekler için smokin, kadınlar için tuvalet zorunluluğu koyun ki, davetliler ne görkemli bir düğünle karşılaşacaklarını önceden bilsinler ve ona göre giyinip gelsinler.

Tabii kapıdaki gorillerinize kıyafet denetimi yaptırmayı ve uygun kıyafet giymemiş olanları geri çevirttirmeyi unutmayın.

Kapıda kıyafet kontrolü yapılacağını davetiyeye yazmayı ihmal etmeyin.

14) Altın ve değerli mücevher takılar için ellerinde torbalarla küçük akraba kızlarını görevlendirin.

Bunlar hemen kapıda, düğün sahiplerinin yanında durup her gelene, "**Armağanları biz topluyoruz,**" diye anımsatma yapsınlar.

Bu işlem, özellikle politikacılar ya da politikaya atılmak isteyenler için son derece gereklidir.

Çünkü sonradan, "**Servetini nereden buldun,**" sorusuyla karşılaştıklarında, "**Çocuğumun düğününde gelen armağanlardan,**" diye yanıt verebilirler.

15) Gelinle damat "Evet" dedikten sonra, derhal silaha sarılın ve seri biçimde ateşe başlayın.

Silahınızın ruhsatsız olması esastır; unutmayın ki ruhsatlı silahı olan herkes ateş eder, iş ruhsatsız silahla ateş etmektir.

Ateş ederken, silahın namlusu havaya doğru değil, davetlilere doğru yöneltilmiş olmalıdır.

Böylece düğünün heyecanı biraz artar.

Ölen ya da yaralanan olursa, sizin yerinize suçu üstlenecek ve hapse gidecek bir müstahdeminiz, kendisine bu hizmeti karşılığında ödenecek para miktarı önceden belirlenmiş olarak hazır bekletilmelidir.

Tabii bu arada düğünü videoya kaydetmek üzere anlaştığınız kişinin ateş sırasında masa üzerindeki yemekleri çekmeye dikkat etmesini tembih etmeyi de unutmamanız gerekmektedir; yoksa kendi kendinizi hapse attırırsınız.

Sevgili okurlarım bu ilkelere uygun davranırsanız, düğününüzün unutulmaz bir gece olacağını size garanti edebilirim.

Bu yazıyı okuduktan sonra lütfen, **"Daha neler yapabiliriz?"** diye soru soran ve benden özel olarak yanıt isteyen mektuplar yazmayın.

Bu genel ilkeleri uygulayın yeter.

Benim zaten işim başımdan aşkın, kimsenin özel sorunlarıyla uğraşacak, onlara tek tek yanıt verecek zamanım yok.

Bu arada **bana, "Düğünümün, kimsenin yapamadığı kadar görkemli olmasını istiyorum, bana ne önerirsiniz?"** diye elektronik posta atmış olan okurlarıma da mutluluklar diliyorum.

(İster inanın ister inanmayın, bu yazı İnternet'teki sitemde dururken, bir biçimde –herhalde **google**'da "düğün" filan yazarak– ona ulaşmış olan iki kişiden böyle mektuplar aldım.)

Af ve Temsili Demokrasi

"Affetmek büyüklüktür," demiş büyüklerimiz.

Gerçekten de kişisel ilişkilerde "bağışlamak" hoşgörünün, büyüklüğün bir simgesi olabilir.

Tabii affederken, "aptal yerine" de konmamış olmak gerekir.

Yani affeden, bağışlama eyleminin bir işe yaradığını, hiç olmazsa ortada bir pişmanlık olduğunu görmeli, bilmelidir.

İş toplumsal düzene ilişkin hukuksal af konusuna gelince, olaylar biraz daha karmaşıklaşır.

Genel af mekanizması, alışılagelmiş biçimiyle diktatörlüklerden demokratik rejimlere geçişte, eski yönetimin haksız yere hapse attığı siyasal tutuklular için uygulanan bir modeldir.

Ya da tüm hukuk sistemini kapsayan geniş ve köklü bir reform yapıldığında, eski sistemin değişen kurallarına göre içerde olanları özgürlüklerine kavuşturmak için kullanılır.

Dünyanın hiçbir yerinde, bizim iktidarların uyguladığı **gibi garip bir af yasası yoktur.**

Bu af yasası gariptir çünkü Türkiye'nin hiçbir siyasal ya da hukuksal sorunuyla sistematik bir bağlantısı kurulamamıştır.

Bu af yasası gariptir çünkü hukukun eşitlik ve adalet gibi hiçbir temel kavramıyla da ilişkisi yoktur.

Tam tersine bu af yasa tasarısı, hem Türkiye'nin siyasal sorunlarını ağırlaştıracak, hem de kamuoyunun tepkisini çekecek hukuk ihlalleriyle sakatlanmış bir görünümdedir.

Nitekim, bütün bu hususlar gerek eski cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**'in tasarıyı Meclis'e geri yollama gerekçesinde, gerekse yeni Cumhurbaşkanı **Ahmet Necdet Sezer**'in gerekçesinde ayrıntılı olarak yer almıştır.

İlginç olan nokta, bu tasarıyı gündeme getirenlerin de bütünüyle kişisel görüşlerinden kaynaklanan özel gerekçeler kullanmış olmaları, yani tasarının gerisinde herhangi bir felsefi veya hukuksal anlayışın bulunmayışıdır.

Bu durum, ülkemizdeki **temsili demokrasi** anlayışının bir kez daha gözden geçirilmesini gündeme getirmektedir.

Hiç kuşkusuz af yasasını çıkaran hükümet, 1980 askeri darbesinden sonra iktidara gelen hükümetler gibi **meşruiyet bunalımıyla** malul değildir.

Bu iktidarın oluşumu sırasında ne seçimler üzerinde bir ambargo vardır, ne yasaklanan partiler, ne de yasaklanan adaylar. Tam tersine, Türkiye koşullarında olabildiğince serbest koşullarda bir seçim yapılmış ve bu seçim sonunda da kurulan bir koalisyon hükümeti iş başına geçmiştir.

Dolayısıyla bu hükümetin her tasarrufunun, **demokrasi teorisinin temel kurallarına göre** halkın istek ve özlemlerine tercüman olduğu varsayılabilir.

Ama af yasa tasarısında böyle olmamıştır.

Toplumun geniş kesimleri bu tasarıyı benimsememiş, kamuoyunda büyük bir tepki oluşmuştur.

Şimdi yine **temsili demokrasi teorisinin genel kurallarına göre** hükümetin bu tepkiye göre davranması ve tasarıyı geri çekmesi beklenirdi, değil mi?

Ne gezer, dönemin Cumhurbaşkanı'nın tasarıyı Meclis'e

geri yollamasından sonra böyle yapması beklenen hükümet, tam tersine bir davranış içine girmiş ve af konusunda ısrarcı olarak, yeniden hazırlanan bir tasarıyı yine imza için bu kez yeni Cumhurbaşkanı'na yollamıştır.

Sezer'in de tasarıyı iade etmesi üzerine ise iktidar partileri, taslağın aynen Cumhurbaşkanlığı'na geri yollanmasına ve böylece yasalaşmasına karar vermişlerdir.

İşte tam bu noktada, hükümetin kamuoyunun büyük tepkisini göze alarak, oy ve hatta seçim kaybetme bahasına bu tasarıda ısrarcı olduğunu görüyoruz.

Oysa tasarı gerek siyasal gerekse hukuksal olarak böyle bir önem taşımıyor.

Üstelik Türkiye'nin siyasal ve ekonomik krizlerle bunaldığı bir sırada, sadece **Rahşan Ecevit** tarafından kişisel ve yapay olarak yaratılmış bir gündem maddesidir.

O zaman insanın aklına, "**Hükümet bu konuda neden bu denli ısrarcı?**" sorusu geliyor.

Acaba **Rahşan Ecevit**'in kişisel istekleri, ülke sorunlarının ve hatta temsili demokrasinin genel kurallarının önüne geçecek denli önemli mi?

Yoksa hükümet kendi yarattığı sorunun büyüklüğü altında ezildi de, af konusunda toplumsal tepkilere karşın, ne bahasına olursa olsun, şu ya da bu biçimde bir sonuca ulaştırarak gündemden çıkarmak mı istiyor?

Eğer ikinci sorunun yanıtı **evet** ise, o zaman hükümet, daha seçimlere çok zaman olduğuna ve seçmenin unutkanlığına güveniyor demektir.

Af tasarısı her durumda, temsili demokrasi kurallarına göre bu hükümetin yıpranmasına yol açacaktır.

Yıpranmanın ne ölçüde olduğunu ise bir dahaki seçimlerde ortaya çıkar.

Böylece **Rahşan Ecevit** de, kişisel önerisinin siyasal bedelini somut olarak öder.

Ne demiş büyüklerimiz, **"Yaşayan görür."**

Nitekim 2000'li yıllarda **Ecevitler'in Demokratik Sol Partisi**'nin yüzde 1,5 (yazıyla bir buçuk) düzeyine düşerek siyasal yaşamdaki etkilerini yitirmiş olması, **Temsili Demokrasi'nin intikamı değil de nedir?**

Yeni Binyıl Ne Güzellikler(!) Getiriyor?

Her tarih attığımızda, yani içinde bulunduğumuz yılı bilinçli olarak her andığımızda, yeni bir binyılın içinde olduğumuzu bir kez daha anımsıyoruz.

Yeni bir binyılı daha devirmiş bulunuyor insanoğlu.

Aslında zamanın adını da yine insanoğlu koymuş.

Yoksa zamanın ve mekânın yani uzayın sonsuzluğunda ne yılların, ne yüz yılların, ne binyılların hatta ne de milyon veya milyar yılların anlamı var.

İnsanoğlu kendi zavallılığı içinde, bu iki sonsuzluk boyutunun arasında kendine bir yer bulabilmek için saati ve takvimi icat etmiş.

İşte biz şimdi bu yapay ölçüme dayanarak kendimizi, **bir dönüşümün** eşiğinde görüyor ve heyecanlanıyoruz.

Sizi bilmem ama ben kendi hesabıma çok heyecanlanıyorum.

Hem de zamanın ve uzayın sonsuz boyutunda bir **hiç** olduğumu bilerek.

İnsan bir **hiç** olduğunu bilince, kendisine biçtiği yaşam biçiminin, önüne koyduğu hedeflerin temelden eleştirisine karşı da zırhlı oluyor:

Ben zaten bir hiçim, bu açıdan yaptıklarımın, insan sevgimin, çevreme yararlı olmamın, kendime koyduğum sevgi ve

üretime dayalı hedeflerimin doğruluğunu ya da yanlışlığını niye tartışayım ki...

İşte bu çerçevede, nasıl olsa **sonsuzluk içinde bir hiç olduğum için** kendi benliğimin ekseni çevresinde, kendime biçtiğim yaşam biçimi bağlamında üçüncü binyıla girmek beni heyecanlandırıyor.

Bu heyecanı, hiçliğimi kabul ederek duyduğum için herhangi bir akılcı eleştiri de heyecanımı söndüremez.

Yeni binyılın insanlığa neler getireceğini de bu bağlamda irdelemek istiyorum. Önce mekândan başlayalım.

Yeni binyılda insanoğlu hiç kuşkusuz bu küçük gezegenin ve belki de güneş sisteminin sınırlarını aşacak.

Uzaya yayılacak.

Bu **uzaya yayılma** bize neler getirecek onu bilmiyorum.

Ama insanoğlunun içinde yaşadığı dünyanın sınırlarını aşacağını biliyorum.

Bu sınırları aştığımızda gittiğimiz yerlere de kin, nefret, din, ırk ve milliyet bazında ayrımcılık ve tabii savaş götüreceğiz.

"Yeni Dünya"yı fetheden **Pizarro** ve **Cortes**'in, **İnka** ve **Aztek** uygarlıklarını nasıl yok ettiklerine bakarak, uzayın derinliklerinde insanoğlu olarak neler başarabileceğimizi(!) tahmin edebiliriz.

Tabii bu arada teknoloji inanılmaz bir hızla gelişecek.

İnsanoğlu müthiş bir teknolojik güce sahip olacak.

Bu teknolojik güç, onu uzayın sonsuzluğuna doğru yöneltirken, insan ilişkilerinin temel özelliklerinde pek fazla bir değişiklik olmayacak.

Teknolojik değişikliklerin ve ilerlemenin insanlar arasında barışı, dostluğu, sevgiyi geliştireceğini düşünenler yanılıyorlar.

İnsan hep aynı insan olarak kalacak:

Yine uyuşmazlık, yine şiddet ve yine huzursuzluk sürecek.

Genetik çalışmalarla insanların saldırganlık dürtüleri yok edilse bile, bunları yok edenler, yani yöneticiler bu duyguları sürdürecekleri için insanlığın yazgısı değişmeyecek.

Bazı yazarlar, istedikleri kadar gelişen ve ilerleyen teknolojinin toplumsal sorunları çözeceğini öne sürsünler, teknolojik gelişme asla bunu getirmeyecek.

Tam tersine, elindeki yok edici araçlarla çok gelişmiş insanoğlu, daha etkin bir biçimde çevresini ve düşman bellediklerini tahrip etmeye yönelecek.

Belki daha başka boyutlarda ve başka görüntüler altında, ama savaş devam edecek.

Uzayda karşılaşacağımız öteki canlı türlerinin "Vay haline!"

Aynen Pizarro ve Cortes ile Atahualpa ve Montezuma örneklerinde olduğu gibi, onlar bize değil, biz onlara ulaştığımız için tabii ki onlardan daha güçlü ve ileri olacağız ve oraları da "fethedeceğiz".

Gen mühendisliği, yeni binyılda insan ırkını da değiştirecek.

Yönetimler büyük bir güç kazanacak.

Çünkü artık yöneticiler sadece toplumsal kararları değil, doğrudan doğruya bireyleri etkileyecek olan gen mühendisliğine ilişkin kararları da alacak ve uygulamaya koyacaklar.

Böylece bazı toplumların ve insanların yazgıları değişecek.

Tabii uzayın derinliklerinde yeni serüvenlere giden insanoğlu açısından bu değişme neler getirecek onu da bugünden bilmek olanaksız.

Uzay yolculuklarına uygun olarak genleri değiştirilmiş, oksijen yerine başka gazlar soluyan, derileri kurşun geçirmeyen

"insanların" kullandığı gemilerden oluşan filoların uzayın derinliklerine doğru yol aldığını düşünün:

Ne muhteşem görüntü değil mi?

Ama bu teknolojiye ulaşmış insanoğlunun uzaya gitmeden önce, genlerle oynayarak ensesinde üçüncü gözü olan, yemek yerine toprak yiyen ve su içmeyen askerler ürettiğini ve bu askerlerden oluşan ordulara sahip olan ülkenin, dünyanın öteki toplumlarını denetim ve "disiplin" altına alacağını bilmeniz gerek.

Genetik bilimi, önümüzdeki yıllarda *Doktor Moro'nun Adası*'nın gerçek olacağını, yarı insan yarı hayvan yaratıkların çevremizde dolaşabileceğini müjdeliyor(!) bize.

Bu arada hiç kuşkunuz olmasın, insanoğlu ölümsüzlüğü de keşfedecek: Belki ölmeyi önleyerek değil ama belki klonlama yoluyla bireyi sonsuza kadar kopyalayarak, belki de şu anda bilemediğimiz bir başka yöntemle.

Yani şu ya da bu içimde ölümü de aşacak insanoğlu.

Şimdi önümüzdeki binyılda dünyamızdaki manzarayı bir düşleyelim: Genleriyle oynanarak hem bedenleri hem de ruhları değiştirilmiş insanlar, garip görünüşlü ve garip davranışlı mahluklar etrafta dolaşıyor.

Üstelik bunlar hiç ölmüyor.

Yönetim, insan mı yaratık mı oldukları bilinmeyen sözde canlıların elinde.

Dünya üzerinde tam bir disiplin var.

Herkes "büyüklerimizin" istediği düzen içinde, onların önceden planladıkları biçimde yaşıyor.

Ve uzaya yayılmış bir uygarlık kuruyor insanoğlu(!).

Karagöz'ün Boston Sefası

Bizim burslu olarak Amerika'da okumakta olan kızlarımız bayram ve yılbaşı tatilinde Türkiye'ye gelemeyince, "**Bari biz onlara gidelim,**" dedik ve yollara düştük.

"Düşmez olsaydık!"

Başımıza gelenler pişmiş tavuğun başına gelmemiştir.

Türk Hava Yolları'nın İstanbul-New York ve New York İstanbul doğrudan uçuşları düzenli ve konforlu. **Türk Hava Yolları** ile ortak uçuş anlaşması olan **American Airlines** adlı şirketin iç hat uçuşları ise tam bir felaket.

İster inanın ister inanmayın, giderken New York'ta THY'den indikten sonra, **American Airlines**'ın New York-Boston uçuşu için JFK havaalanında bindirildiğimiz minibüs tam yarım saat pistte uçağı aradı.

Önce bir uçağın yanına yanaşıyor, şoför inip uçağın içine giriyor, uçağın nereye gittiğini soruyor ve Boston'a gitmediğini öğrenince, geri gelip minibüsü bir başka uçağın yanına götürüyordu.

JFK havaalanı büyük olduğu için bu arama uzun sürdü.

Minibüs şoförü ancak üçüncü denemede doğru uçağı bulabildi.

Bulduğu uçağa da uçak demek için bin şahit lazım:

Ufacık, pervaneli, içinde hostesin bile zar zor durabildiği bir garip nesne.

Hem dar hem kısa, üstelik de buz gibi.

Tabii sürekli de sallıyor.

Beni zaten her türlü araç tutar.

Boston'a indiğimizde midem ve yüreğim ağzımda idi.

Bu arada, 11 Eylül'den sonra devreye sokulan güvenlik önlemleri dolayısıyla uçakta kimsenin ayağa kalkmasına izin verilmediğini, tuvalete bile gitmenin yasak olduğunu vurgulamalıyım.

Neyse, Boston havaalanında en azından bagajlarımıza kavuşabildik; genellikle olduğu gibi Tokyo'ya ya da Nairobi'ye gitmemişlerdi.

Birinin tekerleği, öbürünün çekme kolu kırık olarak, bizimle birlikte gelebilmişlerdi.

Dönüş yolunda bu **konforu** bile arayacağımızı ne bilelim:

Dönüş için New York'tan İstanbul'a gidecek THY uçağının kalkış saatine göre ayarlanmış uçuşumuzu, güvenceli olsun diye tavsiye edilen uçuştan da bir önceki uçağa almış, gönül rahatlığıyla New York'a yetişmek üzere kalkış saatinden de çok önce, Boston havaalanına gelmiştik.

Gelmiştik gelmesine ama, New York uçağının kalktığı yok.

Üstelik herhangi bir anons filan da yapılmıyor.

Neyse uzun uğraşlardan sonra bizim uçuşun iptal edildiğini öğrendik:

TürkHava Yolları ile ortak uçuş numarasına sahip **American Airlines**, bizim New York'taki İstanbul uçağımızla **resmen bağlantılı** olan uçuşu, **uçacak uçak olmadığı** için iptal etmişti.

Evet, aynen böyle, "**Uçacak uçak olmadığı için!**" (**No aircraft is available!**)

İptal edilen uçağın, Atlantik ötesi bir uçuşla bağlantılı olduğunu görevlilere güç bela anlattık ve bize bir lütuf yapar ha-

vasında olan hosteslerce New York'a giden bir başka şirketin uçağına aktarılma başarısını gösterdik.

İnanmayacaksınız ama, güç bela aktarıldığımız TWA'nin uçağı da bir türlü kalkmadı.

TWA'nin gecikme sebebi de Allahlık: **"Üçüncü hostes bulunamadığı için."**

Önce bütün havaalanına, **"Bir TWA hostesi aranıyor,"** diye anonslar yapıldı.

Derken New York'tan bir uçak geldi de, onun bir hostesi alınarak uçak kalkabildi.

Böylece biz New York'a, İstanbul uçağımızın **kalkış saatinden yarım saat sonra** varabildik.

Tabii tahmin edersiniz ki, bütün bu "transferler" sırasında bizim bagajlar da kaybolmuştu.

Neyse, THY uçağının kalkışı da gecikmişti de, bagajsız da olsa, İstanbul'a uçma lüksünü yakalayabildik.

Kendimizi THY'nin güler yüzlü hosteslerinin ve gerçekten iyi bir hizmetinin bulunduğu kocaman uçağına atınca nasıl bir **rahat nefes aldık** anlatamam.

"Mal canın yongasıdır," demişler ama, arkada kalan bagajları düşünen kim, canımız kurtuldu ya biz ona şükrediyoruz.

Bu arada bizim THY'nin en azından Amerikan standartlarına göre çok çok iyi hizmet verdiğini bir kez daha vurgulamalıyım.

Tabii her konuda olduğu gibi, bu konuda da elde ettiğimiz başarıyı tersine çevirmekte üstümüze yok:

Mevcut iktidar, cemaatleşme süreci içinde, tren yollarında gösterdiği başarıyı(!) havayollarına da aktarmak üzere.

Neyse, gelelim Boston'daki Türk nüfusuna.

Boston tam bir **eğitim kenti.**

Amerika'nın en iyi dört-beş üniversitesine ek olarak, yüzü aşkın yüksek öğrenim kurumu var burada.

Dolayısıyla hem başarılı öğrenciler iyi üniversitelerde okuyabiliyorlar, hem de **parayı bastıran, kendine** uygun bir diploma alabiliyor.

Sonuç olarak binlerce Türk öğrenci var bu kentte.

Uzun tatillerde çoğunun anne-babası da oralara gidince Boston Türkiye'nin bir kenti gibi oluyor.

Bırakın insanların daha çok gezdikleri lokantaları ve büyük mağazaları, sokakta yürürken bile, **"Hocam merhaba,"** selamı, bizim Boston **sefamızın** ayrılmaz bir parçası haline geldi bu seyahatte.

Öğretim üyesi meslektaşlar, eski öğrenciler, orada okuyan öğrenciler ve Türkiye'yi izleyen dostlar her an her yerde bizle birlikteydiler.

Doğrusu kendimi Beyoğlu'nda sandım Boston caddelerinde yürürken.

Artık tüm kavramlar, tüm inançlar, tüm ideolojiler, yaşam biçimine ilişkin tüm kalıplar, tüm alışkanlıklar sorgulanıyor küreselleşen Türkiye'de.

Sanıyorum, tek bir Amerikan kentinde bile bu denli kalabalık olan öğrenci ağırlıklı Türk nüfus, Almanya'daki Türk işçilerinin dönüşlerinde, ülkemizi etkilediklerinden daha ağırlıklı sonuçlar verecek gelecekte.

Tabii buradaki Türklerin önemli bir bölümünün, yani "süper beyin sahibi" olanların, daha açık bir deyişle Amerika'da başarılı olma becerisini gösterenlerin ülkemize geri dönmeyeceklerini de unutmayalım.

Sanıyorum küreselleşme sürecinin en güzel(!) yanı da bu:

Türkiye'nin "beyin gücü", "beyin göçü" dolayısıyla gittik-

çe azalıyor; ülkemiz dünyanın gelişmiş ülkelerine "beyin yardımı" yapıyor:

Bizim için ne büyük bir övünme konusu(!).

Bizim ülkede sadece "beyinsizler" kalmış, ne gam(!).

Tabii Türk kimliğiyle burada yaşamak kimi zaman biraz zor oluyor.

Örneğin buradaki Türklerin en önemli sorunu **Ermeni meselesi.**

Ermeni **diasporası** bütün Amerikan eyaletlerinde olduğu gibi Massachusetts'de ve tabii Rhode Island gibi komşu eyaletlerde de Amerikan eğitim sistemine **Türklerin Ermenilere karşı 'soykırım' (genoside) suçu işlediklerine ilişkin bilgiler** koydurmak istiyor.

Boston'daki **Türk-Amerikan Kültür Derneği** Başkanı **Erkut Gömülü**, nerdeyse tek başına bunlarla yıllarca mücadele ediyor.

Bulabildiğince Türk bulup eyalet meclislerindeki toplantılara katılıyor. Türkiye hakkındaki iddialara yanıt vermeye çalışıyor.

Ama bana anlattığına göre, sokaklarda her an benim karşıma çıkan ve "merhaba" diyen Türkler, **iş** söz konusu olunca birdenbire yok oluyorlarmış ortadan.

Ne iştir bilinmez!

Ermeni meselesi konusunda oralardaki Türkler son derece bilgisiz ve donanımsız.

Savaş, katliam ve **soykırım** arasındaki farkları bile bilmiyorlar.

Ben Türk **Amerikan Kültür Derneği** adına **Northeastern Üniversitesi'nde** verdiğim **"Küreselleşme ve Türkiye"** konulu konferansta, **"Olayın bir genoside (soykırım) değil, Birinci Dünya Savaşı ortamında bir mukatele yani karşılıklı katliam**

olduğunu belirterek" biraz bunlara değindim ama tabii böyle çabalar yeterli değil.

Daha bilinçli ve sistematik çalışma gerektiriyor bu tür işler.

Tabii, "**Ermeni soykırımını tanıyalım, maddi tazminat ve toprak verelim, bu iş bitsin,**" diyen kökten çözümcüler de var etrafta.

Bunlar Türkiye Cumhuriyeti aşamasına gelememiş, Osmanlı İmparatorluğu'nun Sevr aşamasında kalmış **İngiliz Muhibleri (sevenleri) Cemiyeti** üyeleri.

Yolsuzluklarla Yollarını Bulanlar

Türkiye'de çok uzun bir süredir politika, **yolunu bulmak** için yapılan bir etkinlik haline geldi.

Oysa herkesin bildiği gibi politika, **cebini doldurmak** yani **yolunu bulmak** için değil, **ülke sorunlarına çözüm getirmek** için yapılan bir faaliyettir (ya da **faaliyet idi**).

Son yıllarda, cep doldurmak için politikaya atılma ne yazık ki, bir gelenek haline geldi.

Belki eskiden de kendi kişisel çıkarlarını ülke çıkarlarının önünde tutan politikacılar vardı ama bunlar çoğunlukta değildi en azından.

Ama 1980'den sonra, özellikle de siyasal liderlerin başını çektiği bir eğilim, politikanın, kişisel kazanç kapısı olduğu konusunda yaygın bir inancın ve bu inanca uygun bir uygulamanın yerleşmesine yol açtı.

Sanıyorum **bu geleneğin!** oluşmasında, milletvekillerine, seçildikten sonra kişisel işlerini tasfiye etmemelerini öneren ve **"Benim memurum işini bilir,"** mesajıyla kamuda yolsuzluk uygulamalarını âdeta meşru gösteren sayın Özal'ın büyük katkısı oldu.

Ne yazık ki Özal'dan sonraki siyasal liderler tarafından da bu tehlikeli oluşumun önü kesilmedi.

Tam tersine bu oluşum genişledi, kabul gördü ve bugün âdeta **gelenekselleşti.**

Tabii, politikacılar ve bürokratlar tarafından "yolsuzluk" yapılması için "iş hayatından" da ortaklar gerekiyordu.

Böylece ortaya **politikacı-bürokrat-tüccar** üçgeni çıktı.

Bu faaliyetlerin "yasadışı" olması dolaysıyla, çok kısa zamanda "mafya", yani çeteler de işin içine karıştı.

E, "politika" deyince "ideoloji" olmadan olmaz.

Derhal, "tarikatlar" ve benzeri "ideolojik" maskeler, özellikle de Soğuk Savaş döneminde işe yarayan "anti-komünist" yaklaşımlar, bu oluşumda kullanılmaya başlandı.

Böylece ortaya, **politika-bürokrasi-ticaret-mafya-tarikat** ilişkilerinin "belkemiğini" oluşturduğu bir "soygun modeli" çıktı.

Ne yazık ki, medyadaki tekelleşme de hem ticaret hem de ticaretin özel bir biçimi olan bankacılık faaliyetleri aracılığıyla bu oluşumun yanında yer aldı.

Yine de medyanın, esas görevi olan "haber verme" açısından, ortaya çıkan pislikleri yanlı da olsa kamuoyuna duyurmak zorunda kaldığını görmezden gelemeyiz.

İşte bütün bu çerçevede, bir yandan hem namuslu ve dürüst hem de deneyimli ve başarılı bir politikacı-bürokrat olan **Sadettin Tantan** gibi bir İçişleri Bakanı'nın göreve başlaması, öte yandan yeni Cumhurbaşkanı'nın **Ahmet Necdet Sezer** gibi Anayasa Mahkemesi'nden gelen bir yargıç olması ve Bankalar Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun başına da **Zekeriya Temizel** gibi gerçekten temiz ve yetenekli politikacı-bürokratın atanması **yolsuzluklardan yollarını bulanları** rahatsız etti.

Bu oluşum derhal durdurulmalıydı.

Nitekim durduruldu da.

Tantan kendi parti lideri tarafından görevden alındı.

Temizel'in siyasal ve bürokratik kariyeri seçim oyunlarıyla sona erdirildi.

Bir tek Cumhurbaşkanı **Ahmet Necdet Sezer**'e dokunulamadı.

Bu arada seçmen yolsuzluklar konusunda uzmanlaşan eski politikacıları tasfiye etti ve yeni uzmanları iktidara getirdi.

Bankalar alanındaki "işler" arazi yağmacılığına, fatura yolsuzluklarına ve şirketlere aktarıldı.

Üstelik bu kez, ülkenin temel hukuk yapısı da bunlara göre düzenlenmeye başlandı.

Şimdi bu "hayırlı" işlerin önündeki tek engel Cumhurbaşkanı **Ahmet Necdet Sezer** gibi görünüyor.

Onu da tasfiye edersek, politikayı yine eski mecrasına, "yolsuzlukla yolunu bulma" özelliğine kavuşturacağız.

Cumhurbaşkanını görev süresi içinde tasfiye edemezsek, bekleriz.

Nasıl olsa yedi yıllık süre **göz açıp kapayana kadar** geçer.

Ne demişler, **"Sabreden derviş, muradına ermiş!"**

Şu Anayasa'dan Nasıl Kurtuluruz?

Türkiye'de anayasalar bunalım dönemlerinde topluma yeni bir biçim vermek için yapıldı.

1921 ve 1924 anayasaları Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş belgeleridir.

1961 Anayasası ise, demokrasinin, **çoğunluğun baskısı** anlayışı çerçevesinde istismarını engellemek, vatandaşın toplumsal ve ekonomik haklarını güvenceye almak için yapılmıştı.

Ama askeri yönetim döneminde siviller tarafından yapılan ve halkın yüzde 60'ı aşan oylarıyla kabul edilen bu Anayasa, sonradan, 12 Mart 1971 darbesi sırasında kısmen, 12 Eylül 1980 darbesiyle de toptan değiştirildi.

Demokrat Parti yönetiminin, iktidarını, **çoğunluğun baskısı** olarak algılama ve bu iktidarı, demokrasiyi rafa kaldırarak sürdürme çabalarının sonucu olan **Menderes'in Tahkikat Komisyonu** yoluyla yaptığı sivil darbeye karşılık, askerlerin yönetime el koyması sonunda kabul edilen 1961 Anayasası, temel hak ve özgürlükler açısından çağımızın en ileri anayasalarından biriydi.

Nitekim, Türkiye'yi **Soğuk Savaş** koşullarında baskıcı ve **anti-komünist** bir anlayışla yönetmek isteyen Adalet Partisi iktidarı adına Başbakan **Süleyman Demirel**'in, "Bu **Anayasa Türkiye için lükstür**," ve "Bu **Anayasa Türkiye'ye bol** geli-

yor," anlayışıyla başlattığı eleştiriler, 1968 gençliğinin tahrik edilmesiyle büyütülen "sol tehlikeye" karşı yapılan 12 Mart 1971 müdahalesiyle zamanın Genel Kurmay Başkanı **Memduh Tağmaç**'ın ağzından, **"Sosyal uyanış ekonomik gelişmeyi aştı,"** sözüyle de onaylanarak, 12 Mart'tan sonra **kuşa çevrildi.**

Ama **Soğuk Savaş** mantığı içinde ülkeyi, dinci ve milliyetçi akımları kullanarak baskı altında tutmak isteyenler için bu **kuşa çevirme** de yetmedi ve 12 Eylül 1980 darbesinden sonra **Kenan Evren** başkanlığındaki darbecilerin desteklediği **mukaddes devlet** anlayışına dayalı, bireylerin temel hak ve özgürlüklerini pek de gözetmeyen 1982 Anayasası, yüzde 90'ı aşan bir oranda halk tarafından onaylanarak yürürlüğe girdi.

Bu Anayasa'da 1995 yılında birtakım "küçük değişiklikler" yapıldı ama bunlar, 1982 Anayasası'nın temeldeki baskıcı özelliğini ortadan kaldıramadı.

Derken, Avrupa Birliği'ne üyelik uğruna yapılan Anayasa değişiklikleri ve uyum yasaları dönemi başladı.

Kökü dinci siyasette yatan Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı bu dönemin temel aktörü oldu.

Demokratik sistemi değiştirmek ve İslami anlayışa göre yeniden biçimlendirmek isteğini açıkça dile getirmiş olan bürokrat ve politikacılardan oluşan AKP, Avrupa Birliği'ne uyum yasaları adı altında gerçekleştirdikleri her değişiklikte, kendi ideolojisini de sisteme eklemek için türlü yollara başvurdu.

Mecliste Anayasa'yı bile değiştirecek üçte iki çoğunluğa sahip olan iktidarın karşısındaki tek güç Anayasa Mahkemesi ve bu Mahkeme'nin korumakla yükümlü olduğu mevcut Anayasa'nın temel hükümleriydi.

Bir de mevcut Anayasa bağlamında, hukuk devletinin gereklerini yerine getirmekle yükümlü olan Cumhurbaşkanı, ik-

tidarın rejimi değiştirmeyi amaçlayan yasal ve Anayasal çabalarına karşı geçici de olsa bir engel oluşturuyordu.

Bu durumda iktidar çok yönlü bir çalışmaya girdi.

Bir yandan Cumhurbaşkanı'nın konumu, yetkileri, süresi gibi konular tartışmaya açılırken, öte yandan, yerel yönetimlere merkezi idarenin denetim yetkilerini, dolayısıyla üniter devlet anlayışını rafa kaldıran yetkiler veren gibi tasarılar Meclis'ten geçirildi.

Bu arada neredeyse her yasa önerisinin ardında türbana özgürlük anlayışı yatıyordu.

Tabii "türbana özgürlük" çabaları da Anayasa'nın değiştirilemez maddelerinden olan "laiklik" ilkesinin "yumuşatılması" felsefesine dayanıyordu.

İktidarın bütün bu doğrudan ya da dolaylı çabaları beni çok üzüyor.

Bu nedenle engin tarih ve toplum bilgime dayanarak kendilerine bir kısa yol önermek istiyorum:

Biliyorsunuz, mensuplarının da ifade ettiği gibi AKP, doğrudan doğruya 28 Şubat'ta Refah Partisi'ne geçit verilmeyeceğinin anlaşılmasıyla kurulan bir parti.

Bu gerçeği akılda tutarak, AKP yöneticilerinin, 12 Eylül darbecilerinin bir uygulamasını örnek almalarını, böylece bütün yasal ve anayasal sorunları çözmelerini önermek istiyorum.

Biraz tarih ve biraz hukuk bilenler anımsayacaklar:

12 Eylül yönetimi, Anayasa hükmünde bir yasa çıkararak, aldıkları kararların mevcut Anayasa ya da yasalarla çelişmesi halinde, kendi kararlarının geçerli olduğunu ilan etmişlerdi.

Böylece birtakım teknik hukuk sorunlarıyla uğraşmak yerine, doğrudan aldıkları kararlarla, ülkeyi kendi anlayışlarındaki bir cendereye sokmuşlardı.

Artık yeni kural koyarken, bunun eski yasalara ya da Ana-

yasa'ya uygunluğunu düşünmeyecekler, koydukları her kuralın Anayasa üstü olduğunu bilerek rahat rahat yasa çıkarabileceklerdi.

Üstelik bu kararla da yetinmemiş, örneğin 1982 Anayasası'ndan önce kabul ettikleri YÖK yasası gibi bir yasayı, halk oyuna sundukları yeni Anayasa önerisinin içine ekleyerek, yüksek öğrenimi yıllarca geriye götüren kararları **referandum yoluyla da Anayasallaştırmışlardı.**

İşte benim basit önerim, bu uygulamayı örnek alıyor:

İktidar nasıl olsa Meclis'te üçte iki çoğunluğa sahip değil mi?

Alacakları bütün yeni kararların Anayasa hükmünde olduğunu belirtip mevcut Anayasa'yı da yürürlükten kaldırıversinler ve arada doğacak boşluğun da Avrupa Birliği Anayasası'yla doldurulduğunu ilan etsinler.

Böylece bir taşla bakınız kaç kuş vurmuş olacaklar:

Birinci olarak Avrupa Birliği'nin Türkiye üzerindeki bütün özlemlerini doğrudan yerine getirmiş olacaklar.

İkinci olarak kendi emellerini, bir sürü saçma sapan hukuk engeliyle karşılaşmadan rahatlıkla gerçekleştirebilecekler.

Üçüncü olarak, neredeyse sonsuza kadar iktidarda kalma şansını da yakalamış olacaklar.

Bu enfes önerimin ne yazık ki küçük bir tatsız tarafı var:

O da **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yüksek öğrenimdeki türban yasağını** onaylamış olması.

Ama **"O kadar kusur kadı kızında bile olur."** Üstelik, hiç kuşkum yok ki, iktidar bu engeli de **çoğunluğun baskısı** biçiminde yorumladığı **demokratik** yöntemlerle aşacaktır.

Milletvekillerini Tekvandocular Arasından Seçilmeli

Bu satırları okuyanlar arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde çıkan bir kavga sonunda bir milletvekilinin öldüğünü anımsayanınız var mı?

Yirmi birinci yüzyıl Türkiyesi'nde Meclis'teki kavga sırasında ölen milletvekili olayı beni birdenbire müsteşarlık günlerime geri götürdü:

Kültür Bakanlığı Müsteşarlığı'ndan ayrıldığım ve anılarımı yazmaya başladığım günlere.

Müsteşarlık makamında dört yıl boyunca başıma gelen ilginç olayları yazdığım *Ben Müsteşarken* isimli kitabımın son iki bölümde, **"Devlet Nasıl ve Nerede Kurtulur: Meclis ve Siyasal Partiler"** ve **"Bürokrasi İçin Bazı Somut Öneriler"** başlıkları altında, politikacılarla ve bürokratlarla yaşadıklarımdan hareket ederek, bu yozlaşmış siyasal sistemin düzelmesi için gerekli olan reformlar konusunda bazı düşüncelerimi aktarmıştım.

Orada, seçim sistemi ve Meclis içtüzüğüyle ilgili iki somut öneri adı altında, biri seçim sistemine, biri de Meclis'in çalışma yöntemine ilişkin iki düşüncemi dile getirmiştim.

Seçim sistemiyle ilgili olarak, milletvekillerinin yarısının mevcut nispî temsil istemiyle ismen halk tarafından seçilmesini, öteki yarısının ise, yine partilerin aldıkları oylarla orantılı olarak kendilerine tanınacak kontenjanlara göre genel mer-

kezden hazırlanacak bir uzmanlar listesinden Meclis'e girmesini önermiştim.

Meclis içtüzüğündeki değişiklikler açısından ise, oylamalardaki her türlü "nisap" yani katılma önkoşulunun kaldırılmasını, başkan oturumu otomatik olarak açtıktan sonra, kaç kişi varsa onlarla çalışmalara başlanmasını ve her türlü oylamanın da, o anda Genel Kurul oturumunda olan kişilerin salt çoğunluğuna yani bulunanların yarıdan bir fazlasının oylarına göre yapılmasını önermiştim.

Örneğin, oturum otomatik olarak açıldıktan sonra Genel Kurul'da sadece bir kişi mi var, bütün kararlar o bir kişinin el kaldırmasıyla kabul edilecek, yasalar tek kişinin oyuyla çıkacaktır.

Tabii ben bu önerimi, Meclis'e katılımı düşürmek için değil tam tersine, artırmak için yapmıştım:

Her parti kendisince önemli bulduğu konularda olanaklı olduğu ölçüde fazla üyesini Genel Kurul'a katılmaya çağıracak, böylece, meclis müzakereleri, en yüksek katılımla gerçekleşecekti.

Ayrıca "nisap" sorunu da çözülmüş olduğundan engelleme yollarından en azından bir tanesi ortadan kalkacak ve müzakereler hızlanacaktı.

Ama şimdi, Meclis'teki yumruklaşma ve tekmeleşme sırasında bir milletvekilinin yüreğine inerek ölmesi olayını yaşadıktan sonra (ki biliyorsunuz bu Meclis'teki ilk ölme-öldürme olayı da değildir) bu önerilerimin çok da anlamlı olmadığını düşündüm ve hem milletvekillerini seçen halkımızın genel eğilimlerine uygun, hem de Meclis'in çalışma hızını çok artıracak bir başka öneriler demeti aklıma geldi.

Birinci olarak aklıma gelen öneri, yasama sorunlarını futbol maçlarıyla çözmek oldu:

Bu öneride, siyasal partilerimizin seçilmiş elemanları Meclis çatısı altında birer futbol takımı oluşturur, her konuda, partiler arası futbol maçları yapılır ve kazanan takımın dediği olur.

Yalnız fazla zaman kaybetmemek için bu maçlar lig usulü değil, kupa yöntemiyle, yani eleme usulüyle yapılmalıdır.

Yani herkes birbiriyle karşılaşmaz, her maçta yenilen elenir, finali kazanan takımın partisinin dediği olur.

Fakat sonra düşündüm, bu yöntemin önemli bir sakıncası, maçları yönetecek hakem bulmakta ortaya çıkıyor:

Milletimizi temsilen seçilmiş olan vekillerimizin maçlarını yönetmeyi hangi hakem göze alabilir ki?

Maç sırasında **dokunulmazlıkları** olan vekillerimizden biri, hakemin kararını beğenmeyip tabancayı çekerek adamı vurursa ya da bir yumrukta beynini dağıtırsa ne olur?

Bu nedenle bu "futbol turnuvası" önerimden vazgeçtim.

İkinci olarak aklıma gelen yöntem daha gerçekçi gibi:

Milletvekilleri sadece boks gibi, karate gibi, tekvando gibi spor alanlarında başarılı olan sporcular arasından seçilsin.

Her alanda müzakereler, bu sporcular arasındaki dövüşler biçiminde örgütlensin, sonunda ayakta kalanın dediği olsun.

Tabii hakem yok, kural yok:

Karşılaşmalar sadece ikili yapılır ve sonunda ayakta kalan kazanmış olur.

Ne dersiniz, seçmenlerimizin ve onların temsilcilerinin geleneklerine ve siyasal kültürüne daha uygun bir çalışma yöntemi değil mi?

Üstelik Meclis **çalışmalarını**! canlı yayınlayan kanalın **reytingini** düşünebiliyor musunuz?

Ayrıca bir önerim daha var:

Bu yayının hakkı, ihaleyle en yüksek parayı önerene veri-

lir ve kanaldan kazanılan para da vekillerimize maaş olarak ödenir.

Böylece hem vekillerimiz **kazandıklarını** gerçekten **hak etmiş** olurlar, hem de bizim vergilerimiz üzerindeki mali yükleri kalkar.

Bu önerilerimin oldukça gerçekçi olduğunu düşünüyorum:

Çünkü yaptığımız araştırmalar gösteriyor ki, **ailelerimizin üçte ikisinde çocuklar dayakla terbiye ediliyor.**

Bu önerilerim, "dayakla" büyüyen çocukların oluşturdukları vatandaş kitlesinin kendi aralarından seçtiği vekillerimizin "eğitimine" daha uygun gibi geldi bana.

Üstelik sayın vekillerimiz, "dayakçı" toplumdan aldıkları eğitimi Meclis çatısı altında yaptıkları hizmetler sırasında da geliştirmek olanağına kavuşacaklar.

Bunun ne kadar önemli olduğunun farkında değilseniz, **öğretim üyesi milletvekillerinin Meclis'te geçen zamanlarının, akademik yükseltme için gerekli olan hazırlık ve eğitim için konulmuş olan bekleme süresine sayılması konusunda bir yasa önerisinin gündemde olduğunu anımsayın;** o zaman derhal konunun ciddiyetini anlarsınız.

Ne dersiniz, önerim denemeye değmez mi?

Ben de Sokağımın Başına Gömülmek İstiyorum

Ben Cumhurbaşkanı'nın, Avustralya'da bir trafik kazasında ölen bir tarikat şeyhinin cenazesinin Süleymaniye'ye gömülmesine izin vermemesine çok üzüldüm.

Üzüntümün nedenleri çok:

Bir defa, o dönemdeki iktidarı oluşturan partilerden, kendisinin sol olduğunu iddia eden DSP ile kendisinin sağ olduğunu öne süren MHP'nin ve liberallik çizgisinde ahkâm kesen ANAP'ın oluşturduğu alternatifsiz ortaklık hükümetinin kararnamesinin imzalanmaması, bu geniş yelpazede yer alan tüm vatandaşlarımızın iradelerine aykırı olduğu için üzüldüm.

Tabii bu üzüntüm, bu ortaklık hükümetinin, hâlâ kendilerine oy veren seçmenlerin tercihlerini yansıttığı ve bu güncel konuda da özellikle DSP'li seçmenlerin, sayın Başbakan'ın şeyhin mezar kararnamesi konusundaki kararını paylaştıkları varsayımından kaynaklanıyor.

(Tabii bu varsayımın ne denli geçersiz olduğu ve seçmenin bu tutarsız ve anlamsız hükümetten çoktan desteğini çekmiş olduğu 2002 seçimleriyle ortaya çıktı ama, bu olay yazımızın konusu dışında kaldığı için onun üzerinde ayrıca durmuyorum.)

Üzüntümün ikinci nedeni, Ahmet Necdet Sezer Cumhurbaşkanı seçildiği zaman sevinç çığlıkları atan dinci çevrelerin,

Çankaya'da gerek bir "hukuk adamının" oturduğunu fark edince yaşadıkları düş kırıklığı.

Bu konu da beni çok üzdü çünkü bugüne dek alıştığımız biçimde, **"Benden olan yaşasın, bana karşı olan kahrolsun,"** anlayışıyla yürüttüğümüz **demokrasi uygulamalarına** dayalı olarak yapılan klasik siyaset çizgisinden önemli sapmalar gösteriyor Cumhurbaşkanı.

Ne demek **hukuk adamı** ya da **kanun adamı** olmak?

Hukuk ve kanun benden yana olmazsa, benim seçtiğim politikacının ne önemi var o zaman?

Türkiye'yi gerçekten **demokratik bir hukuk devleti** yapmaya çalışarak, bugüne dek tatlı tatlı yürütülen **soygun düzenine** karşı mı çıkıyor yoksa Cumhurbaşkanı?

Üzüntümün üçüncü nedeni, basında pek çok köşe yazarı tarafından dile getirildi:

Cumhurbaşkanı, hükümetin **şeyhe özel mezar kararnamesini** reddederken, Anayasa'nın **eşitlik ilkesini** öne sürmüş.

Bunu hiç anlayamadım?

Ne demek yani, koskoca şeyh ile onun aydınlattığı müritleri aynı seviyede mi görülüyor?

Eğer, şeyh ile müritleri eşitse, o zaman **şeyhin kerameti** nerede, şeyhin önderliğine ne gerek var?

Bu anlayışa göre herkes Allah'ın yolunu kendi bulabilir.

O zaman da tarikatlara filan gerek kalmaz ve hem bu güzelim toplumun temel kurumlarından birinin altına dinamit konulmuş olur, hem de dine dayalı siyaset anlayışı büyük yara alır.

Böylece günümüzdeki **istismar** düzeninin bir kalesi daha düşmüş olur.

Neyse, şimdi gelelim üzüntümün dördüncü ve asıl nedenine:

Cumhurbaşkanı şeyhin özel bir mezara gömülmesine izin verseydi, ben de oturduğum sokağın başına gömülmek isteyecektim.

Hem de kaldırıma filan değil, tam sokağın ortasına.

Böylece hem oturduğum çıkmaz sokak, sonsuza kadar benim kimliğimle yaşayacaktı, hem de mezar tam sokağın ortasında olacağı için her gün cızırtılı hoparlörüyle kulağımızı ve yüreğimizi tırmalayan "**Pattis, domattis,**" kamyoneti artık sokağımıza giremeyeceği için biraz rahata erecekti mahalleli.

Böylece ben de bol bol hayır dua alarak öbür dünyada rahata ve huzura erecektim.

Gerçi, mahallelinin otomobilleri de sokağa giremeyecekti ama, ben eminim ki bizim sokakta oturanlar, bu korkunç "pattis, domattis" işkencesinden kurtulmak uğruna biraz yürümeyi göze alacaklardı.

Cumhurbaşkanı'nın şeyhe özel mezar kararnamesini imzalamaması benim bu hevesimi de kursağımda bıraktı.

Bilmem ne denli üzgün olduğumu tahmin edebiliyor musunuz?

Liderime ve Koltuğuma Taparım

Beni seçen bu halkı gerçekten anlamıyorum:

Yok kişiliksizmişim, yok liderime köle gibi itaat ediyormuşum, yok benim kendi fikrim yok muymuş gibi birtakım eleştirilerle beni rahatsız ediyorlar.

Bir de bu eleştirilerine bazı (sapık) ideolojik kılıflar uyduruyorlar:

Neymiş, **"Parti içi demokrasi önemliymiş"**, **"Parti içi demokrasi olmayınca, liderin yanlış yapması önlenemezmiş"**, **"Demokrasi parti içinden başlarmış"** falan filan.

Bunlar demokratlık maskesiyle **komünistlik** yapan hainler.

Yahu kardeşim, siz hiç Türkiye'de **lidersiz** insan gördünüz mü?

Bu ülke, **Allah sevgisini** bile tekeline alıp **"Şeyhiniz yol göstermezse cennete gidemezseniz,"** diyen din tüccarlarının desteklediklerı tarikatlar aracılığıyla yönetilmiyor mu?

Yani toplumda liderlik geçerli, dinde bile lidersiz ibadet olmuyor, ama siyasete gelince, **"Liderine kölelik edersen kişiliksizsin!"**

Yahu bu ülkenin tarihi altı yüz yılık bir kölelik kültürü üzerine dayalı değil mi?

Altı yüz yıl boyunca insanlar **"Padişahım çok yaşa,"** diye yatıp kalkmadılar mı?

Ülkenin sadrazamlarını, yani o zamanki başbakanlarını bile padişah, sorgusuz sualsiz idam ettirmedi mi?

Günümüzdeki bütün partilerin bütün liderleri birer tarikat şeyhi gibi **kerametleri kendilerinden menkul** biçimde davranmıyorlar mı?

Gerçekten demokrat olan **Erdal İnönü** gibi aykırı bir lider de politikayı bırakmak zorunda kalmadı mı?

Bence **lider liderliğini bilmeli, vurdu mu** ses getirmelidir.

Biliyorsunuz, **Bizim millet yüz verince astarını ister.**

Ne demiş büyüklerimiz, **"Yüz verdik deliye, geldi sıçtı haliya."**

Neydi öbür söz, **"Hıyara ağalık vermişler, tutmuş babasını asmış."** Yani iyi etmiş.

Anlamayan geri zekâlılar için açıklayayım:

"Lider olunca babanı bile dinlemeyeceksin, gerekiyorsa onu bile asacaksın," demek istiyor büyüklerimiz.

Ayrıca siz hiç **koltuk** nedir, ne işe yarar bilir misiniz?

Sizin için **koltuk** o muhterem poponuzu yerleştireceğiniz bir tür oturaktır, değil mi?

Siz haysiyetten, şereften, **onurdan ve gururdan** ne anlarsınız?

Sizin için hiç, **"Bu millet seninle gurur duyuyor,"** diye tezahürat yapıldı mı?

Salaklar sanırlar ki bu tezahürat kendilerine yapılıyor.

Oysa, onur da gurur da, haysiyet de şeref de, yapılan tezahürat da, doğrudan **koltuğadır.**

İnsanın onuru ve gururu, haysiyeti ve şerefi olmaz, olamaz, ancak koltuğun onuru ve gururu, haysiyeti ve şerefi olur.

Onun için de halkın tezahüratı insana değil, koltuğadır.

Bunu anlamayan alıklar politikacı filan olamazlar.

Bana inanmıyorsanız, **koltuğunu kaybeden** politikacılara bakın:

Dün ona tezahürat yapanlar, bugün sokakta karşılaşınca tanımazlıktan gelmiyorlar mı?

Peki ben bu **onurlu ve gururlu, şerefli ve haysiyetli** koltuğumu nasıl elde ettim?

Liderim sayesinde değil mi geri zekâlılar!

Ne diye beni liderine yağcılık yapmakla, kişiliksiz olmakla, köle gibi davranmakla suçluyorsunuz o zaman?

Bana ne **parti içi ya da parti dışı demokrasiden.**

Ben **koltuğumda** gözü **olan** komünistlerin bozguncu laflarına değil, koltuğuma bakarım, koltuğuma.

Onurlu, gururlu, şerefli, haysiyetli, yüreğimi ısıtan, cebimi dolduran koltuğuma.

Popom koltukta, gözüm liderimde:

"Var mı ulan bana yan bakan!"

Kriz Üretme ve Çözme Reçeteleri

2001 yılında **Başbakan** ile **Cumhurbaşkanı** arasında **Milli Güvenlik Kurulu**'nda yaşanan ve ekonomiyi de altüst eden **kriz,** bana kriz üretme ve çözme konusunda kolaylık sağlayan bir-iki basit reçete önerme ilhamını verdi.

Önce, **"Etkili bir kriz nasıl üretilir?"** üzerine bir reçetenin ana hatlarını vermek istiyorum:

Etkili kriz üretmenin birinci yolu, hertürlü iletişim yolunu kesmektir.

Örneğin biriyle mi konuşuyorsunuz, derhal konuşmanızı kesin ve konuşmakta olduğunuz yeri fiziksel olarak terk edin.

Eğer bir toplantıda iseniz, toplantı odasından çıkın.

Bu eylemi yaparken, odanın ya da salonun kapısını olanaklı olduğu ölçüde hızlı ve gürültülü bir biçimde kapatın.

Konuşma ya da toplantı sırasında sizinle birlikte olan arkadaşlarınız varsa, onlardan herhangi birinin arkanızda kalarak iletişimi sürdürmesini önlemek için **mutlaka ama mutlaka, odayı grup halinde terk edin.**

Çıkar çıkmaz daha kapı önündeyken, ilgisiz kişilere, içerde neler olduğunu, **kendi görüşlerinize göre yorumlayarak (yani açıkçası çarpıtarak) aktarın.**

Olayların kendinizce yorumladığınız, yani çarpıtılmış biçimini aktarırken olanaklı ise, **medyayı da kullanın** ki herkes çıkardığınız krizden haberdar olsun.

Açıklamalarınızı yaparken, büyük bir haksızlığa uğramış biri gibi **sesiniz titresin, hatta gözlerinizden bir-iki damla yaş aksın.**

Gerek krizin çıkartılması anında, gerekse kriz yerini terk ettikten sonra kriz konusunda açıklama yapılması sırasında, olanaklı olduğu ölçüde **ailesel kavramlar** kullanın:

"Anneme sövülüyormuş gibi hissettim", "Oysa ben ona babam gibi güvenmiştim", "Sevgimize ihanet etti" gibi.

Çünkü unutmayın ki, Türkiye hâlâ feodal toplum değerlerini koruyan, bu nedenle de bürokratik ve siyasal ilişkileri bile aile, aşiret ve tarikat anlayışıyla değerlendiren bir yapıya sahiptir.

Krizde karşı taraftaki kişi ya da kişiler için son derece **alçaltıcı, hakaretamiz, hatta olanaklı ise küfürlü sözler kullanın.**

Böylece kamuoyu, sizin ne denli **hiddetlenmiş!** yani ne denli **haksızlığa uğramış!** olduğunuz hakkında yeterli bilgi sahibi olur.

Ayrıca kullandığınız ağır sözler, krizin çok önemli ve ağır bir bunalım olduğunun da kanıtlayıcısı olacaktır.

Açıklamalarınızda, yaşanan krizin **anlık bir olay** olmadığını özellikle vurgulayın.

"Zaten hep böyle oluyor", "Artık sabrımız taştı", "Bu kaçıncı" gibi ifadeler, kamuoyunda, krizin derinliği hakkında ciddi izlenimlerin oluşmasına yol açacaktır.

Bu arada **geleceği de ipotek altına almayı unutmayın.**

"Bundan sonra artık ödün yok", "Yeter artık biz de konuşacağız", "Bu iş burada biter", "Bıçak kemiğe dayandı" gibi ifadeler, hem krizin gelecekte de süreceğinin belirtisi hem de sizin kararlılığınızın bir ifadesi olacaktır.

Olanaklı ise, kriz sırasında karşı tarafla siz muhatap olmayın, **güvenilir ve sadık bir yardakçınızı öne sürün.**

Toplantıyı ya da odayı terk ediş tercihen onun eylemleri ve sözleri üzerine gerçekleştirilsin.

Toplantıdan sonra her türlü hakaret cümlesi ve kötü söz de, olanaklı ise onun tarafından söylensin.

Evet, kalın hatlarıyla bir **Kriz Üretme Reçetesi** böyle.

Siz tabii yaratıcı zekânızla bu reçeteye daha pek çok etkili ilke ve ayrıntı ekleyebilirsiniz.

Şimdi gelelim **Kriz Çözme Reçetesine.**

Aslında geleneksel kültürümüz bu konuda gerçek bir hazine:

Ne demiş büyüklerimiz **"Çivi çiviyi söker."**

Bir krizi çözmenin en etkin yolu, o krizi de içeren, çok daha geniş kapsamlı ve çok daha derin bir kriz üretmektir.

Örneğin hukuksuzlukla ve yolsuzlukla mı suçlanıyorsunuz, derhal sizi suçlayanı ya da suçlayanları da içine alan bir **devlet krizi** çıkartınız.

Yeni ve daha büyük olan krizi çıkarmakta, yukarıdaki reçeteyi kullanabilirsiniz tabii.

Eğer çıkardığınız **devlet krizi,** sizin yolsuzlukla suçlanmanızı unutturmamışsa, hatta daha da kötüsü, sizi kamuoyu önünde iyice suçlu durumuna düşürmüşse hiç tereddüt etmeyin **bunalımı tırmandırın, daha da büyük bir kriz** çıkartın:

Unutmayın, Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu olarak üç çıbanbaşı savaş bölgesiyle çevrilmiş bir ülkede yaşıyoruz.

Bir savaş kıvılcımı çıkartın ve sonra krizler sırasında size karşı olan herkesi **vatana millete, dine imana ihanetle suçlayın.**

Bayrak ve Ezan edebiyatı her zaman işe yarar.

(Bu bayrak inmeyecek, bu ezan susmayacak!)

Sonunda nasıl olsa savaş çıkacaktır.

Bu savaşta siz ölürseniz ya da karşı taraftakiler yok olursa zaten kriz kendiliğinden çözülmüş olacaktır.

Böylece sonuç olarak **kriz krizi doğurmuş ve en büyük kriz olan savaş, bütün sorunları çözmüş olacaktır.**

Bütün bunlar da işe yaramaz ve savaş sonrasında kriz aynen devam ederse, yazının en başına dönün ve yeniden **kriz üretme kısırdöngüsünü** başlatın derim.

Çünkü sizin işiniz nasıl olsa sorun ya da kriz filan çözmek değil, sorun ve kriz üreterek kendi gerekliliğinizi vurgulamak ve bu arada cebinizi doldurmak.

Sabreden Derviş
Yaşlılıktan Ölmüş

Bilirsiniz Türkçe'de bir atasözü vardır: "**Sabreden derviş, muradına ermiş,**" derler.

Böylece "Sabrın sonu selamet", "Sabırla koruk helva olur," gibi Anadolu halkını **sabretmeye,** yani itiraz etmemeye, boyun eğmeye ve beklemeye alıştıran öteki atasözleri gibi, bu atasözü de, insanlarımızı **kaderine boyun eğmeye** ve **beklemeye** yönlendiren bir mesaj verir.

Tabii bu atasözlerinin halkı sadece **boyun eğmeye** ve **iktidara sessizce katlanmaya** alıştırdığı gibi bir iddiayı fazla da abartmamak gerek, çünkü yaşamın pek çok amacı gerçekten de **sabırla** gerçekleştirilebilir.

Bunun en klasik örneği, eğitimdir.

Her isteyen her an **beyin cerrahı** olamaz.

Bunun, uzun bir eğitimi, **sabırla** tahammül edilmesi gereken bir yetişme dönemi vardır.

Günümüzün yozlaşan kültürel değerleri, böyle **sabır isteyen** meslek ve işlerin değerini de düşürmüş, şımarık ve sabırsız kişiler, bir an önce **köşeyi dönmek** hayali içinde her türlü **sabrı** küçümser olmuşlardır.

Hiç kimse bir beyin cerrahının aldığı eğitim için gerekli olan sabrı göstermek ve o yoğun çalışmayı yapmak istemiyor, ama herkes, hemen, hiçbir bedel ödemeden bir beyin cer-

rahından daha yüksek bir gelir ve daha üstün bir prestij elde etmek istiyor.

Her neyse, benim burada **sabırla** ilgili olarak vurgulamak istediğim nokta, **sabrın bu olumlu** işlevi değil, tam tersine, geniş halk kitlelerini iktidarların beceriksizlikleri karşısında eylemsizliğe iten **itaat ve tahammül** anlamındaki **olumsuz** işlevi.

İşte biz küçükken, **"Sabreden derviş, muradına ermiş,"** atasözünü değiştirmiş, biraz da çocukluk şımarıklığı içinde, **"Sabreden derviş, yaşlılıktan ölmüş"e** çevirmiştik.

Son günlerde, ekonominin fiziksel yatırım ve üretim yetersizliğinden kaynaklanan yapısal sorunlarının belirtisi olarak patlayan mali krizi çözmek için Dünya Bankası'ndan ithal edilen uzman kardeşimiz, sevgili dostum **Kemal Derviş**'in adı, içinde **derviş** geçen her türlü espriyi ve atasözünü yeniden gündeme getirince, ben de **"sabreden derviş"** ile ilgili bir yazı yazayım dedim.

Biliyorsunuz Türkiye **Uluslararası Para Fonu, IMF** ile tanışalı beri, yıllardır **kemer sıkarak sabretmeyi** öğreniyor.

Yani bir yandan **kemer sıkacaksınız**, bir yandan da **sabredeceksiniz.**

Böylece yine eskilerin deyimiyle **açlığa talim edeceksiniz.**

Neden?

Çünkü dış borçlarımız çok.

Bunları ödeyemiyoruz.

Bunları ödemek için daha az yememiz ve ürettiklerimizi tüketmek yerine dışarı satmamız gerekli.

Ama üretim yaparken, yine dış kaynağa gereksinmemiz var:

Yani döviz borçlarımızı ödemek için yine döviz üzerinden borçlanarak üretim yapmamız gerekiyor.

Bu kısırdöngüyü çözmenin tek yolu, yemeyip içmeyip halkın dişinden tırnağından artırdığı parayı (daha doğrusu zamlarla ve vergilerle halkın cebinden zorla alınan parayı), doğrudan yatırımlarda kullanmak ve üretim kapasitesini artırarak, borç ödeme gücünü geliştirip üretim için dışardan gereksinme duyduğumuz dövizden daha fazlasını kazanacak bir ekonomik yapıyı oluşturmak.

Oysa biz ne yapıyoruz:

IMF reçeteleriyle dayatılan zamları yapıp halkın ekmeğinden kesiyoruz, elde ettiğimiz ilave tasarruftan oluşan parayı da yatırımlarda kullanacağımıza, banka hortumlayanlara, devleti soyanlara peşkeş çekiyoruz.

Böylece halk üç-beş yılda bir yaşanan krizle bilincine vararak, ama krizler olmasa, farkına varmadan sürekli olarak yoksullaşıyor, buna karşılık vurguncular, üçkâğıtçılar, soyguncular, hortumcular ve tabii politikacılar sürekli olarak zenginleşiyor.

Bu da Türkiye'yi, gelir dağılımı en bozuk ülkelerin baş sırasına koyuyor.

Çünkü zaman içinde, sürekli olarak IMF reçeteleriyle, yoksul daha yoksullaşıyor, zengin daha zenginleşiyor.

Çünkü halktan zorla alınan para, yatırımlara değil, politikacılar aracılığıyla soyguncularа aktarılıyor.

Evet, ben de bu durumda, yeni bir krizi aşmaya çalıştığımız, yurtdışından getirdiğimiz Dünya Bankası uzmanlarından **Kemal Derviş**'ten medet umduğumuz bu sırada, "**Sabreden derviş, muradına ermiş,**" yerine "**Sabreden derviş, yaşlılıktan ölmüş,**" diyorum; tabii halkı düşünerek.

Yoksa Türkiye ile ilişkisini hiç kesmemiş olan ve her dönemde, **Özal**'dan **Çiller**'e kadar, tüm yöneticilere verdiği raporlarla çıkış yollarını işaret etmeye çalışan **Kemal Derviş** için

atandığı ekonomiden sorumlu bakanlık sandalyesi açısından "**Sabreden derviş. muradına ermiş,**" diyebiliriz.

Hadi bakalım ey halkım, "**Sabrın sonu selamet, sen bu yolda devam et.**"

Daha birkaç kuşak politikacı ve üçkâğıtçıyı zengin ettikten sonra belki **kış uykusundan uyanırız.**

Neden Medya Patronu Oldum?

Arkadaşlar, günün birinde ben de karar verdim, **medya patronu** olacaktım.

Sonunda oldum da.

Bu başarı öykümün ardında yatan kararımın nedenlerini yazıyorum ki, herkes ne niyetlerle işe giriştiğimi ve medya patronluğunun nasıl bir şey olduğunu öğrensin.

Böylece ilerde medyanın tarihi yazılırken ve bugünler değerlendirilirken benim de çorbada bir tuzum olsun.

Biliyorsunuz, benim en önemli özelliğim **kendi kendimi yetiştirmiş** olmamdır.

Hani Amerikalılar "**self made man**" derler ya, işte tam öyle.

Yani ne doğru düzgün bir eğitimim ne de ciddi bir kültürüm var.

Ama olsun param var ya, o her şeye bedel.

Şimdi bu parayla, biraz da siyasal destek bularak derhal bir gazete ve bir televizyon kanalı alıp ülkeme daha fazla hizmet etmeye karar verdim.

Böylece eğitim ve kültür konularındaki kompleksli kişiler arasında önde gelen yazar, düşünür, aydın, üniversite hocası gibi **yüksek kültürlü** olduklarını iddia eden ama aslında **tıntın bomboş** olan çünkü ceplerinde **beş paraları bile** bulunmayan insanları emrimde çalıştırarak biraz eğitebilirdim belki de.

Sovyetler Birliği çöktükten sonra **eski Komünistleri, İkinci Cumhuriyetçi** yapmak, aslında üç-beş kuruş fazla paraya bakar.

Al gazetene, ver bir köşe, koy cebine yeşil yeşil dolarları bak nasıl sülalece İkinci Cumhuriyetçi oluyorlar.

İnşallah vatanıma-milletime yaptığım ve yapacağım hizmetler arasında bu iflah olmaz muhalifleri doğru yola getirmek de yer alır.

En arzuladığım şey, bu tür **yüksek kültürlü** insanlara kendi başarılarımı ve özelliklerimi anlatarak örnek olmak ve onları eğitmektir.

Zaten bu satırları da bu amaçla yazıyorum.

İnşaat sektöründe yap-satçı müteahhit olarak, ticaret sektöründe de dayanıklı tüketim malları ve otomotiv bayii olarak nasıl para kazanılacağını benden daha iyi bilen yoktur.

Nereden geldim, nasıl büyüdüm, nasıl bu kadar insanın patronu oldum, bu kadar büyük bir siyasal gücü ve böyle muazzam bir toplumsal saygınlığı nasıl kazandım?

Beni iyi izlerlerse, benim yaptıklarımı taklit ederlerse, belki onlara da bir gün başarının yolları açılır.

Yazı, çizi, araştırma, bilim, sanat gibi insanın karnını doyurmayan etkinliklerden vazgeçer ve ticaret yaparak hem vatana millete, hem de kendi ceplerine yararlı olurlar.

Her neyse, çok zengindim ama, bu paraların getirdiği zenginlik bana yetmiyordu artık.

Siyasal güç ve toplumsal saygınlık istiyordum.

Bu yaşa kadar hiçbir şey öğrenmediysem bile, tek bir şey biliyordum: **Paranın satın alamayacağı hiçbir şey yoktu.**

Şöyle bir çevreme bakındım, birkaç akıllı ama züğürt aydınla, yazar-çizerle konuştum, durum hemen aydınlandı:

Hem siyasal güç hem de toplumsal saygınlık bir arada, kı-

sa yoldan ancak bir gazete ve/veya televizyon kanalı satın alınarak elde edilebilirdi.

Çünkü bütün öteki yollar bilimsel çalışma, kültürel üretim, sanatsal etkinlikler ve hatta siyasal kariyer, çok uzun yıllar isteyen ve sonunda da insana ne kadar siyasal güç ve toplumsal saygınlık kazandıracağı da bilinmeyen yöntemlerdi.

Oysa bir televizyon kanalı ya da özellikle bir gazete satın alındığı takdirde, bir anda hem Türkiye'de artık yozlaşmış ve kokuşmuş olan siyaset üzerinde etkin olunabilirdi, hem de sadece emrinde çalışan yazar-çizer, bilim insanı, sanatçı açısından değil, bu tür insanların yazgılarını, kamuoyunu biçimlendirerek etkileme gücü açısından da toplumsal saygınlık kazanılırdı.

Gazete sahibi olarak kazandığım siyasal güce ve saygınlığa ilaveten, televizyon kanalı sahibi olmak, bana **bütün ünlülerle her türlü ilişkinin** de olanağını da sunacak, böylece, sadece **ruhsal** açıdan değil, **bedensel zevkler** açısından da kimsenin hayal bile edemeyeceği tatminler elde edecektim.

Hiç duraksamadım, uygun bir gazete ve uygun bir televizyon kanalı satın aldım.

Artık bankalarımı bu yolla destekleyebilir, dayanıklı tüketim mallarını ve otomotiv ürünlerini bu yolla daha iyi pazarlayabilir, yazar-çizer takımına hadlerini bildirebilir, siyasetçileri parmağımın ucunda oynatarak hem saygınlığıma saygınlık hem de servetime servet katabilir, istediğimle de yatabilirdim.

Tabii, bütün bu işleri yapabilmem için **sözümü dinleyecek, dediklerimi harfiyen uygulayacak,** üstelik de gazeteyi ve/veya kanalı **iyi yönetebilecek yetenekli ve ilkesiz profesyonellere** gereksinmem vardı.

Ayrıca düşmanlarıma, dalgama taş atanlara, ayağıma çel-

me takmaya çalışanlara, rakiplerime, menfaatlerime dokunanlara, yaptığını, söylediğini, yazdığını beğenmediğim kişilere hadlerini bildirecek **ilkesiz** ve **keskin kalemlere** de ihtiyaç duyuyordum.

Bunların fiyatının yüksek olduğunu da biliyordum, ama kazanacaklarım o denli büyüktü ki, onlara o fiyatı ödemekte, hatta kazandıklarımın bir bölümünü onlarla paylaşmakta bir sakınca görmedim.

Artık yurtiçindeki ve yurtdışındaki gayrimenkuller, yurtiçindeki ve yurtdışındaki bankalardaki paralar, otomobiller, yatlar, metresler gırla gidiyor, özel uçaklar, sahip olduğum televizyon kanalında parlatılan **medya yıldızlarına şampanya** ve **çikolata** taşıyordu. Bütün politikacılar, yazar-çizerler, bilim ve sanat insanları bana saygı gösteriyor, bir dediğim iki olmuyordu.

Üstelik bu yaşam, ömrümün sonuna kadar da böyle devam edecek ve cenaze törenim bile hiç unutulmayacak kadar görkemli olacak.

Üstüne üstlük, paranın ne rengi ne de kokusu olduğu için torunlarım ve torunlarımın torunları bile benim gücümden, nüfuzumdan ve servetimden yararlanacaklar, kaygısız ve refah içinde bir yaşam sürecekler.

Şimdi anladınız mı neden medya patronu olduğumu?

Kolaysa siz de olun da görelim!

Krizde İlk Atılacaklar

Biliyorsunuz ülkemiz sürekli olarak ekonomik bir bunalımın içinde.

Bu bunalımdan kurtulmak için başvurduğumuz IMF'nin reçeteleri ise ekonomik bunalımın yükünü geniş halk kitlelerinin sırtına yükleyen, sürekli zam ve tasarruf sarmalı üzerine kurulu. Bütün piyasa altüst.

Tüm şirketler ödemeler açısından sıkıntıda.

Bu durum, bütün şirketlerdeki **nakit akımını** bozuyor.

Kimse ödemesini zamanında yapamıyor veya yapmıyor.

Bu arada pek çok şirket personel giderlerini kısmak için eleman çıkartıyor.

Eleman çıkartmanın en yoğun olduğu kesim ise bankacılık sektörü ile medya kuruluşları.

Bankacılık sektörü **hortumculuk** sayesinde, üst yöneticilerine yüksek ücretler ödeyebiliyordu.

Hortumculukları ortaya çıkınca pek çok bankaya el kondu ve kaçınılmaz olarak burada bir "işten çıkarma"lar da yaşandı.

Medya kuruluşlarının durumu ise çok daha vahim.

Çünkü buralarda zaten **ünlü isimlere** yapılan aşırı ödemeler, bu sektördeki şirketlerin kaldırabileceği düzeyde değildi.

Üstelik pek çok gazete ya da televizyon kanalı **şirketin kârlılığı** için değil, sahibinin **siyasal nüfuz kazanması** için kulla-

nıldığından, tüm masraflar, özellikle de **personel masrafları** patronların gözünde büyük bir yüktü.

Ben medyayı ve medya patronları ile medyadaki üst düzey profesyonel yönetici arkadaşlarımı çok sevdiğim için onlara bir iyilik edeyim ve aynen bürokrasideki **yangında ilk kurtarılacak** yaftası yapıştırılmış evrak dolapları gibi, bir **krizde ilk atılacaklar** listesi yaparak yardımcı olayım istedim.

İşte genel kategoriler halinde **krizde ilk atılacaklar** listesinin ölçütleri:

Birinci grup: İşkolikler.

Bunlar işlerinden başka hiçbir şey düşünmeyenlerdir.

Genellikle çalışma saatlerinin dışında da şirkette çalışırlar.

Bunlar için yaşam **iş yapmaktır.**

İşkolik elemanların en büyük sakıncası, patronun (ya da en üst düzey profesyonel yöneticinin) işe yerleştirdiği ve hiçbir iş yapmadan, hiçbir işe yaramadan şirkette zaman öldüren ve sağa sola ukalalık ederek iş verimini düşüren **torpilli elemanlara** kötü örnek olmaları, iltimaslı olan bu elamanların işe yaramazlıklarını karşılaştırmalı olarak açığa vurmalarıdır.

İlk kriz anında şirket bunlardan kurtulmalı, patronun ve genel yönetmenin torpilli elemanlarını rahatlatmalıdır.

Unutmayın ki esas olan, patronun ve üst düzey yönetimin aklı ve yüreği salim bir çalışma ortamında iş görmeleridir.

İlla çok iş yapacağım diye işyeri sükûnetini bozanlara, yani **işkoliklere** hadleri hemen bildirilmelidir.

İkinci grup: Aşırı dürüstler.

Aslında bu grup birinci gruptaki **işkoliklerden** daha da tehlikelidir.

Çünkü bunlar aşırı dürüst olduklarından, hem şirketteki işlerin daha iyi gitmesi için önerilerini ve eleştirilerini sakınmazlar hem de şirketin, yani patronun parasını sanki ondan

daha iyi koruyacaklarmış gibi, bütün iş ve harcamalarda aşırı dürüst davranarak, kimi zaman şirket (yani patron) politikasının aksamasına bile yol açarlar.

Örneğin, torpillilerin iş yapmadıklarından, işyerindeki ücret adaletinden, iş yapmak için gerekli para ve teçhizatın rasyonel kullanılmadığından çok sık şikâyet ederek, işyerinin huzurunu bozarlar.

Para işlerindeki tutum ve davranışları daha da kötüdür:

Kimi zaman şirketin (yani patronun) yüksek menfaatleri bakımından yapılması gereken bazı ödemelere taş koyarlar, gereksiz sorular sorarlar, anlamadıkları üst düzey politika kararlarına karşı çıkarak işlerin tıkırında gitmesi için gerekli pek çok ödemeyi engellemeye çalışırlar.

Üçüncü grup: Aşırı profesyoneller.

Bunlar şirketin iş yaptığı alandaki teknik bilgileri ve yönetim becerileri çok yüksek olan profesyonellerdir.

Her biri en üst düzeydeki profesyonel yöneticinin yerini rahatça doldurabilecek ve hatta kimi zaman işleri ondan da daha iyi yönetebilecek kapasitedirler.

Bunlar her olayı, her ilişkiyi, her kararı en ince ayrıntısına kadar sadece ve yalnızca profesyonel başarı ve profesyonel etik (yani Türkçesi ahlak) açısından değerlendirirler.

Üç grup arasındaki en tehlikeli ve en zararlı olanlar bunlardır.

Ne patronun öteki ilişkilerinden ne piyasanın durumundan, ne siyasal yapıdan, ne siyaset-ticaret-mafya-tarikat ilişkilerinden anlarlar.

Üstelik her an yönetimi, en üst düzeyde eleştirirler.

Tabii bu eleştirilerden, önce en üst düzeydeki yönetici sonra da patron nasibine düşeni alır.

Hatta bana kalırsa, bu üçüncü gruptaki elemanlar herhan-

gi bir kriz beklenmeden, teşhis edildikleri anda, derhal tasfiye edilmelidir.

Bir de küçük bir ipucu vereyim:

Asla ve asla elamanları işten patron çıkartmamalıdır:

En üst düzey yöneticinize ne için para ödüyorsunuz, bırakın bütün olumsuz kararların bedelini o ödesin.

Ben üst düzey yönetici olsam, patronun bu politikasını aynen benimser, işten çıkartmaları kendim tebliğ edeceğime, eskiden adına **personel müdürü**, şimdilerde **insan kaynakları bölümü başkanı** denilen zata yaptırırım.

İşyerlerinde baş ağrısı istemeyen patronlara ve üst düzey yöneticilere saygıyla ve kaygıyla duyurulur:

Kriz yönetimi zor iştir ama siz zaten **zor işlerin adamısınız**, değil mi?

Siyaset ile Opera Arasındaki Benzerlikler

Bizim kuşak yani 1930'lu yılların sonunda ve 1940'lı yılların başında doğanlar ilk, orta ve lise eğitimi bakımından şanslıydı.

Örneğin benim okuduğum Şişli Terakki Lisesi'ndeki edebiyat öğretmenlerini şöyle bir saydığım zaman, dönemin bütün "ağır topları"ndan ders alma şansına sahip olduğumuzu fark ediyorum:

Nihad Sami Banarlı, Zeki Ömer Defne, Behçet Necatigil, İzgen Öksüzcü-Bengü (Memet Fuat'ın eşi) hep bizim hocalarımız arasındaydı.

Ben en çok Nihad Sami Banarlı'da okudum.

Nihad Sami Banarlı ilginç bir adamdı.

Tam bir Soğuk Savaş dönemi hocasıydı.

Aşırı milliyetçi eğilimlerini, güçlü bir anti-komünist dünya görüşü çerçevesinde bize aktarırdı.

Örneğin, "Hangi şairdir ki ekmekten, topraktan, yağmurdan, güneşten söz eder, o komünisttir, çünkü bunlar hep ortaklaşa olan, paylaşılan değerlerdir," derdi.

Picasso'nun, "kübizm" aracılığıyla Batı'nın estetik değerlerini ve sanat felsefesi anlayışını yozlaştırmak için Moskova'dan, yani komünistlerden milyonlarca dolar para aldığını söylerdi.

Kruşçev'in, Picasso'yu nasıl eleştirdiğini duyunca, (ki bu

eleştiri, yaklaşık olarak **Nihad Sami Banarlı**'nın iddialarıyla aynı zamanlarda yapmıştı) hemen aklıma **Banarlı** gelmişti.

Ama bütün bu "taraflı" ve oldukça çarpıtılmış dünya görüşüne karşın, özellikle **Divan Edebiyatı**'nı çok iyi bilirdi **Nihad Sami**.

Ben hâlâ divan edebiyatından bir mısra duyar duymaz, otomatik olarak veznini çıkarırım, ondan öğrendiğim bilgilerle.

Ayrıca aynı zamanlarda aynı okulda, **Zeki Ömer Defne** gibi, **Behçet Necatigil** gibi, **İzgen Öksüzcü** gibi öğretmenlerin varlığı, soluduğumuz havayı etkiler, **Nihad Sami Banarlı**'nın aşırı görüşleri, bizim gelişmekte olan beyinlerimizde önemli ölçüde dengelenirdi.

İşte edebiyat derslerimizden birinde söz operaya gelmiş ve **Nihad Sami**, sevmediği (Batı taklitçiliği saydığı) operayı eleştirmek için **"Opera, bir bardak suyu bile uzun uzun şarkı söyleyerek isteme gülünçlüğünü sanat diye yutturma çabasıdır,"** demişti.

Ayrıca işi şakaya da vurarak, **"Operada iki tür insan vardır: Seyredenler ve seyredilenler. Siz sahneyi seyrettiğinizi sanırken, aslında başkaları da sizi seyrediyordur, aman, dikkat edin, seyrediyorum sanırken, sakın seyredilenlerden olmayın,"** diye sahneyi dikkatli bir biçimde izlemeyi bile **küçümsenecek, alay edilecek bir zaaf olarak** vurgulamıştı.

İlk duyduğumda da katılmadığım ve aşırı milliyetçiliğine verdiğim bu görüşlerin, sonradan aslında **Nihad Sami Banarlı**'nın **müzik kültürünün eksikliğinden** kaynaklandığını anlamıştım.

Daha sonra **iyi müzik** ile **kötü müzik** ve **iyi sanatçı** ile **kötü sanatçı** arasındaki kalite farkının ayrımına vardığımda, Banarlı'nın sözlerini daha iyi değerlendirdim:

Aslında müzik olayını, **sanatsal içeriğinden ve güzelliğin-**

den soyutlayarak, günlük yaşamın "bir bardak su istemek" eylemine indirgediğiniz zaman gerçekten de ortaya gülünç bir durum çıkıyordu:

Aradaki fark, Verdi'nin dehasıyla Leyla Gencer'in yeteneğinin bileşkesi olan olağanüstü güzellikteki bir arya ile bir inşaat işçisinin sıtma görmemiş sesiyle bağırarak ve yanlış tonlamalarla çığırdığı ve "türkü sandığı" garip seslerin arasındaki fark kadar basit ve derindi.

Dinleyen, bu iki olay arasındaki farkı algılayamayacak kadar cahil, eğitimsiz ve önyargılı ise, onun için opera, bir sanat olayı değil, gülünç bir eylemdi.

Sanıyorum, Türkiye'de politika yapanların temel sorunu da bu:

İster solda olsun, ister sağda, isterse ortada, Türkiye'de politika yapanların ve onlara oy veren bizlerin temel sorunu, bir inşaat işçisinin türkü zannederek etinden et kopartılırcasına bağırması ile Leyla Gencer'in söylediği bir Verdi aryası arasındaki farkı algılayamayacak düzeyde oluşumuzdur.

Üstelik bu sorun sadece izleyiciler, yani biz seçmenler açısından değil, sahnede sanat yaptığını iddia edenler, yani politikacılar açısından da geçerlidir.

Onlar politikayı gerçekten ülkeyi, yani biz seçmenleri soymak ve zengin olmak sanıyorlar (çünkü herkes öyle yapıyor), biz de bu aldatmacayı onaylayarak onlara alkış tutuyoruz (çünkü herkes öyle yapıyor).

Galiba iyi opera, nasıl iyi izleyiciyle oluşursa, iyi politika da iyi seçmenle oluşacak.

Ama nerede öyle seçmen?

Cep Telefonuyla Konuşma Kılavuzu

Sevgili okurlarım, cep telefonları artık tümüyle günlük yaşamımızın bir parçası haline geldi.

Eskiden "**eli kulağında**" deyimi, bir olayın gerçekleşmesinin çok yakın olduğunu belirten bir ifadeydi.

Bu ifade, kaynağını, ezan okumak üzere şerefeye çıkan müezzinin ezan okumadan önce elini kulağına götürmesi eyleminden almıştı.

Elini kulağına götüren müezzinin ezan okumak üzere olmasından kaynaklanan bu deyim, artık anlam değiştirdi:

Artık "**eli kulağında**" denilince, gerçekleşmesi çok yakın bir olaydan değil, cep telefonuyla konuşan bir kişiden söz edildiği anlaşılıyor.

Tabii günlük yaşamımıza bu denli giren cep telefonu, zaten normal telefonla bile konuşma adabına sahip olmayan ülkemiz insanı için yepyeni ve değişik sorunlar yarattı.

Cep telefonuyla konuşma adabı diye bir **kullanma kılavuzu** yok. Bütün kullanma kılavuzları sadece teknik konuları kapsıyor.

İşte ben şimdi bu boşluğu doldurmak ve bir Cep **Telefonu Kullanma Kılavuzu** yazmak istiyorum.

Böylece ülkem için yaptığım büyük hizmetlere bir tanesini daha eklemek niyetindeyim.

Her şeyden önce cep telefonunuzun basit bir alet değil, sizin canlı bir parçanız, toplumsal kimliğinizin bir uzantısı olduğunu bilmeniz gerekiyor.

Bu gerece cansız bir varlık gibi değil, sizin bir organınız, bir anlamda toplumsal temsilciniz olan canlı bir arkadaşınız gibi davranmanız gerekiyor.

Ona önem vereceksiniz, saygı göstereceksiniz, hiçbir an yanınızdan ayırmayacaksınız.

Şarjını ihmal etmeyeceksiniz, temiz tutacaksınız, hor kullanmayacaksınız ki o da size gerekli hizmeti yapsın.

Bu genel ilkelerden sonra, telefonunuzun hangi koşullarda nasıl kullanılacağını görelim:

Evde otururken, yemek yerken, ders çalışırken, televizyon seyrederken, kitap okurken, tuvaletteyken, cep telefonunuz sürekli açık olmalı ve yanı başınızda bulunmalı.

Gece yattığınızda, yine açık olarak şarja takmalı ve başucunuza koymalısınız.

Evden çıkarken ilk işiniz, kapıdan adımınızı attığınız andan itibaren, telefonunuzla konuşmaya başlamak olmalıdır.

Konu komşu, sokakta yürüyenler, sizi tanıyanlar ve tanımayanlar, her an elinizin (pardon) telefonunuzun kulağınızda olduğunu fark etmelidirler.

Otomobiliniz varsa, direksiyona geçtiğiniz andan itibaren bir elinizle telefonunuzu kulağınızda tutmalısınız.

Konuşmasanız bile, telefonunuzu kulağınızda tutun.

Her ne kadar otomobil kullanırken elde tuttuğunuz cep telefonuyla konuşmak yasaksa da, bu eylem sizin ne kadar önemli bir insan olduğunuzun işaretidir, bu nedenle azıcık risk almaya değer.

İşyerinizde de telefonunuz sürekli açık ve masanızın üzerinde durmalıdır.

Toplantı filan olduğunda da telefonunuz yanınızda bulunmalı, tercihen de ne kadar önemli ve sevilen biri olduğunuzu belirtmek için sık sık çalmalıdır.

Tabii misafirliğe gittiğinizde telefonunuzun da yanında olması gerektiğini belirtmeye gerek yok.

Hatta zili çaldığınızda, derhal telefonu da kulağınıza götürmeli ve kapı açılana kadar kulağınızda tutarak, ev sahibinin bu manzarayı görmesini ve içine sindirmesini sağlamalısınız.

Lokanta, pastane, kafe gibi kamuoyuna açık yerlerde, telefonunuz masa üstüne konmalıdır.

Bana sorarsanız, işyerinde, misafirliklerde ve kamuya açık lokanta ve benzeri yerlerde yanınızda iki telefon taşımanız ve bunların ikisini de masanın üstüne koymanız, size arkadaşlarınıza fark atma şansı verecektir.

Tabii telefonlardan birinin özel, ötekinin iş telefonu olduğunu masadakilerden ya da arkadaşlarınızdan veya ev sahibinden "özür dileyerek" belirtmeniz gerekir.

Çalışmıyorsanız, ikinci telefonunun "çok özel ilişkileriniz için" olduğunu belirtmenizde bir sakınca yok!

Böyle özür dileyerek durumu açıklamanız, hem dikkatleri iki telefonlu olduğunuz gerçeği üzerine çekecek, hem de sizin ne kadar terbiyeli, nazik ve görgülü bir insan olduğunuzu belirtecektir.

Bir de tabii cep telefonu kullanmanın yasak olduğu yerler var; uçak gibi, gemi gibi...

Siz özellikle böyle yerlerde de telefonu kulağınızda tutup çevrenizdekilere ne kadar önemli bir insan olduğunu anlatabilirsiniz.

Hele hele politikacı, mafya babası veya sanatçıysanız, böyle davranmanız zaten şarttır; yoksa normal insanlar sizin farklılığınızı nasıl anlarlar?

Bu arada unutmadan belirteyim, sakın kulaklık kullanmayın ve telefonunuzun sesini de kısıp onu titreşime almayın.

Tam tersine, zil sesini en son moda olan melodiye ve sesin en yüksek derecesine ayarlayın.

Böylece kimsenin sizi gözden kaçırmasına fırsat vermezsiniz.

Tabii bu arada belirtemeye bile gerek yok, telefonunuzun piyasadaki en son model, fotoğraf çeken İnternet'e giren modellerden biri olması gerekir.

Olanaklı ise, henüz Türkiye'ye gelmemiş bir modeli yurtdışından getirtin ve herkese onun bu özelliğini anlatın.

Arkadaşlarınız kullandığınız telefonu yakından görmek istedikleri zaman nazlanmadan verin ama verirken, "**Aman dikkat et (cinsiyete göre 'kardeşim;' veya 'şekerim'), çok hassastır,**" diye uyarmayı unutmayın.

Evet, artık telefonunuzu kullanmaya başlayabilirsiniz.

Şimdi kılavuzumuzun "**Telefonla Konuşma Kuralları**" bölümüne geliyoruz.

İlke olarak telefonda, bağırmaya yakın en yüksek sesinizi kullanmalısınız.

Böylece hem yüksek kişiliğinizin hem de onun ayrılmaz bir parçası olan telefonunuzun herkes tarafından fark edilmesini sağlarsınız.

Yalnız dikkat edin, yüksek ses ile bağırmayı birbirine karıştırmayın. Çünkü birazdan açıklayacağım gibi, "bağırma", telefonla konuştuğunuz insana ve çevrenizdekilere mesaj verirken özel bir yere sahiptir ve hemen hemen her konuşmada kullanılması gerektiği için normal yüksek sesle konuşmadan farklı olması sağlanmalıdır.

Sık sık, "**Yaaa öyle mi!**", "**Deme yahu!**", "**Olamaz, inanamıyorum!**" gibi şaşkınlık ifade eden deyişleri kullanın.

Böylece çevrenizdekiler sadece sizin önemli bir kişi olduğunuzu anlamakla kalmazlar, aynı zamanda önemli ve merak uyandırıcı olaylar yaşadığınızı da anlarlar; böylece değeriniz daha da artar ve ilgi odağı olma konumunuz pekişir.

Konuşmanın bir yerinde mutlaka sesinizi daha da yükselterek bağırmaya başlayın ve karşınızdakine ya emirler ya da tehditler yağdırın:

"Derhal işi durdurun!", "Oraya gelirsem, size ne yapacağımı bilirim!", "Bunu duymamış olayım!", "Sen merak etme, ben onlara bunun hesabını sorarım!" gibi bağırmalar çok işlevseldir: Hem sizin öneminizi hem de gücünüzü vurgular.

Sevgili okurlarım, dikkat ederseniz, buraya dek anlattıklarım, hem erkek hem de kadınlar için geçerli ilkelere ilişkindi.

Şimdi erkekler için özel önerilere geçeyim:

Ne kadar çapkın ve ünlü olduğunuzu çevrenizdekilere de hissettirmek için sık sık, **"O fıstığa söyle..."**, **"Kardeşim, bıktım artık, bıraksın peşimi..."**, **"Yahu ben ne yapacağım bu kadınla..."** gibi şikâyetleri tekrarlayın.

Kadınsanız, kişiliğinizi vurgulamak için **"Parayla benim gözümü boyayamayacağını bilmeli..."**, **"Öyle pırlanta yüzükle filan kendini affettirmeye çalışmasın..."** gibi cümleleri konuşmanızın arasına, herkesin duyacağı biçimde sıkıştırın.

Çalışıyorsanız, kadın ya da erkek olmanız fark etmez, **"Söyle o patron olacak herife, ben etrafındaki yağcılardan değilim!"** gibisinden bir-iki cümle çok işinize yarayabilir.

Eğer henüz üniversite çağına gelmemiş bir genç iseniz, **"Bıktım artık bu aile baskısından..."**, **"Annemden bana ne..."**, **"Babamı kim takar..."** gibi sözler, çevrenizdekilerin ilgi ve beğenisini kazanmak açısından işinize yarayabilir.

Bu arada telefon konuşmalarınızı, çamur atmak ya da karalamak istediğiniz kişiler için de kullanabilirsiniz:

"Yok canım, Süheyla gerçekten estetik m i yaptırmış, inanmıyorum," ya da **"O Ahmet denen herifin zaten rüşvet aldığını söylüyorlardı ama, şimdi senden duyunca yine de şaşırdım,"** gibi cümleler çok işinize yarayabilir.

Tabii sizin yaratıcı zekânızın sınırı yoktur ve çevrenizdekilerin tanıdıkları insanlara göre, kimin karısının kimin kocasıyla neler yaptığına ilişkin bilgileri duyduğunuzda nasıl şaşırdığınızı ne biçimde ifade etmeniz gerektiğini ben bu kullanma kılavuzunda belirtmek zorunda değilim.

Tabii cep telefonunun kendiniz hakkındaki bilgileri de çevrenize duyurmak için ideal bir gereç olduğunu bilirsiniz:

"Yarın gece boşum", "Telefon numaramı yazıver...", "Bak, adresim şu...", "Bir hafta sonra ayın bilmem kaçı benim doğum günüm", "Karımdan (ya da kocamdan) ayrıldım" gibi bilgiler, telefonda aktarılıyor gibi, çevrenize verilebilir.

Evet, şimdi gelelim, telefonunuzun öteki işlevlerinin nasıl kullanılacağına:

Bir kez bütün "haber hizmetlerine" abone olmalısınız.

Spor, hava durumu, borsa, siyaset ve magazin haberleri ile burcunuza göre falınız, her an her yerde telefonunuza gelecek mesajlarla size bildirilmelidir.

Her haber geldikçe büyük dikkatle bunları okumalı ve çevrenizdekilere hem olayı aktarmalı hem de o konuda ne kadar derin bir bilginiz olduğunu gösteren bir yorum yapmalısınız.

Tabii telefonunuzun saat alarmı olarak kullanıldığından haberiniz vardır:

Telefonunuzun alarmını evdeki köpeğinizin ya da kedinizin mama veya hasta anneannenizin ilaç saati için kurabileceğiniz gibi, sevgilinizi aramanız gereken saate de ayarlayabilir, alarm çaldığında da durumu çevrenizdekilere uzun uzun izah edip özür dileyerek, gerekli telefonları edebilirsiniz.

Kısa mesaj hizmeti de telefon kullanma açısından çok çok önemlidir:

Tabii bu konuda kısa mesaj kodlarını bilmeniz gerekir.

Örneğin, **"Tostumu yedim: Seks yapmaya hazırım", "Düzeyli bir ilişkim var: Nihayet yolunacak bir enayi buldum,"** demektir.

Bu konuda çevrenizdekilere hava atarken onların da bu kodları bilen cemaatten olduklarına emin olmalısınız; yoksa cahiller arasında aptal durumuna düşebilirsiniz; siz onlardan daha bilgili de olsanız, çoğunluk cahilse, sizi gülünç bulabilir ve bu sizin için hayatınızın en acıklı olayı haline gelebilir.

Telefonunuzla yapacağınız önemli işlerden biri de fotoğraf çekmektir.

Arkadaşlarınızla ya da sevgilinizle olduğunuz zamanlar sık sık içinde bulunduğunuz anı "ebedileştirmek" için telefonunuzun fotoğraf çekme fonksiyonunu kullanın ve anında çektiğiniz fotoğrafı "ilgili" kişilere ya da yerlere yollayın.

Hem böylece, "tamamen duygusal olan düzeyli ilişkinizde" şantaj yapmak için otel odalarına gizli kameralar kurdurma masrafından da kurtulmuş olursunuz!

Bu kitapta, Emre Kongar'ın hiciv yazılarını bulacaksınız.

Toplumsal sorunlarımıza ince bir mizah anlayışıyla eğilen toplumbilim profesörü Kongar, *Trajikomik*'le hem gülümsetecek hem de düşündürecek...

www.remzi.com.tr

ISBN 975-14-1007-X

9 789751 410078

SKB 257901 UFE